

Verandering Voor Vooruitgang

NVA
DENKEN.DURVEN.DOEN.

CONGRESTEKSTEN | 31 JANUARI – 1 & 2 FEBRUARI 2014, ANTWERPEN

Ben Weyts

Verandering voor Vooruitgang

De teksten die u in de hand houdt, zijn het resultaat van maandenlang groepswork van duizenden N-VA-leden, maar ook van academici, consultancybureaus, denktanks en experts.

Ze handelen over inhoud, over welke visie en voorstellen we de Vlamingen voorleggen zodat we opnieuw hoopvol vooruit kunnen kijken en opnieuw vooruit kunnen geraken.

We kunnen in dit land niet anders dan veranderen. De landen rondom ons hebben al lang structurele, sociaal-economische hervormingen doorgevoerd. Waarom dan hier niet?

De Vlamingen zijn toch altijd redelijk duidelijk geweest in hun keuzes, vandaag én de voorbije vijftwintig jaar? Als je het de Vlaamse partijen vraagt, dan pleiten zij bijvoorbeeld allemáál voor ingrijpende lastenverlagingen. En toch volgen er geen ingrijpende, structurele hervormingen. Waarom niet?

Omdat men dat elders anders ziet. Keer op keer botste de roep naar verandering op het 'non' van vooral de PS. Maar keer op keer stapten de Vlaamse traditionele partijen tóch in een federale regering, die dan precies het tegenovergestelde deed van wat de Vlaamse kiezer wou.

Wij hebben eigenlijk maar één grote ambitie. Wij willen de Vlamingen het beleid geven waarvoor ze al zolang stemmen, maar dat ze nooit krijgen.

Een beleid dat beloont wie verantwoordelijkheid neemt en dat dus beloont wie werkt, spaart, onderneemt. Zo'n beleid kan meer dan ooit sociaal zijn, want welzijn bouw je op welvaart. Vandaag worden die mensen, net diegenen die welvaart – en dus ook welzijn – creëren, platbelast, gepest zelfs.

Het kan anders. Met confederalisme kunnen we onze eigen problemen aanpakken met onze eigen oplossingen en onze eigen centen. En als we zelf kunnen beslissen over de manier waarop we onze problemen aanpakken, dan kunnen we ook beslissen over hoe en op welke domeinen we gaan samenwerken met onze Franstalige vrienden. Niet zoals vandaag, omdat we dat móeten. Maar omdat we dat willen. Omdat we daar beiden beter van worden. Dát is confederalisme.

Dit is geen aanbod voor enkel de N-VA'ers, of zelfs maar de N-VA-kiezers. Dit is een aanbod aan zes miljoen Vlamingen. Om opnieuw vooruit te geraken. Verandering voor Vooruitgang.

Ben Weyts
Congresvoorzitter

Verandering voor Vooruitgang

Vlaanderen is een van de meest welvarende regio's van Europa, met een hoge welzijnsgraad. We danken dat aan de creativiteit en daadkracht van onze ondernemers, aan het vakmanschap en de werkkraft van onze werknemers en zelfstandigen, en aan de inzet en toewijding van wie werkzaam is bij de overheid, in het onderwijs en in de zorg. Ook het bloeiende verenigingsleven, het brede middenveld en de ontelbare vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor het kostbare sociale weefsel van onze samenleving.

Wat gisteren is opgebouwd, is niet zomaar verworven voor morgen. Onze welvaart en ons welzijn staan onder druk. Op zowat alle internationale economische concurrentieladders zakken we verder weg. Zonder ingrijpen, stevent onze sociale zekerheid af op het faillissement.

Om onze welvaart en ons welzijn veilig te stellen en te versterken, en om ons sociaal weefsel te beschermen, is verandering nodig.

“Verandering is nodig om onze welvaart en ons welzijn veilig te stellen en ons sociaal weefsel te beschermen.”

Verandering vergt moed. Moed om van de platgetreden paden af te wijken. De ogen sluiten en verder doorgaan, is even gemakkelijk als onverantwoordelijk.

De verandering die wij voorstaan is geen alleenzalmakend doel. Het is een instrument om op zowel korte als lange termijn de Vlamingen het beleid te geven waar ze al decennialang voor stemmen.

Een beleid dat **wie werkt, spaart en onderneemt, beloont** in plaats van bestraft. En dus ook de overheidsuitgaven vermindert, de belastingen verlaagt en de werkgelegenheid verhoogt door de loonkosten aan te pakken en de lasten op arbeid te verlagen.

Een **sociale zekerheid** die alle Vlamingen ervaren als hún sociale zekerheid en niet als een sociale zekerheid die er enkel is voor anderen. Een sociaal beleid specialiseert zich niet in subsidies en uitkeringen, wel in het voorkomen van armoede en het creëren van sociale mobiliteit. Niet door het leven van mensen over te nemen, maar door hen het leven weer in eigen handen te laten nemen.

Een aanpak die mensen aanzet tot **verantwoordelijkheid**, die stoelt op rechten én plichten en dus ook effectief en onmiddellijk bestraft wanneer iemand zich bezondigt aan criminaliteit, klein of groot.

Een solidair en verantwoordelijk bestel dat **solidair** opvangt wie op de vlucht is voor oorlog of vervolging en een positief en dus actief **migratie**beleid voert met een verplichte inburgering voor nieuwkomers.

Een beleid dat onze **hoofdstad** kan omarmen en nieuw leven kan inblazen. Een beleid dat gestalte kan geven aan een democratisch **Europa** door Vlaanderen en Wallonië zelf aan de beslissingstafel te laten aanzitten. Als Europese Vlamingen, als wereldvlamingen, willen we zelfstandig en zelfbewust, open en solidair naar buiten treden.

Een politiek die zorgt voor een transparante, eerlijke en efficiënte **solidariteitsregeling** met onze beste

buur Wallonië, met Europa en met de rest van de wereld.

Een methode die eindelijk perspectief biedt op de afbouw van de gigantische Belgische **staatsschuld**.

Een cultureel en **onderwijs**beleid dat Vlaanderen laat leven en leren. Een beleid dat oog heeft voor een duurzaam evenwicht tussen mobiliteit, betaalbare energie en **milieu**.

Daarover, en over nog veel meer, gaat ons confederalisme. Over opnieuw vooruit geraken. Over verandering. Verandering voor Vooruitgang.

1.1. DE BELGISCHE STILSTAND

In 2013 vierde de PS 25 jaar regeringsdeelname. Een kwarteeuw van stilstand waarin België, anders dan zijn buurlanden, amper grondige sociaaleconomische hervormingen kende. **“Iedereen hervormt, behalve België”**, merkt de Gouverneur van de Nationale Bank op. Met alle gevolgen van dien. De belastingdruk, de loonlasten en de overheidsuitgaven behoren tot de hoogste in de wereld en nemen nog altijd toe. Daarbovenop is er de enorme staatsschuld. De koopkracht van alle mensen en het concurrentievermogen van onze bedrijven staan onder druk. De werkloosheid stijgt, net zoals het aantal faillissementen en de schuldgraad. Het vertrouwen van onze ondernemers in de overheid en het federaal economisch beleid neemt nog steeds af. Intussen dient de gigantische uitdaging van de vergrijzing zich alsmaar dreigender aan.

Het antwoord van de federale regering? Nog meer overheidsuitgaven en nog meer belastingen. Fundamentele hervormingen? Die komen er niet.

De federale regering slaagt er niet in overeenstemming te bereiken, want ze is het product van het Belgische dualisme. België is in feite een 'tweestromenland' en bestaat uit twee democratieën. De kloof tussen Vlaanderen en Wallonië wordt alsmar groter. Vlamingen en Franstaligen hebben hun eigen waardenschaal, kijken anders tegen samenlevingsproblemen aan en schuiven verschillende beleidskeuzes naar voor.

Deze verschillen staan een daadkrachtig en efficiënt bestuur in de weg. De federale regering duwt noodzakelijke grondige hervormingen voor zich uit. En wanneer ze dan al eens een beslissing neemt, komt ze niet verder dan een halfslachtig akkoord, enkel datgene dat aan de politieke onderhandelingstafel haalbaar is: 'le faisable', zoals Di Rupo het verwoordde. Meer zit er niet in.

België is een land in stilstand dat internationaal achteruitboert. En in die achteruitgang sleurt het 6,5 miljoen Vlamingen, hun welvaart en hun welzijn mee.

1.2. VLAMINGEN BETALEN DE FACTUUR

Aan onze welvaart en ons welzijn hebben ook het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering een belangrijk aandeel, door maatregelen te nemen die beantwoorden aan onze eigen noden, onze eigen inzichten en onze eigen beleidsvoorkeuren. Zij kunnen dit

doen binnen de bevoegdheden en de politieke autonomie die we de voorbije veertig jaar, in zes staatshervormingen, moeizaam verworven hebben.

Voor die politieke autonomie betaalden – én betalen – wij helaas een veel te hoge prijs.

Democratische prijs

Al bij de eerste staatshervorming is onze numerieke, democratische meerderheid op het Belgische niveau grondwettelijk afgegrensd. De latere staatshervormingen hebben de gremels enkel versterkt en uitgebreid. Door de bijzondere meerderheidswetten, parlementaire belangenconflict- en alarmbelprocedures en de paritaire regeringssamenstelling beschikken de politieke vertegenwoordigers van de 4 miljoen Franstaligen over een feitelijk vetorecht waarmee ze de 6,5 miljoen Vlamingen politiek buitenspel kunnen zetten. De staatshervormingen leidden ook stevast tot de afbouw van de band tussen Brussel en de rest van Vlaanderen en verzwakten de positie van de Vlamingen in onze hoofdstad.

Financiële prijs

Behalve die hoge democratische prijs, betalen we een zware financiële prijs. Bij elke staatshervorming hebben de Franstalige onderhandelaars bedongen én verkregen dat een deel van de Vlaamse welvaart naar Wallonië en Brussel vloeit. De zesde staatshervorming vormt hierop geen

uitzondering, maar veeleer een triest hoogtepunt. De factuur die de Vlamingen moeten betalen, loopt op tot minstens 4,6 miljard euro of jaarlijks meer dan 1.500 euro per Vlaams gezin.

In ruil: een doolhof

In ruil voor die hoge prijs krijgen de Vlamingen helaas geen efficiënte overheid. Integendeel. Staatshervorming na staatshervorming wordt de bevoegdheidsverdeling alsmar complexer en ondoorzichtiger. In plaats van homogene bevoegdheidspakketten worden er stevast stukjes en brokjes van bevoegdheden overgedragen.

Zo hevelt de zesde staatshervorming de bevoegdheid Verkeer over naar Vlaanderen. Maar niet de verkeersreglementering en niet de verkeersborden. Wél de reglementering voor het plaatsen van de verkeersborden, tenzij bij overwegen en kruisingen met spoorwegen want daar blijven de plaatsingsregels federaal. We worden bevoegd voor de snelheidsbeperkingen, maar niet op de autosnelwegen.

Vlaanderen zal de bejaardenzorg kunnen regelen, maar niet de thuisverpleging. Een bejaarde zal van de Vlaamse thuiszorgsituatie belanden in een federale thuisverpleegkunde om vervolgens naar een Vlaams rusthuis te gaan en bij ziekte te belanden in een voornamelijk federaal geregeld

ziekenhuis. Wie vindt zijn weg nog in zo'n doolhof?

Ondanks de opeenvolgende staatshervormingen blijven het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering veelal machteloos aan de zijlijn staan. Enerzijds door de versnippering van bevoegdheden, anderzijds doordat de sociaaleconomische sleutelbevoegdheden federaal zijn gebleven. Precies deze hefbomen en échte fiscale autonomie hebben we nodig om onze welvaart en bijgevolg ook ons welzijnsniveau te behouden en te versterken. En neen, ook hier brengt het Vlinderakkoord geen verandering in. Integendeel.

“Klassieke staatshervormingen maken dit land alsmáar complexer en ondoorzichtiger”

Zorgt deze staatshervormingsmethodiek dan voor communautaire rust? Evenmin. Zelfs de grootste voorstanders van de zesde staatshervorming kondigen al een zevende staatshervorming aan, nog voor in het parlement over de zesde is gestemd.

1.3. CONFEDERALISME, VERANDERING VOOR VOORUITGANG

Vlamingen en Franstaligen willen elk andere wegen inslaan. **We kunnen niet langer tijd, geld en energie blijven verspillen aan communautaire discussies. Dit land heeft verandering nodig.** Géén staatshervorming zoals de zes voorgaande, waarbij de Vlamingen in ruil voor een grote zak geld, de verdere afbouw van hun democratische meerderheid en de verzwakking van hun positie in Brussel, enkel stukjes en brokjes van bevoegdheden krijgen. De klassieke staatshervormingstechniek is voor de Vlamingen een heilloos en geldverslindend perpetuum mobile geworden.

Op korte termijn kunnen we het roer in de Wetstraat onmiddellijk omgooien. Maar willen we iets structureel veranderen, dan moeten we de structuren veranderen. De verandering die dit land nodig heeft, heeft als **uitgangspunt dat de deelstaten Vlaanderen en Wallonië eigenaar zijn van alle bevoegdheden.** Ze kunnen die zelf uitoefenen, of beslissen om bepaalde bevoegdheden samen uit te oefenen op het confederale niveau. In hun beider belang.

Zo wordt de logica volledig omgedraaid. In plaats van bevoegdheden over te dragen van het federale niveau naar Vlaanderen en Wallonië, kunnen bevoegdheden worden overgedragen van de deelstaten naar het confederale niveau.

Vrijwillige samenwerking werkt beter dan gedwongen samenwerking. Dat leren ons de Vlaamse en de Waalse overheid die vandaag al rechtstreeks met elkaar overleggen en tot goede akkoorden komen. Moeten wordt willen. Afbreken van bovenaf wordt opbouwen van onderuit.

“Vrijwillig samenwerken werkt beter dan gedwongen. Moeten wordt willen. Afbreken wordt opbouwen”

Het stelt Vlamingen en Franstaligen in staat om elk hun lot in eigen handen te nemen. Ieder kan volgens eigen inzichten, onder eigen verantwoordelijkheid, en met eigen centen de verandering doorvoeren die ze elk menen nodig te hebben.

Confederalisme zorgt daarbij voor een slanke en transparante overheid die **efficiënter, en dus goedkoper**, werkt met instellingen die bereid zijn samen te werken in plaats van elkaar tegen te werken.

De Confederatie België bestaat uit de **twee deelstaten** Vlaanderen en Wallonië. In de Confederatie hebben de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio een bijzonder statuut. De regio Brussel-Hoofdstad wordt geresponsabiliseerd en krijgt de grondgebonden bevoegdheden toegewezen. Tegelijk wordt de hoofdstedelijke functie versterkt, wordt de band met Vlaanderen en Wallonië aangehaald en oefenen de deelstaten er de persoonsgebonden bevoegdheden uit.

Wij willen gestalte geven aan onze eigen toekomst én die van Europa. Met het confederalisme schrijft de N-VA dan ook een Europees verhaal. Steeds meer bepaalt de regelgeving van de Europese Unie ons dagelijks leven. En toch zitten de Vlamingen niet volwaardig mee aan de Europese beslissingstafel. Wij willen mee onze eigen toekomst gestalte geven én die van Europa, door zo veel mogelijk zélf de Europese besluitvorming mee te bepalen.

Daarnaast kunnen we ook iets opsteken van Europa. De Europese Unie is immers een recent voorbeeld van een confederatie. Zo kan de samenwerking binnen de Confederatie België georganiseerd worden door de **Belgische Raad en de Belgische regering** , zoals dit in de EU gebeurt door de Europese Raad en de Europese Commissie.

Ook voor de verdeling van bevoegdheden biedt de EU interessante pistes. Sommige bevoegdheden oefenen de Europese lidstaten zelf uit, zo dicht mogelijk bij de burger. Zo wordt de burger maximaal betrokken bij het beleid en kan hij de beleidsmakers controleren en desgevallend electoraal belonen of straffen. Andere bevoegdheden beslissen de lidstaten samen aan te pakken, niet omdat ze moeten maar omdat ze het willen, omdat

iedereen er beter van wordt.

Problemen worden daarbij enkel op het Europese niveau aangepakt wanneer de lidstaten dat afzonderlijk minder doeltreffend kunnen doen. Net zoals in Europa beslissen de deelstaten wat nog confederaal uitgeoefend wordt en kan de Confederatie België alleen optreden als dat voor zowel de Vlamingen als de Franstaligen doeltreffender is.

Zoals de eenheidsstaat België is omgevormd tot de federale staat België, zo kan de federale staat omgevormd worden tot een confederatie. Overigens, het Belgische politieke bestel bevat vandaag al verscheidene confederale elementen: de taalgroepen, de pariteit in de federale regering, het werken met exclusieve bevoegdheden zonder normenhiërarchie tussen het federale niveau en de deelstaten, de samenstelling van het paritaire Grondwettelijk Hof... Als het vroeger mogelijk was die stappen te zetten, waarom zouden we dan vandaag geen verdere stappen kunnen – en durven – zetten?

VERANTWOORDELIJKHEID BELONEN

1. ANALYSE

Vlaanderen is een welvarende regio, maar wat gisteren is opgebouwd, is niet zomaar verworven voor morgen. Globalisering en internationale concurrentie stellen onze economie op de proef. De vergrijzing daagt onze sociale zekerheid uit. Om onze welvaart, ons welzijn en sociaal weefsel te behouden en te versterken, is dringend verandering nodig.

Die **verandering blijft uit op het federale niveau**. Daar liggen nochtans, ook na de zesde staatshervorming, de echte hefboomen voor doeltreffend beleid en grondige hervormingen. Daar ook liggen de hinderpalen. Want daar regeert een door de PS gedomineerde belasting- en stilstandregering, zonder Vlaamse meerderheid.

België werd geconfronteerd met de gevolgen van de wereldwijde financiële crisis. De regering kreeg van Europa een duidelijke opdracht mee: stel orde op zaken door te besparen en de schuldenlast te verminderen. De Vlaamse Regering heeft haar huiswerk gemaakt en heeft nu al vier jaar op rij een begroting in evenwicht. Maar de uitgaven van de federale overheid blijven stijgen. Van besparen is geen sprake, van belastingen des te meer.

CD&V en Open Vld verklaarden nooit in een regering te zullen stappen die wie werkt, spaart en onderneemt zou belasten. En vervolgens werd al wie werkt, spaart en onderneemt belast. De gevolgen zijn dramatisch. Per dag gaan bijna 30 bedrijven failliet. Sinds Di Rupo tellen we meer dan 19.000 faillissementen. Ruim 400.000 mensen zitten zonder werk. Onze welvaart en ons welzijn glipten ons als zand door de vingers.

Dat is schrikbarend. Want kleinere en grotere ondernemingen zijn de ruggengraat van de Vlaamse economie. Dat is ons competitieve voordeel, dat ons in staat stelt snel en efficiënt te reageren op voortdurend veranderende marktomstandigheden. Om dat competitieve voordeel te behouden, is verandering nodig. Als wij niet veranderen, blijven wij achter.

Wij hebben nood aan een dynamisch economisch beleid met een slanke overheid die de overheidsuitgaven vermindert, de belastingen verlaagt, de werkgelegenheid verhoogt, de loonkosten aanpakt, de lasten op arbeid verlaagt en het passieve uitkeringsbeleid afbouwt. Wie werkt, spaart en onderneemt, moet beloond worden. Wie tegenslag kent, moeten we helpen. Wie kan werken, moet geactiveerd worden. **Dát is verandering.**

“Belonen wie werkt, spaart en onderneemt. Helpen wie tegenslag kent. Activeren wie kan werken. Dát is verandering”

Een dynamisch beleid is een sociaal beleid. Ook daar is verandering nodig. De kloof tussen arm en rijk groeit. Onze welvaartsstaat is gebaseerd op de inkomsten die de middenklasse

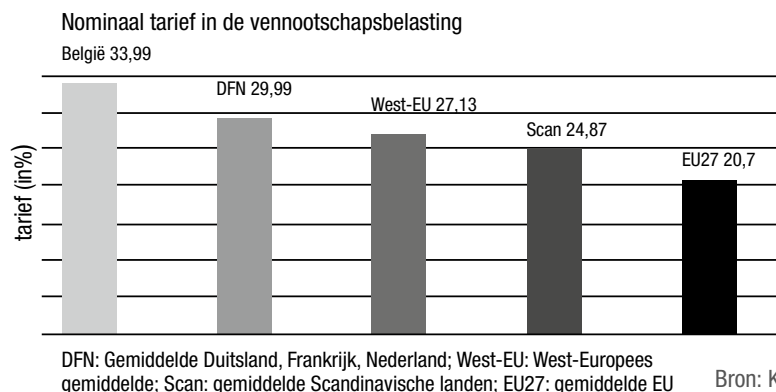
genereert en waarmee ze ons sociaal systeem financiert. Die middenklasse verdrinkt in een zee van belastingen, regels en overheidsschuld. De traditionele partijen lossen dat op door geld te lenen en de rekening door te schuiven naar de volgende generaties. Daardoor evolueert de welvaartsstaat tot een schuldenstaat.

Ons sociaal systeem kan enkel in stand worden gehouden als wij nu ingrijpen. Wij hebben nood aan een sociaal beleid dat uitgaat van rechten én plichten, met oog voor de allerzwaksten. Een sociaal beleid moet armoede bestrijden, helpen wie plotse tegenslag kent, mensen zelfredzaam maken maar hen evenzeer stimuleren om de sociale ladder omhoog te klimmen.

1.1. BELASTINGEN, WERKEN EN ONDERNEMEN

1.1.1. Werken wordt bestraft

Vlaanderen kreunt onder een **te zware fiscale (belastingen) en parafiscale (sociale bijdragen) druk**. Zowel arbeid, kapitaal en consumptie worden hoger belast dan het Europees gemiddelde. Velen stellen dat vast, maar niemand doet er iets aan – en zeker de regering-Di Rupo niet. Integendeel. Volgens het jaarverslag van de Nationale Bank stegen de totale overheidsontvangsten in 2012 met

nog eens 1,6 procentpunt tot het nooit eerder bereikte peil van 51% van het bbp. De nieuwe fiscale en parafiscale maatregelen die de belastingregering-Di Rupo alleen al in 2012 nam, haalden bijna 4,9 miljard euro (1,3% van het bbp) weg bij de gezinnen en de bedrijven. Het gros ervan, zoals steeds, bij de Vlaamse gezinnen en bedrijven.

Het nominaal tarief van de **vennootschapsbelasting** ligt in België hoger dan het gemiddelde in de buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland, en dan in Scandinavië, West-Europa en de hele Europese Unie.

Ook de tarieven in de **personenbelasting** zijn erg hoog. Bovendien is de personenbelasting uitermate complex en daardoor onrechtvaardig. Zo loopt de aanslagvoet te snel op. Wie werkt komt al gauw in de op één na hoogste schijf van 45% terecht. Wie iets meer dan een gemiddeld loon verdient, valt in de hoogste belastingschijf van 50%.

Arbeid kost in de Belgische marktsector gemiddeld 40 euro per uur, dat is 8 euro per uur of 25% meer dan gemiddeld in onze buurlanden. Niet omdat de werknemers te veel zouden verdienen, wél omdat de **lasten op arbeid** te hoog zijn. De belastingdruk op een gemiddeld brutoloon (personenbelasting,

werknemersbijdrage en bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid) ligt met 42,8% ongeveer een derde hoger dan in Duitsland, Frankrijk en Nederland (33,7%), en in de Scandinavische landen (30,8%).

In geen enkel ander OESO-land is het verschil tussen de totale loonkost voor de werkgever en het loon dat een werknemer netto overhoudt op het einde van de maand (de “**loonwig**”) zo groot als bij ons: 56%, tegenover 48% gemiddeld in onze drie buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland.

Werken levert vaak nauwelijks meer op dan werkloosheid (de zogenaamde **werkloosheidsval**). Een werkloze die een baan vindt, beschikt over een nettoloon dat amper hoger is dan toen hij werkloos was en bijgevolg niet moest investeren in kinderopvang, genoot van studiebeurzen, een goedkope lening voor een huis kreeg,...

Voor de werkgevers is het door de steile progressiviteit van de (para-) fiscale druk vaak nauwelijks lonend om werknemers opslag te geven: het grootste deel van de opslag wordt immers wegbelast. Deze **promotieval** ontmoedigt alle werknemers die hogerop willen.

1.1.2. Loonkosten vreten aan concurrentiekracht

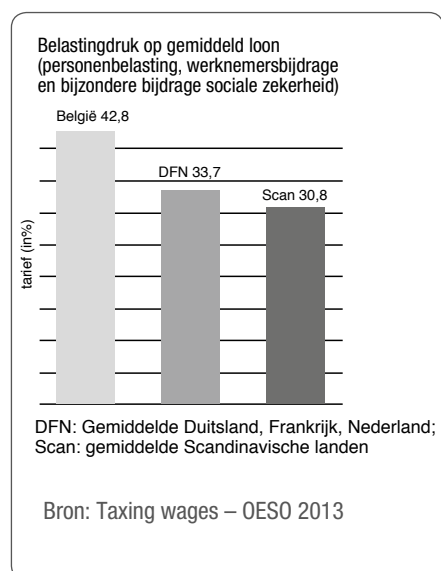
Onder meer de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de OESO wijzen erop dat het **loonvormingsproces** een belangrijke rol speelt in de hoge loonkosten. Het overleg over de loonvorming is gecentraliseerd op federaal niveau (‘Groep van 10’) en wordt vervolgens ‘getrapt’ aangevuld in de sectoren en in de bedrijven. Extra loon en extra voordelen komen bovenop de centraal vastgelegde loonmarge. Hiervoor gelden de automatische indexering van de lonen en de baremieke verhogingen als minimum.

De ontsparing van onze loonkosten zit dus ingebakken in het sociaal overleg over de loonvorming.

“Veel te hoge belastingen en loonkosten ontmoedigen en ondergraven ondernemerschap”

De veel te hoge belastingen en loonkosten (sociale bijdragen) tasten de **concurrentiekracht van onze economie** aan. Belastingen en sociale bijdragen vormen een belangrijk deel van de productiekosten. Een stijging van de lastendruk drijft de productiekosten dan ook op. Ons land doet het minder goed dan zijn handelspartners: de kostprijs per eenheid product en per uur blijft bij ons sterker stijgen. Als gevolg daarvan verliest onze uitvoer marktaandeel, verslechtert onze handelsbalans en krimpt de private jobcreatie. Onze maakindustrie deelt zwaar in de klappen. Om onze open en exportgerichte economie competitief te houden en om bestaande jobs te behouden en nieuwe te scheppen, moeten we de loonkostenhandicap dringend wegwerken.

De verlaging van de sociale lasten op arbeid die de regering-Di Rupo doorvoerde, is slechts een druppel op een hete plaat. De lasten op arbeid verminderen met amper 0,5%, een peulschil in vergelijking met de forse toename van onze loonkostenhandicap de voorbije jaren (volgens de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) +5% sinds 1996, volgens de Nationale Bank van België (NBB) +13%). In de volgende legislatuur moet een structurele verlaging van de lasten op arbeid hoog op de agenda staan. Door de loonkosten te verlagen, komen er immers meer arbeidsplaatsen, moeten er minder (werkloosheids)uitkeringen worden betaald en nemen de inkomsten van de sociale zekerheid toe.

1.1.3. Dure arbeid weegt op werknemers

Steeds meer bedrijven vervangen mensen door machines of computers. Vooral jobs voor laaggeschoolden verdwijnen daardoor. Wie wel werk heeft, moet dikwijls zeer hard werken. Wegens de hoge arbeidskosten stellen werkgevers immers hoge productiviteitseisen aan hun werknemers. Het 'citroenmodel' van onze arbeidsmarkt verhoogt het risico op ziekte en arbeidsongeschiktheid (bijvoorbeeld burn-out) en geeft aanleiding tot vervroegd uitreden. Zo wordt de basis om de toenemende kosten van de sociale zekerheid te financieren steeds kleiner.

De Vlaamse Regering levert inspanningen om oudere werklozen te activeren, maar kan aan de loonkosten weinig of niets doen. De hefbomen voor een structurele aanpak van de zware lasten op arbeid – de personenbelasting enerzijds, de sociale bijdragen anderzijds – zijn een federale bevoegdheid en blijven dat ook na de zesde staathervorming.

1.1.4. Ondernemen wordt ontmoedigd

Ondernemen creëert toegevoegde waarde en werkgelegenheid, zorgt voor inkomen en winst, en schept zo welvaart en welzijn. Daarom zijn er mensen nodig die ondernemen. Het is de taak van de overheid een klimaat te scheppen waarin mensen zin krijgen en aangemoedigd worden te ondernemen,

en voorwaarden tot stand te brengen waaronder ondernemingen kunnen bloeien en groeien.

België zet niet voldoende in op mensen die initiatief nemen en toegevoegde waarde creëren. Integendeel, het **ontmoedigt en ondergraaft het ondernemerschap**. Ondernemers en zelfstandigen krijgen het steeds moeilijker. De aanhoudende crisis overwinnen, concurrentieel blijven met hoge belastingen, loon- en energiekosten, geschikt personeel vinden, de administratieve regelgeving: het zijn dagelijkse uitdagingen voor onze bedrijven.

De resultaten laten zich raden. Amper 8% van de volwassen Belgen richt een onderneming op of neemt zich voor dat te doen, tegenover 12% in de hele Europese Unie (in Vlaanderen: 9,6%). Het aantal startende bedrijven viel in 2013 verder terug, tot een tiende minder dan in 2011. Tegelijk neemt het aantal faillissementen toe. In 2013 gingen van januari tot september al 11.500 bedrijven over kop, 13% meer dan in heel 2011. Daarnaast zetten in de eerste helft van 2013 al zo'n 47.000 bedrijven hun activiteiten stop. Dat alles zet een structurele rem op de economische groei.

Om ondernemen aantrekkelijker, lonend en rendabel te maken, is een coherent beleid nodig. Met de **huidige bevoegdheidsverdeling** is dat niet mogelijk. Zo zijn de Gewesten vandaag wel bevoegd voor het industrieel beleid, maar zijn belangrijke economische

hefbomen zoals de fiscaliteit, de loonvorming en arbeidsvoorwaarden, en de sociale zekerheid nog altijd federaal. Buitenlandse handel is een ander treffend voorbeeld. De Gewesten zijn er grotendeels verantwoordelijk voor, maar er blijven verschillende federale instellingen bestaan, met onduidelijkheid, dubbel werk en inefficiëntie tot gevolg. De huidige bevoegdheidsverdeling heeft vele nadelen: de overheidsmiddelen worden niet efficiënt ingezet, kleine en grote bedrijven lopen uitvoerkansen en exportsteun mis, ze moeten met te veel actoren werken.

Vrije mededinging is essentieel voor een eerlijke vrijemarkteconomie. Ze zet aan tot ondernemen en stimuleert de economische activiteit, ze geeft de consumenten een ruime keuze aan betere producten en diensten, tegen concurrerende prijzen. De federale regering ziet de Mededingingsautoriteit echter steeds meer als een instrument voor prijsbeheersing en prijszetting, en niet als waakzame controle op de mededinging.

1.1.5. Eén beleid kan niet drie arbeidsmarkten efficiënt bedienen

De overheid heeft de opdracht de arbeidsmarkt, waar vraag en aanbod spelen, te reguleren en te stimuleren, door onder meer werkzoekenden aan een (nieuwe) job te helpen en in afwachting daarvan financieel bij te springen.

België heeft niet één, maar drie arbeidsmarkten, en tussen de Vlaamse, de Waalse en de Brusselse arbeidsmarkt gaapt een diepe kloof. Cijfers van de FOD Economie geven aan dat de **werkloosheid** in Vlaanderen relatief laag ligt (4,5%), dat ze hoog oploopt in het Waals Gewest (12%) en nog meer in het Brussels Gewest (20,9%). De activering van ouderen is voornamelijk een probleem in Vlaanderen, de jeugdwerkloosheid in Brussel en Wallonië.

Ondanks de Europese doelstelling om tegen 2020 ten minste 75% van de bevolking op actieve leeftijd aan het werk te krijgen, is het verschil in **arbeidsdeelname** tussen de drie Gewesten het voorbije decennium nog iets groter geworden. In 2012 lag de werkzaamheidsgraad in het Brussels en het Waals Gewest (met respectievelijk 58,2% en 62,5%) ongeveer 10 procentpunten lager dan in het Vlaams Gewest (71,5%).

De slechte cijfers van Wallonië en Brussel verbazen niet. De Gewesten hebben niet de instrumenten om de werkzaamheidsgraad op te krikken. De cruciale hefboomen inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid zijn een federale bevoegdheid. Het 'one size fits all'-beleid van de federale regering 'fits nobody'.

1.2. SOCIALE ZEKERHEID

1.2.1. Sociale zekerheid niet meer zeker

De hoge en jaarlijks toenemende **kostprijs van de sociale zekerheid** zou garant moeten staan voor een uitstekende sociale bescherming. Maar dat is steeds minder het geval. Het voorbije decennium is de omvang van onze sociale zekerheid veel sterker gegroeid dan onze economie.

In 2010 liepen de uitgaven op tot 75,3 miljard euro, dat is 30,8 miljard

euro of 69% meer dan in het jaar 2000. In dezelfde periode nam de totale economie met 'slechts' 40,6% toe (evolutie bbp 2000-2010 in marktprijzen). Jaar na jaar legt de sociale zekerheid een almaar groter beslag op de toegevoegde waarde die we samen creëren.

Bij ongewijzigd beleid dreigen de kosten van de sociale zekerheid verder te ontsporen. De Studiecommissie voor de Vergrijzing verwacht dat de sociale uitgaven zullen toenemen van 25,8% van het bbp in 2012 tot 31,2% in 2060, een stijging met 5,4 procentpunten. Vooral de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg groeien sterk, met respectievelijk 4,5% en 2,6% van het bbp. Het wordt een serieuze uitdaging om de pensioenen veilig te stellen en de gezondheidszorg betaalbaar te houden. Bij ongewijzigd beleid zijn er extra sociale bijdragen en belastingen nodig, terwijl het totale overheidsbeslag in België al ruim 54% bedraagt.

1.2.2. Sociale zekerheid niet meer sociaal

Veel mensen ervaren de sociale zekerheid niet langer als sociaal en voelen er zich steeds minder mee verbonden. Dat slaat het draagvlak onder het stelsel beetje bij beetje weg.

Sommige mensen moeten vaststellen dat de **uitkeringen vaak onvoldoende zijn om duurzaam te beschermen tegen armoede**. Van onze bevolking moet 15% rondkomen met een inkomen dat onder de relatieve Europese armoedegrens ligt. In Vlaanderen is het **armoederisicopercentage** gedaald van 11,3% in 2005 tot 9,8% in 2011, terwijl er in Wallonië een stijging was van 16,8% tot 19,2% en ook Brussel met hoge armoedecijfers blijft kampen. Toch is er ook in Vlaanderen schrijnende en mensonterende armoede, die op sommige plaatsen en in bepaalde groepen nog toeneemt.

Vaak houden de sociale uitkeringen weinig stimulans in om (weer) zelfredzaam te worden en (opnieuw) aan het werk te gaan. Personen met een handicap die leven van een uitkering maar graag zouden willen bijdragen aan de maatschappij, worden afgeschrikt doordat er helemaal geen terugvalbasis is wanneer het toch fout loopt. Bovendien is het dikwijls de moeite niet waard om te gaan werken omdat velen door hun handicap vaak belanden in laagbetaalde jobs. Het inkomstenplafond waarboven men geen aanspraak meer kan maken op de integratietegemoetkoming, bedoeld om de meerkosten van de handicap te compenseren, is immers zeer laag. Dat alles leidt tot een **inactiviteitsval** en mogelijk een **armoedeval** voor personen met een handicap of langdurig zieken.

“Solidariteit is absoluut nodig. Maar velen voelen zich niet langer verbonden met onze sociale zekerheid”

De band tussen de betaalde sociale bijdragen en het recht op een uitkering dat daaruit volgt, is steeds minder duidelijk. Velen ervaren de opbouw van het socialezekerheidsstelsel niet langer als rechtvaardig. Solidariteit is absoluut nodig. Maar in een herverdelend systeem is het ook essentieel om de band te verzekeren tussen wat men in het systeem inbrengt en wat men terugkrijgt. Een rechtvaardige sociale zekerheid moet er zijn voor iedereen, ook voor de midden- en hogere inkomstengroepen die in belangrijke mate het systeem financieren. Een sociale zekerheid die er enkel voor de armen is, wordt immers snel een arme sociale zekerheid.

Nog anderen vragen zich af of de verschuldigde bijdragen wel betaald worden en/of de middelen steeds op de juiste plaats terecht komen. De strijd

tegen fiscale en sociale **fraude** – zowel bijdrage- als uitkeringsfraude – moet worden opgevoerd. Daarnaast moet er voldoende aandacht gaan naar het **oneigenlijk gebruik** van de sociale zekerheid, waarbij mensen die het niet het meest nodig hebben alle wettelijke mogelijkheden uitputten. Daarbij ligt de fout niet zozeer bij die mensen, maar bij het systeem dat het oneigenlijk gebruik mogelijk maakt.

Het draagvlak onder de sociale zekerheid wordt ook ondermijnd wanneer mensen zien dat het sociale beleid dat Vlaanderen nodig heeft, niet kan worden gevoerd. Omdat Vlaanderen en Wallonië een verschillend arbeidsmarktbeleid of gezondheidsbeleid nodig hebben bijvoorbeeld.

1.2.3. Onbeperkte werkloosheid activeert niet

Iedereen die kan werken, moet aan de slag. **Werk is niet alleen een inkomen. Het geeft mensen eigenwaarde, het is een verzekering tegen armoede en zorgt voor sociale mobiliteit.** Het is ook een middel tot zelfontplooiing en de beste weg naar volwaardige deelname aan de gemeenschap. De overheid zou er dan ook alles moeten aan doen om mensen aan te zetten te werken. Maar dat gebeurt niet. Integendeel. Het Belgische werkloosheidsstelsel activeert onvoldoende en laat – begrijpe wie kan – zelfs toe dat mensen ‘ten eeuwigden dage’ werkloos blijven.

België is het enige land ter wereld waar de **werkloosheidsuitkeringen** onbeperkt zijn in de tijd. In alle andere EU-landen is de maximale duurtijd van de werkloosheidsuitkeringen beperkt van zes maanden tot twee jaar (zes maanden in het VK, tien maanden in Zweden, één jaar in Duitsland, twee jaar in Nederland en Frankrijk). Dat maakt ons sociaal systeem duur. Volgens de OESO slorpt vooral het (federale) uitkeringsbeleid met 2,15% bbp veel meer geld op dan in de buurlanden (1,38% bbp). Niet omdat de uitkeringen te hoog zijn, maar onder andere wegens de lange duur van de werkloosheid.

1.2.4. Gezondheidszorg niet altijd efficiënt

België besteedt volgens de OESO meer aan gezondheidszorg dan het Europese gemiddelde (respectievelijk 10,5% en 9% van het bbp). Bovendien betaalt de patiënt relatief veel uit eigen zak. Toch is ons **gezondheidsbeleid niet op alle vlakken even efficiënt.**

Na de zesde staatshervorming zal het beleid **nog meer versnipperd** zijn als vandaag. Zo bestaat het budget voor ziekenhuizen uit een (klein) Vlaams deel en een (zeer groot) federaal deel, dat bovendien gespreid blijft over twee instellingen (RIZIV en FOD Volksgezondheid). De programmatie is federaal, maar de controle en de inspectie zijn Vlaams. Deze versnippering leidt volgens de OESO tot hoge administratie- en coördinatiekosten. Dat geld kan beter

gebruikt worden om te streven naar een gezondere bevolking.

België besteedt minder aan preventie dan het Europees gemiddelde (2% tegenover 3% van het bbp). Dat komt omdat de hefboomen en prikkels voor een preventief beleid ontbreken: de kosten zijn voor de Gemeenschappen, de baten voor het federale niveau. Dat blijft ook zo na de zesde staatshervorming.

Met zoveel verschillende ministers voor gezondheidsbeleid zijn er tal van overlappingsen en lacunes (de zogenaamde X-inefficiëntie), zoals de federale dagcentra versus de Vlaamse dagopvang en de diverse kwaliteitsinitiatieven op beide niveaus. Dat kan geen homogeen noch efficiënt beleid opleveren.

1.2.5. Taalgrens is zorggrens

Voor een aantal aspecten scoort onze gezondheidszorg relatief goed in vergelijking met de meeste andere Europese landen. Voor de patiënt zijn er nauwelijks maandenlange wachttijden. Positief is ook de medische begeleiding door de huisarts die optreedt als gezondheidszorggids en onder meer het (elektronisch) globaal medisch dossier (eGMD) van de patiënt beheert. Door de registratie van de gegevens in het eGMD kunnen artsen hun patiënten beter en sneller opvolgen, wat lagere medische kosten met zich mee kan brengen zonder aan kwaliteit in te boeten. Het eGMD is vooral in Vlaanderen goed ingeburgerd (61%,

tegenover 35% in Wallonië) maar dat kan zeker nog beter.

De taalgrens is een zorggrens. De wachtposten zijn een succes in Vlaanderen, Wallonië hinkt achterop. Vlamingen gaan sneller naar de huisarts, Franstaligen gaan sneller naar het ziekenhuis, al dan niet via de spoeddienst. In totaal kloppen in Vlaanderen 173 mensen op duizend bij de spoeddienst aan, tegenover 267 op duizend in Wallonië en 295 op duizend in Brussel. Patiënten die dringend geholpen moeten worden, zijn daar het slachtoffer van. Bovendien worden hierdoor middelen gebruikt voor gespecialiseerde zorg die beter anders benut zouden worden.

Er zijn ook relatief meer mensen met een uitkering voor arbeidsongeschiktheid of invaliditeit in Wallonië dan in Vlaanderen. En het aandeel patiënten met een verhoogde tussenkomst voor gezondheidszorg is opvallend hoger in Wallonië en Brussel dan in Vlaanderen: respectievelijk 15,7% en 19,5 % tegenover 11,6 %.

1.2.6. Sommigen zijn rechter en partij

In de huidige sociale zekerheid spelen de werknemers- en werkgeversorganisaties als paritaire beheerders een belangrijke rol. Maar vaak zijn deze sociale partners niet bij machte om een consensus te vinden over noodzakelijke saneringen en hervormingen. Het financiële tekort wordt naderhand toch bijgepast door de overheid. Ondertussen moet de sociale zekerheid voor ruim 40% van haar uitgaven een beroep doen op alternatieve financiering, staatstoelagen en andere financieringsbronnen.

Ook de actoren in de gezondheidszorg – zorgverstrekkers, industrie, ziekenhuizen, ziekenfondsen en patiënten – krijgen onvoldoende échte verantwoordelijkheid voor

een duurzaam gezondheidsbeleid. Echt problematisch is dat sommige actoren tegelijk rechter en partij zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de ziekenfondsen die het beleid van medisch materiaal en implantaten mee bepalen en tegelijk hun adviserend geneesheren goedkeuring laten geven en thuiszorgwinkels uitbaten die het materiaal verkopen. Dat is ook zo voor werkgevers die de kinderbijlagen beheren. Of voor de vakbonden die optreden als co-beheerder in de werkloosheidsverzekeringen. Ze zijn tegelijk belangenbehartiger én uitbetalingsinstelling voor hun leden én ze sturen de sociale inspectie aan.

Het mag duidelijk zijn: er is een fundamentele verandering nodig.

De fiscale en parafiscale druk moet omlaag, het belastingstelsel moet eenvoudiger, de lasten op arbeid en ondernemen moeten dalen om de concurrentiekracht te versterken en de werkgelegenheid te vrijwaren. Het passieve uitkeringsbeleid moet worden omgevormd tot een activeringsbeleid, het draagvlak onder de sociale zekerheid moet verbreed en verstevigd worden en de financiële houdbaarheid van het stelsel moet worden verzekerd. Pensioenen moeten gegarandeerd blijven en het gezondheidsbeleid moet toegankelijk zijn voor iedereen. **Binnen de Belgische federatie lukt dat blijkbaar niet. Dan moet Vlaanderen de kans krijgen om het zelf te doen. Daarom is confederalisme nodig.**

CONFEDERALISME

2.1. FISCALE VERANTWOORDELIJKHEID, DEMOCRATISCHE VERANTWOORDELIJKHEID

2.1.1. Basisbeginselen

In de Confederatie België zijn Vlaanderen en Wallonië volledig **verantwoordelijk voor de eigen**

uitgaven én de eigen inkomsten.

Hetzelfde geldt in beginsel voor de regio Brussel-Hoofdstad. Belastingen die betrekking hebben op persoonsgebonden materies liggen bij Vlaanderen en Wallonië. Belastingen die betrekking hebben op grondgebonden materies liggen bij Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad. Die regeling bouwt verder op de huidige bevoegdheidsverdeling in persoonsgebonden en grondgebonden aangelegenheden.

“Vlaanderen en Wallonië worden verantwoordelijk voor de eigen uitgaven én de eigen inkomsten”

De **btw en de accijnzen** zijn, gelet op de Europese regelgeving, uniform in de hele confederatie en krijgen een specifieke bestemming. Ze dienen voor de wettelijk vastgelegde financiering van de Europese Unie, de afbouw van de huidige Belgische staatsschuld, de financiering van de interestlasten op deze schuld en de interconfederale solidariteit. Het saldo wordt verdeeld over de deelstaten in verhouding tot de mate waarin ze hebben bijgedragen tot de opbrengst (zie hoofdstuk Toekomst Kiezen).

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn elk **verantwoordelijk voor het naleven van de Europese regels inzake budgettair en economisch beleid**. Een boete moet worden toegewezen aan de overheid die ervoor verantwoordelijk is, of automatisch afgetrokken worden van het aandeel van de betrokken overheid in het saldo van de btw en accijnzen.

De **Duitstalige regio** maakt in beginsel voor haar financiering afspraken met Wallonië. Bij gebrek aan consensus geniet de Duitstalige regio de autonomie om zich de bevoegdheden toe te eigenen die ze nodig acht.

2.1.2. Persoonsgebonden

Vlaanderen en Wallonië zijn exclusief verantwoordelijk voor de personenbelasting, de successie- en schenkingsrechten, de roerende voorheffing en de belastingen die met inkomstenbelastingen zijn gelijkgesteld. Zij bepalen de belastbare basis, de tarieven, de tariefschijven, de belastingaftrekken, de belastingverminderingen en -vermeerderingen en de belastingkredieten. Zij regelen de administratieve geschillenprocedure en de uiteindelijke invordering.

De **personenbelasting** wordt, zoals in andere landen, geheven in de woonplaats van de belastingplichtige. In de regio Brussel-Hoofdstad kan elke inwoner via de zgn. Brusselkeuze zelf beslissen of hij onder het Vlaamse dan wel het Waalse stelsel van personenbelasting valt.

Net zoals vandaag kunnen de gemeenten een aanvullende belasting heffen op de personenbelasting van hun inwoners.

2.1.3. Grondgebonden

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn exclusief verantwoordelijk voor de vennootschapsbelasting, alsook voor de andere grondgebonden belastingen zoals de onroerende voorheffing en de registratie- en hypotheekrechten.

Voor de **vennootschapsbelasting** wordt de belastbare basis op confederaal niveau geharmoniseerd, dit ter wille van uniforme boekhoudkundige regels en in afwachting van een verdere Europese harmonisatie. De bestaande regeling geldt als uitgangspunt. Een wijziging in de belastbare basis is enkel mogelijk bij akkoord in de Belgische Raad. Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn bevoegd voor het tarief, belastingaftrekken, belastingverminderingen en -vermeerderingen en belastingkredieten.

Zoals het internationaal de standaard is, wordt de vennootschapsbelasting geheven op de plaats van de feitelijke vestiging, en niet van de maatschappelijke zetel.

Voor een bedrijf dat vestigingen heeft in meer dan één gebied (Vlaanderen, Wallonië en regio Brussel-Hoofdstad) wordt de belastbare basis verdeeld over de twee of drie gebieden waar het actief is. De verdeling gebeurt (zoals bijvoorbeeld in Duitsland) volgens de loonmassa, nl. de brutolonen van alle werknemers die het bedrijf in elk van de gebieden tewerkstelt. Het bedrijf moet slechts één aangifte doen, meer bepaald in het gebied met de grootste loonmassa, en krijgt maar één aanslag. De betrokken belastingdienst staat in voor de volledige afhandeling en stort de belastingsom door die aan de andere overheid of overheden verschuldigd is.

Ook op de **onroerende voorheffing** kunnen de gemeenten nog steeds opcentiemen heffen.

2.2. EEN SOCIALE ZEKERHEID, SOCIAAL EN ZEKER

2.2.1. Basisbeginselen

Vlaanderen, Wallonië en in bepaalde gevallen ook de regio Brussel-Hoofdstad zijn verantwoordelijk voor de sociale bescherming en voor de inkomsten en uitgaven van de sociale zekerheid.

Voor alle **persoonsgebonden aspecten** (gezondheidszorg, gezinsbijslag, pensioenen, invaliditeitsuitkering, werkloosheid, bijstand, ...) gelden dezelfde rechten en plichten voor alle inwoners uit dezelfde deelstaat. Voor deze sociale risico's vallen mensen dus onder de sociale zekerheid van de plaats waar ze wonen, in Brussel geldt de Brusselkeuze.

Voor alle aspecten die verband houden met **de werkplek of het arbeidscontract** (technische werkloosheid, tijdelijke arbeidsongeschiktheid, bevallingsverlof, arbeidsongevallen, arbeidsrecht, sociaal overleg, ...) gelden dezelfde rechten voor alle werknemers op dezelfde werkplek. Voor deze aspecten vallen mensen dus onder de regeling van de plaats waar ze werken zoals bepaald in de arbeidsovereenkomst (Vlaanderen, Wallonië of de regio Brussel-Hoofdstad).

Deze benadering bouwt verder op de huidige bevoegdheidsverdeling in persoonsgebonden en grondgebonden aangelegenheden, en garandeert de gelijke behandeling van alle werknemers op dezelfde werkvloer.

2.2.2. Persoonsgebonden

De **organisatie** van de sociale bijstand en de persoonsgebonden takken van de sociale zekerheid is toevertrouwd aan Vlaanderen en Wallonië. Het gaat om gezondheidszorg, gezinsbijslag, pensioenen, invaliditeitsuitkering, werkloosheid, sociale bijstand, ... Vlaanderen en Wallonië bepalen de berekeningsgrondslag, het tarief, de vrijstellingen en verminderingen van de sociale bijdragen, alsook de bedragen en de toekenningsvoorwaarden van de vergoedingen en de uitkeringen.

De **aansluiting** bij de Vlaamse of Waalse sociale zekerheid gebeurt op basis van de woonplaats van de verzekerde. In de regio Brussel-Hoofdstad kan elke inwoner door de Brusselkeuze zelf beslissen om bij het Vlaamse dan wel bij het Waalse stelsel aan te sluiten. Deze keuze impliceert zowel de bijhorende rechten als plichten. Ook de gezondheidszorginstellingen en de zorgverstrekkers in Brussel maken zulke Brusselkeuze en volgen de daaraan verbonden (taal)regels en financiering.

Vanzelfsprekend kan elke patiënt te allen tijde dringende zorg krijgen in elk ziekenhuis, ongeacht zijn SZ-stelsel. Ook voor 'niet-dringende' ambulante en ziekenhuiszorg is de patiënt vrij in de keuze van zorgverstrekker of ziekenhuis zoals geregeld door de Europese richtlijn patiëntenmobiliteit. In de regio Brussel-Hoofdstad garanderen de zorginstellingen een tweetalige dienstverlening voor dringende medische hulp. De terugbetaling wordt geregeld via de (sociale) verzekeringsinstelling waarbij de

patiënt aangesloten is (met gebruik van het e-health-platform en de kruispuntbank).

2.2.3. Werkgebonden

Voor alle werkgebonden aspecten van de sociale zekerheid (technische werkloosheid, tijdelijke arbeidsongeschiktheid, arbeidsongevallen, ...) zijn Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad verantwoordelijk. Net vanwege de rechtstreekse band met de werkplek, geldt hetzelfde voor het arbeidsrecht, het sociaal overleg, de loon- en arbeidsvoorwaarden en de omzetting van de internationale (Europese) normen inzake arbeidstijden, ploegen- en nachtarbeid en veiligheid op het werk.

Die regeling garandeert de gelijke behandeling van collega's op dezelfde werkplek. Voor alle werknemers van dezelfde bedrijfsvestiging gelden dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden, ongeacht hun woonplaats.

2.2.4. Financiering

Vlaanderen en Wallonië zijn volledig verantwoordelijk voor de werknemers- en de werkgeversbijdrage, evenals voor de uitkeringen. Ter wille van de gelijke behandeling van collega's binnen hetzelfde bedrijf, wordt de werkgeversbijdrage voor persoonsgebonden risico's in de regio Brussel-Hoofdstad berekend als een gewogen gemiddelde van de bijdragevoet in Vlaanderen en Wallonië.

De overheid van het **werkgebied** van de betrokken werknemer bepaalt en int de sociale bijdragen voor de dekking van risico's die gekoppeld zijn aan het arbeidscontract en de werkplek (tijdelijke arbeidsongeschiktheid, arbeidsongevallen, bevallingsverlof en technische werkloosheid).

De **inning** van de sociale bijdragen gebeurt door de deelstaten. In de regio Brussel-Hoofdstad werken ze samen zodat steeds **één dienst** de inning en de verdeling naar de verschillende overheden verzorgt. Inwoners die verhuizen van en naar het buitenland of tussen deelstaten bouwen gemengde (pensioen)rechten op, net zoals dit vandaag bijvoorbeeld het geval is voor wie een gemengde loopbaan opbouwt als werknemer, ambtenaar en/of zelfstandige. Een confederale Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid zorgt voor de nodige uitwisseling van gegevens.

2.2.5. Ambtenaren en zelfstandigen

Het **overheidspersoneel** volgt het stelsel van de overheid waarvoor ze werken, tenzij voor de persoonsgebonden takken van de sociale zekerheid (zoals gezondheidszorg en gezinsbijslag) die door hun woongebied worden verzekerd. Voor **zelfstandigen** geldt het woongebied als criterium voor alle stelsels van sociale zekerheid.

Werknemers die **gedeeltelijk** op pensioen zijn of deels het werk hervatten (bv. via progressieve tewerkstelling) ressorteren voor hun arbeidsrelatie onder het stelsel van het werkgebied waar ze (deeltijds) werken en voor hun deeltijdse uitkering onder het stelsel van hun woongebied.

2.3. NAAR EEN STERKE VLAAMSE ECONOMIE

Welvaart – en dus ook welzijn – staat of valt met een gezonde economie en sterke ondernemingen. In de Confederatie België hebben Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad, naast de fiscale autonomie, alle bevoegdheden en instrumenten om onder eigen verantwoordelijkheid een economisch beleid te voeren dat op hun maat gesneden is en aan hun

inzichten beantwoordt.

Bovenop de bevoegdheden die ze als Gewest in het federale België al hadden, worden ze volledig verantwoordelijk voor de **buitenlandse handel**. Inzake de vergunningen voor **grote handelsvestigingen** worden projecten die grensoverschrijdende gevolgen hebben besproken in de Belgische Raad.

Vlaanderen en Wallonië regelen autonoom de aansluiting bij de **deontologische en economische** orden. In Brussel maakt de aansluiting bij een orde deel uit van de Brusselkeuze.

In afwachting van een Europees akkoord ter zake regelt de Belgische Raad de koppeling van de drie **kruispuntbanken van ondernemingen**. De betrokken overheden sluiten een akkoord over de gegevensuitwisseling en de toegang tot elkaars databanken.

3. VERANDERING

Vlaanderen en Wallonië worden eindelijk verantwoordelijk voor de eigen uitgaven én de eigen inkomsten. Hetzelfde geldt grotendeels voor de regio Brussel-Hoofdstad. Zij zijn verantwoordelijk voor hun beleid, en dragen er de lusten en de lasten van. Daarenboven verhoogt de greep van de burger op het beleid. Elke regering zal immers verantwoording moeten afleggen voor de belastingen die ze int en voor de bestedingen die ze daarmee

doet. Zelf verantwoordelijkheid opnemen voor het eigen economisch, sociaal en financieel beleid, zelf aan het sociaaleconomisch stuur zitten: burgers en economie kunnen er enkel wel bij varen.

“Efficiënte overheid als alternatief voor belastingverhogingen en knippen in sociaal vangnet”

3.1. EERST EIGEN REKENING OP ORDE

Een overheid die inspanningen vraagt om te besparen, begint bij zichzelf. Zeker wanneer er heel wat efficiënter gewerkt kan worden en de belastingbetaler een betere dienstverlening kan krijgen aan een lagere prijs. Daarom, maar ook om een begrotingsevenwicht te realiseren, passen we de **‘Moesennorm’** enkele jaren toe. Daarbij wordt het totaal van de overheidsuitgaven nominaal bevroren waardoor ze in relatieve termen (in % bbp) automatisch afnemen. Binnen dat bevroren totaalbudget kunnen bepaalde deelbudgetten vanzelfsprekend nog groeien. Dat verplicht de overheid om keuzes te maken: hier snoeien om elders te kunnen groeien. Een efficiënte overheid is dan een alternatief voor het verhogen van de belastingen en voor het knippen in het sociale vangnet.

Om de nodige **besparingen** te realiseren zetten we (onder meer) in

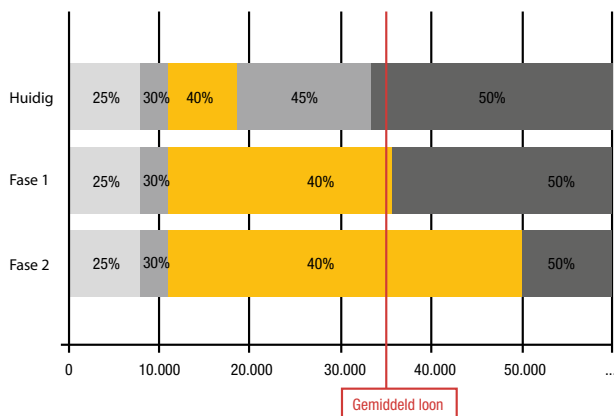
op drie pijlers: een slankere en meer efficiënte overheid, de afbouw van het passief arbeidsmarktbeleid en de garantie op een sociale zekerheid die sociaal én zeker is. De uitgaven voor sociale zekerheid matigen we door onder meer efficiëntiewinsten in de gezondheidszorg, een beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en het uitdoven van de inschakelingsuitkering (wachtuitkeringen voor jonge schoolverlaters) en van de werkloosheid met bedrijfstoeslag (brugpensioen).

3.2. EEN EENVOUDIGER EN RECHTVAARDIG BELASTINGSTELSEL MET LAGERE TARIEVEN

3.2.1. Minder personenbelasting, meer loon

Als Vlaanderen zelf over de belastingen mag beslissen, verlagen wij de personenbelasting en de vennootschapsbelasting door de overheidsuitgaven te verminderen.

In de **personenbelasting** bieden we de Vlaming een belastingdruk die in lijn ligt met wat een werknemer in de buurlanden betaalt. Wie werkt komt vandaag al gauw in de 45%-belastingsschijf terecht. In een eerste fase verbreden we de 40%-schijf door het inkomensplafond ervan te verhogen. Daardoor verdwijnt de 45% schijf. Zo wordt werken beloond. In een tweede fase trekken we het plafond verder op zodat de

hoogste schijf van 50% nog enkel behouden blijft voor de hoogste inkomens. Bovendien koppelen we de inkomensgrenzen van de schijven aan de economische groei waardoor mensen minder snel in de hogere schijf belast worden.

Ieder uur **werken moet lonen**. Dat is niet alleen eerlijker maar motiveert ook om mensen aan de slag te krijgen en te houden. We doen bijkomende inspanningen om de lasten op de laagste lonen te verlagen. Hoe lager het loon, hoe hoger de korting op de werknemersbijdrage (de werkbonus). Het minimumloon stellen we volledig vrij van werknemersbijdrage.

3.2.2. Eenvoudiger en rechtvaardiger

Vandaag bestaan er tal van aftrekken en belastingverminderingen, elk met een specifiek plafondbedrag. **Elke belastingplichtige kan voortaan genieten van een ruime 'korf'** die vrij opgevuld kan worden (met uitgaven voor de afbetaling van een enige eigen woning, pensioensparen, aftrek dienstencheques, enz.). De belastingvermindering via de korf geldt niet op de (on)roerende inkomsten maar enkel op de beroepsinkomsten, en is gelimiteerd tot een grensbedrag. Dat zorgt voor een totale belastingverlaging. Het bedrag van de korf is gekoppeld aan de economische groei. Het fiscaal voordeel van de belastingkorf mag niet hoger

zijn dan de verschuldigde belastingen. Een eenvoudigere en begrijpbare belastingbrief stelt de burger in staat om deze zelf in te vullen.

Zo is bijvoorbeeld iemand die vandaag enkel aan pensioensparen doet benadeeld door het grensbedrag van die fiscale aftrek. Het grensbedrag van de nieuwe 'korf' zal veel hoger liggen dan het huidige grensbedrag voor pensioensparen. De belastingplichtige is dus vrij om eventueel meer aan pensioensparen te doen en door deze uitgaven in de korf te plaatsen, te genieten van een hogere fiscale aftrek dan vandaag. Hij kan echter de korf ook met andere zaken opvullen, zoals uitgaven voor dienstencheques bijvoorbeeld.

Dat maakt het belastingsysteem rechtvaardiger en werken lonender. De band tussen werk en belastingvermindering wordt daarbij versterkt. Zo zal een rentenier, bij gebreke aan beroepsinkomsten, enkel kunnen genieten van belastingverminderingen buiten de 'korf'.

Voor de roerende inkomsten heffen we de discriminatie op tussen de spaarboekjes en andere beleggingsproducten zoals kasbons door voortaan hetzelfde tarief toe te passen en een gelijke vrijstelling toe te kennen. Het bedrag van de vrijstelling koppelen we aan de economische groei zodat het in reële termen gelijk blijft.

Het bevrijdend karakter blijft bestaan. Eveneens met het oog op een vereenvoudiging van de fiscaliteit vervangen we het fiscaal voordeel van de maaltijd- en ecocheques door een lastenvrije vergoeding (bij het nettoloon) met dezelfde waarde. Naast een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging zal dit ook een besparing voor de werkgevers inhouden.

3.2.3. Minder vennootschapsbelasting, meer concurrentiekracht

Als we zelf kunnen beslissen, kan het **tarief van de vennootschapsbelasting eindelijk dalen**. We brengen het nominaal tarief in lijn met het gemiddelde tarief van de West- Europese landen (27,13%) en verlagen het op termijn verder door onder meer te wieden in de talrijke aftrekposten.

Ook de vennootschapsbelasting kan rechtvaardiger. Sommige ondernemingen verschuiven hun winsten over de grenzen heen waardoor zij verhoudingsgewijs heel wat minder vennootschapsbelasting betalen dan lokale KMO's. Dat evenwicht herstellen we als elk bedrijf belastingen betaalt daar waar het zijn winst effectief realiseert, zodat we de Europese en internationale tendens volgen. Overmatige schuldfinanciering van participaties of winstverschuiving via misbruik van 'transfer pricing' (dit zijn de prijzen van goederen, diensten en rechten die gecontroleerde of aanverwante rechtspersonen aan elkaar leveren) werken we maximaal tegen.

De **notionele intrestaftrek** is een goedbedoelde maatregel, namelijk de financiering met eigen vermogen bevorderen, maar oneigenlijk gebruik ondergraaft de oorspronkelijke doelstellingen.

We willen de notionele aftrek vervangen door een lager tarief in de vennootschapsbelasting en daarbovenop hogere aftrekken voor innovatieve ondernemingen en verankeraars die hier jobs creëren.

Evenzeer stellen we winsten die in de vennootschap blijven (deels) vrij van belastingen tot op het ogenblik van het uitkeren van de winst. Zo worden ondernemingen, en dan vooral KMO's, aangemoedigd om hun eigen vermogen te versterken.

We hadden lange tijd een gunstig fiscaal beleid voor **holdings en hoofdkwartieren**. Om opnieuw de concurrentie te kunnen aangaan met de buurlanden, trekken we de huidige DBI-vrijstelling (de vrijstelling voor dividenden waarop al belasting is betaald) op tot 100% (in plaats van 95%).

Onze instrumenten om specifieke vennootschapsvormen en internationale ondernemingen aan te trekken, stemmen we in elk geval af op de evolutie in de buurlanden en in de rest van Europa.

3.2.4. Correct systeem = minder fiscale fraude

Eenvoudiger, competitiever en rechtvaardiger. Met een dergelijke fiscale wetgeving en een uniforme controle zal de fiscale fraude automatisch afnemen. Een bijkomende vereiste hiervoor is een voldoende fiscale controlecapaciteit. Iedereen

heeft er belang bij dat alle vormen van fraude correct en doortastend worden aangepakt, want dan moeten we zelf minder bijdragen en is er een eerlijke concurrentie.

3.3. ONDERNEMEN BELONEN

Ondernemen of een eigen zaak starten gaat bij uitstek over verantwoordelijkheid nemen, de nek uitsteken. Dat willen wij beloond en ondersteund zien in plaats van bestraft en gewantrouwd. Mensen die hun hoofd boven het maaiveld uitsteken, dragen onze welvaart en ons welzijn. Zij verdienen appreciatie en steun, geen afgunst en tegenwerking.

“Mensen die hun nek uitsteken verdienen appreciatie en steun, geen afgunst en tegenwerking”

Met een transparant **fiscaal pact** waarborgen we de bedrijven een stabiele, rechtszekere en ondernemingsvriendelijke fiscaliteit. Een breuk met het verleden. De voorbije decennia is er jaarlijks – de jongste tijd zelfs meerdere keren per jaar – ingegrepen in de ondernemingsfiscaliteit. Vandaag moet de belastingadministratie de fiscale wetten steeds meer naar eigen goedgevoelen interpreteren en worden ondernemingen anders behandeld naarmate ze een andere fiscale controleur hebben.

De asociale verhoging van de **liquidatiebonus** van 10 naar 25%, de buitensporige '309%-boetes' en de belastingverhoging voor 'voordelen van alle aard' maken we ongedaan. De **administratieve overlast** bouwen we af. Om ondernemerschap te stimuleren, koppelen we de btw-vrijstelling voor kleine zelfstandigen en bijberoepen aan de economische groei. Allemaal maatregelen voor een nieuw vertrouwen tussen overheid en ondernemers.

Ook de modernisering en herwaardering van de **Dienst Voorafgaande Beslissingen** (rulingcommissie) kan bijdragen aan een nieuwe positieve cultuur voor ondernemers. De Dienst moet meer bekendheid, middelen en beleidsruimte krijgen. Ook kleine ondernemingen en zelfstandigen moeten op een eenvoudige manier een voorafgaande goedkeuring kunnen krijgen.

We bouwen een **modern industrieel beleid** uit door onderwijs, opleiding en arbeidsmarkt optimaal op elkaar af te stemmen, door in te zetten op innovatie, groeisectoren en groeilanden, en door de overheidssubsidies voor ondernemingen te herzien (hergroeperen van middelen, rationalisatie en effectmeting).

We gaan door op de ingeslagen weg naar een efficiënter vergunningenbeleid. Nu de omgevingsvergunning gerealiseerd is, moeten we een stap verder zetten, onder meer door de bevoegdheden

inzake milieu en ruimtelijke ordening beleidsmatig samen te voegen.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment and Trade) wordt het **unieke loket voor buitenlandse handel**. Bedrijven kunnen er terecht voor alles wat met internationaal ondernemen te maken heeft. Alle financiële ondersteuningsmechanismen voor bedrijven en KMO's, zoals Delcredere, Finexpo en de Belgische Maatschappij voor Internationale Investing, worden gecoördineerd in deze Vlaamse instelling.

Om het economisch groeipotentieel te verhogen, zetten we meer in op **onderzoek en ontwikkeling**. Vlaanderen zal de Lissabon-doelstelling nakomen en 3% van het bbp aan onderzoek en ontwikkeling besteden. Er komt een bredere invulling van het begrip innovatie om meer impulsen te geven aan zowel KMO's als grote ondernemingen. Met een fusie van instellingen vereenvoudigen we het gefragmenteerd innovatielandschap. Bij onderzoeksprojecten moet er, naast een kader voor fundamenteel onderzoek, voldoende aandacht zijn voor de doorstroom naar de industrie.

Een grondige aanpassing van het **arbeidsrecht** dringt zich op, zodat ondernemingen flexibel kunnen inspelen op de snel wijzigende economische omstandigheden en werknemers hun eigen loopbaan in handen kunnen nemen. Een eengemaakt statuut voor werknemers en ambtenaren zorgt voor een gelijke behandeling en een hogere mobiliteit tussen de publieke en private sector. We denken verder onder meer aan flexibele contracten voor beperkte prestaties (gekoppeld aan lage loonkosten), annualisering van de arbeidstijd en een soepele inzet van uitzendkrachten. We voorzien hierbij voldoende sociale bescherming zowel voor vaste

werknemers als voor uitzendkrachten en werknemers in tijdelijke en flexibele contracten. Misbruiken ten nadele van de werknemers, worden strenger bestreden.

De Belgische wet die de **arbeidstijden** regelt, is niet structureel gewijzigd sinds de jaren 1970. Ze is gebaseerd op een totaal gedateerde arbeidsmarkt. Met een nieuw wettelijk kader bieden we werknemers de flexibiliteit om hun dagelijkse puzzel arbeid-gezin-vrije tijd te kunnen leggen, en werkgevers de flexibiliteit om te kunnen inspelen op de snel veranderende markt.

We brengen de toezichtsorganen (Mededingingsautoriteit, CREG, BIPT, VREG en VRM) in één **Autoriteit Consument en Markt**. Eenzelfde hergroepering zien we in Duitsland en Nederland.

3.4. MODERNE LOONVORMING EN LAGERE LOONKOSTEN

In Vlaanderen verschuiven we de focus van het overleg over de loonvorming naar de sectoren en bedrijven (zoals dat in vele andere OESO- en EU-landen het geval is). Deze decentralisering biedt ook een uitweg uit de huidige malaise van het federale sociale overlegmodel in België, en kan de ontwikkeling van de lonen beter laten aansluiten bij de evolutie van de productiviteit in de onderscheiden sectoren en bedrijven.

Op sectorniveau werken we met **'all-in akkoorden'** over het geheel van de loon- en arbeidsvoorwaarden. Werknemers en werkgevers krijgen op bedrijfsniveau de autonomie om, in onderling akkoord af te wijken van de loonakkoorden die op een hoger niveau zijn gesloten. Dat model biedt een belangrijke impuls om onze competitiviteit en concurrentiekracht te herstellen en zal ook zorgen voor een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt. Om de koopkracht van de meest

kwetsbare groepen in onze samenleving te verzekeren, voorzien we in een aangepast en gegarandeerd **indexeringsmechanisme** voor alle sociale uitkeringen.

Naast het nieuwe model van loonvorming pakken we de bestaande loonkostenhandicap aan met een lineaire lastenverlaging voor alle werknemers. We maken arbeid goedkoper door de werkgeversbijdrage structureel te verlagen. Op die manier worden onze werknemers opnieuw concurrentieel met de buurlanden.

De uitgaven voor sociale zekerheid kunnen we matigen door onder meer efficiëntiewinsten in de gezondheidszorg, een beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en het uitdoven van de inschakelingsuitkering voor jonge schoolverlaters (wachtuitkering) en de werkloosheid met bedrijfstoeslag (brugpensioen).

Eerder dan allerhande versnipperde doelgroepmaatregelen te nemen, voeren we een algemene en structurele loonkostenverlaging door via een vermindering van de sociale bijdragen. Het ondoorzichtige kluwen van diverse verminderingen en vrijstellingen vereenvoudigen we door ze voor te behouden aan een beperkt aantal specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld ouderen, vroegtijdige schoolverlaters).

3.5. EEN SOCIALE ZEKERHEID DIE ZEKER EN SOCIAAL IS

Onze sociale zekerheid is dringend aan verandering toe. Het huidige solidariteitssysteem vaart richting de klippen. We zien met lede ogen aan hoe het financiële en het maatschappelijke draagvlak voor de solidariteit afbrokkelen. Met een eigen Vlaamse sociale zekerheid herstellen we het evenwicht tussen de twee basisprincipes van **solidariteit en verzekering**. Enerzijds door te

activeren en te responsabiliseren. Anderzijds door de band tussen bijdrage en uitkering te herstellen. Mensen moeten de sociale zekerheid opnieuw zien als hún sociale zekerheid. Met het rugzakprincipe verhogen we de betrokkenheid van elke Vlaming bij het systeem.

“Zodat mensen de sociale zekerheid opnieuw zien als hún sociale zekerheid”

Een solide sociale zekerheid is er een waar zo veel mogelijk mensen toe bijdragen. Wie verantwoordelijkheid kán nemen, móét die ook nemen. We moeten de taart eerst vergroten vooraleer we kunnen uitdelen. En dat kan enkel als het systeem voldoende activeert en als rechtvaardig ervaren wordt.

Zo vangen we mensen die minder geluk hebben beter op en helpen hen op weg om zo snel mogelijk opnieuw zelfredzaam te worden. Door iedereen te laten participeren, naar eigen kennen en kunnen, wordt de sociale zekerheid verzekerd en worden het individu en zijn gezin versterkt. Voor wie zorgafhankelijk blijft en geen beroep kan doen op een eigen netwerk, zorgen we voor professionele opvang. Wachtlijsten in de zorg pakken we aan. Privé-initiatieven kunnen hiertoe bijdragen, binnen de voorwaarden gesteld door de overheid.

De winnaars en verliezers van zo'n solidaire en breed gedragen sociale

zekerheid zijn bekend:

- mensen die werken en tot het systeem bijdragen zullen daar meer voor beloond worden;
- mensen die bereid zijn om te werken maar buiten hun wil om of door persoonlijke omstandigheden (zoals verstandelijke of lichamelijke beperkingen) moeilijk werk vinden, zullen meer geholpen worden door de overheid en ondersteund worden in hun zoektocht naar een gepaste job;
- oneigenlijk gebruik van de sociale zekerheid pakken we aan, zodat meer mensen effectief aan de slag kunnen gaan;
- mensen die misbruik maken van onze sociale zekerheid zullen gestraft worden.

Als de taart groter wordt gemaakt en de middelen niet langer terechtkomen bij mensen die ze niet echt nodig hebben, kunnen diegenen die ze wél nodig hebben, veel beter geholpen worden.

We maken werk van een **grotere band tussen bijdragen en uitkeringen**, zonder het herverdelingsprincipe overboord te gooien. In de pensioenen is dat mogelijk door de invoering van een 'bonus-malus' volgens het aantal effectief gewerkte jaren. In de werkloosheid komen er aan het begin hogere uitkeringen, die beperkt zijn in de tijd en waarbij de duur afhankelijk is van het aantal voordien gewerkte jaren.

3.6. MEER MENSEN AAN HET WERK

3.6.1. Werklozen opvangen, stimuleren en activeren

Om het verzekeringsprincipe in de werkloosheid te herstellen, maken we de duur van de **werkloosheidsuitkering afhankelijk van het aantal voordien gewerkte jaren**, met een maximum van twee jaar. Tegelijk versterken we de activering, beroepsopleiding en arbeidsintegratie van werkzoekenden.

In de eerste fase van de werkloosheid wordt de werkloze financieel dus beter opgevangen maar gaat de aandacht ook onmiddellijk naar reactivering. Lukt dat niet, dan komt hij in de tweede fase, met een lagere forfaitaire **activeringsuitkering**, een aangepaste opleiding en begeleiding naar nieuw werk. Deze activeringsuitkering is eveneens beperkt tot 1 jaar of de duur van de opleiding. Nadien wordt ze omgezet in sociale bijstand (leefloon). Het leefloon trekken we op tot de armoedegrens, zoals Europees gedefinieerd en rekening houdend met de toegekende (sociale) voordelen.

We leiden leefloners toe naar gepast werk. Voor wie dit niet lukt, koppelen we het recht op sociale bijstand in beginsel aan de plicht om gemeenschapsdienst te verrichten. Onze gemeenten zijn de uitgelezen partners om deze gemeenschapsdienst te organiseren. Niet zozeer het principe “voor wat, hoort wat” vormt hierbij het uitgangspunt, maar wel dat mensen maximaal betrokken blijven bij de arbeidsmarkt, niet sociaal geïsoleerd raken en hun eigenwaarde niet verliezen.

Voor sommige werkzoekenden is gesubsidieerde tewerkstelling in de sociale economie het meest aangewezen, anderen kunnen aan de slag in de reguliere economie met nood aan ondersteuning, nog anderen willen graag zelfstandige worden. Daarom leiden we werkzoekenden naar de meest geschikte positie toe: naar de reguliere arbeidsmarkt, naar de sociale economie, maar evenzeer naar een eigen zaak. In de sociale economie zetten we in op doorstroming naar jobs in de reguliere economie.

De in tijd beperkte werkloosheid beschouwen we als een inkomensverzekering in afwachting van een zo snel mogelijke re-integratie op de arbeidsmarkt en niet langer als een verworven recht op basis van een eerdere arbeidsrelatie. Hetzelfde geldt waar mogelijk voor invaliditeitsuitkeringen.

Daarom staat eenzelfde instantie, het **Huis van het Werk**, in voor het activeren, motiveren en re-integreren op de arbeidsmarkt van werklozen én arbeidsongeschikten. Dit Huis van het Werk neemt dus onder meer de taken van de VDAB over, staat in voor de betaling van de werkloosheids- en invaliditeitsuitkeringen en fungeert als een eengemaakte sociale inspectiedienst die de huidige negen diensten vervangt. Arbeidsdeskundigen en onafhankelijke arbeidsgeneesheren spelen hierin een centrale rol. Zo zorgen we ervoor dat burgers niet langer van het kastje naar de muur worden gestuurd en wordt de activering een stuk performanter.

Elke **persoon met een beperking** heeft niet alleen recht op een uitkering, maar bovenal recht op een sociaal en professioneel leven. Ondernemingen worden actief aangemoedigd en ondersteund om personen met een beperking beter te integreren op de werkplek.

“Mensen met een handicap hebben naast recht op een uitkering, bovenal recht op een sociaal en professioneel leven”

3.6.2. Een modern en activerend ontslagrecht

Vandaag blijven nog te veel werknemers in de kou staan wanneer ze getroffen worden door ontslag. Door de huidige bevoegdheidsverdeling, kunnen ze onvoldoende worden geholpen om nieuw werk te vinden en worden ze soms zelfs gestimuleerd om inactief te blijven door bvb. brugpensioen of allerlei vergoedingen bovenop hun werkloosheidsuitkering. We leggen de focus van het ontslagrecht op actieve begeleiding naar nieuw werk. We geven elke getroffen werknemer vanaf het ogenblik dat het (individueel of collectief) ontslag bekend is de nodige persoonlijke en intensieve begeleiding, ongeacht de grootte van de onderneming.

3.6.3. Langer werken faciliteren

Gelet op de stijgende levensverwachting, de vergrijzing en de oplopende kostprijs voor onze sociale zekerheid, rest ons geen andere keuze dan met z'n allen meer en langer aan de slag te gaan en te blijven. Langer werken moet hand in hand gaan met betere en andere tewerkstellingskansen voor oudere werknemers, zoals mentorschap voor jonge collega's. Specifieke arbeidsregimes, aangepaste arbeidsomstandigheden en aangepaste loonkosten kunnen langer werken op hogere leeftijd mogelijk maken.

3.7. EEN PENSIOEN DAT WERKEN BELOONT

Verandering kan ook in de pensioenen. De diepgaande **hervorming** waarvan

al zolang sprake is, kan er eindelijk komen. Ook via het pensioen willen wij belonen wie werkt en wie gewerkt heeft.

We willen de bestaande eerste pijler, die van de wettelijke pensioenen, versterken. Bij de pensioenberekening houden we meer rekening met de betaalde bijdragen, de evolutie van de draagkracht van de actieve bevolking en de evolutie van de levensverwachting. De techniek die we voorstellen is die van het **rugzakprincipe**, een berekening waarbij langer werken en meer bijdragen steeds leiden tot een hoger pensioen. De verschillende pensioenstelsels (uit de private en publieke sectoren) groeien geleidelijk naar elkaar toe, waarbij gelijke bijdragen tijdens de loopbaan ook leiden naar een gelijk pensioen. Voor wie het echt nodig heeft, garanderen we na een volledige loopbaan een minimumpensioen op het niveau van de armoedegrens, zoals Europees gedefinieerd.

De **pensioenleeftijd** blijft op 65 jaar, een volledige loopbaan bedraagt 45 jaren. We beperken de mogelijkheid om vervroegd met rustpensioen te gaan tot maximaal vijf jaar (dus vanaf 60 jaar, bijvoorbeeld voor wie jarenlang een zwaar beroep heeft uitgeoefend), gekoppeld aan een vermindering (malus) van het pensioenbedrag volgens het aantal jaren vervroegde uittrede en gespreid over het aantal verwachte levensjaren dat men een pensioen geniet.

Wie extra werkt, belonen we. Wie 65 jaar is en nog geen 45 jaar bijgedragen heeft, kan blijven werken en pensioenrechten opbouwen. Wie 65 jaar is en wel 45 jaar bijgedragen heeft, kan met behoud van pensioen blijven werken. Hij werkt dan aan dezelfde voorwaarden waaronder de andere werkenden actief zijn (fiscaal en parafiscaal), maar bouwt geen extra

pensioenrechten op. Dit creëert een win-winsituatie waarbij de werknemer een loon met een pensioen combineert, terwijl het socialezekerheidssysteem verder wordt gefinancierd met sociale bijdragen.

Een derde van de wettelijke pensioenrechten is vandaag gebaseerd op 'gelijkgestelde periodes' waarvoor geen arbeidsprestaties noch sociale bijdragen geleverd werden. Het lijkt geen twijfel dat een wereldreis maken of een sabbatjaar nemen een bijzonder leerrijke en vruchtbare ervaring kan zijn, maar wie intussen wél bijdragen blijft betalen moet hier niet voor opdraaien. We stellen voor om grondig te wieden in de wildgroei van gelijkgestelde periodes, zoals de gelijkstelling voor zeer langdurig werklozen (langer dan 2 jaar). Periodes van ziekte of onderbreking van de loopbaan voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof worden wel gelijkgesteld voor de pensioenopbouw. Studiejaren kunnen worden gelijkgesteld via een persoonlijke regularisatiebijdrage.

Wanneer we zelf mogen beslissen, kunnen we de **gelijke verdeling** ('splitting') van pensioenrechten tussen gehuwden en samenwonenden in geval van scheiding invoeren.

3.8. EEN GEZONDHEIDSZORG DIE EFFICIËNT GEZOND MAAKT

3.8.1. Verantwoorde en betaalbare gezondheidszorg

Als we er zelf voor verantwoordelijk zijn, stoelen we onze gezondheidszorg nog meer op de principes van de **Evidence Based Practice (EBP)**: wat aantoonbaar werkzaam en dus wetenschappelijk bewezen is, betalen we sneller terug en stimuleren we; wat overbodig of niet (genoeg) werkzaam is, schrappen we. De evaluatie van de werkzaamheid en van een goede kosten-batenverhouding gebeurt op basis van onafhankelijk uitgevoerde gezondheidseconomische studies. Het gebruik van EBP zal het aantal overtallige onderzoeken (oneigenlijk gebruik) fors doen dalen. Een Vlaams Kenniscentrum verricht beleidsondersteunend onderzoek. Tevens streven we ernaar dat de middelen voor preventie op korte termijn het Europees gemiddelde benaderen.

Nieuwe gezondheidszorgdiensten die in dat kader erkend worden, kunnen in afwachting van de effectieve terugbetaling ten voorlopige titel worden terugbetaald via een toegankelijke aanvullende Vlaamse (hospitalisatie)verzekering. Idealiter kan dit zelfs via de verplichte verzekering. De verplichte aanvullende ziekteverzekering wordt geschrapt. Saunabezoek en andere 'leuke' dingetjes kunnen in een verantwoordelijk en betaalbaar systeem eenvoudigweg niet worden terugbetaald.

We maken werk van een **transparante ziekenhuisfinanciering**, ter vervanging van het huidige kluwen

van overheidsbudgetten en opdrachten van artsen. De honorering komt meer los te staan van de rechtstreekse publieke ziekenhuisfinanciering. Via een geprofessionaliseerd overleg tussen zorgverstrekkers en het beheer komt er een betere scheiding tussen het medisch beleid – wat een bevoegdheid voor de zorgverstrekkers is – en het beheer van de gezondheidszorg (instellingen).

De honorering van zorgverstrekkers kan zoals vandaag gemengd en prestatiegericht blijven. Daardoor vermijden we dat er wachtlijsten of zelfs onderconsumptie ontstaat. De zuiver prestatiegerichte honorering zal wel meer evolueren naar een systeem waarbij betaald wordt voor correcte kwaliteit en dienstverlening ('pay for quality/pay for service').

We verlagen de drempel naar de huisarts door een **slimme derdebetalersregeling** voor iedereen. Hiermee moedigen we de mensen aan om eerst naar de huisarts te gaan. Omgekeerd verhogen we de drempel naar de spoed- en specialisatiediensten voor wie zich zonder verwijsbrief van de huisarts rechtstreeks aanmeldt en vervolgens toch niet opgenomen dient te worden. Tegelijk zullen er meer mogelijkheden komen bij de huisartsenwachtpost zodat iemand niet langer naar het ziekenhuis hoeft te gaan.

3.8.2. Een moderne aanpak

We stimuleren de **digitale registratie**

en beveiliging van gezondheidszorggegevens op individuele schaal én op macroniveau. De zorgverstrekkers van de eerstelijns en de gespecialiseerde gezondheidszorg (artsen, apothekers, kinesitherapeuten, thuisverpleegkundigen ...) kunnen het elektronisch globaal medisch dossier (eGMD) van elke patiënt consulteren en aanvullen, volgens hun bevoegdheid en met garantie op de privacy. Een uniek medisch dossier per patiënt zal de kwaliteit van de zorg verhogen en overtallige onderzoeken terugdringen, onder meer door het digitaal uitwisselen van onderzoeksresultaten. Dit zal er ook voor zorgen dat een tweede opinie mogelijk blijft, zonder dat dure onderzoeken met geavanceerde apparatuur een tweede keer moeten uitgevoerd worden. Tegelijk ontstaat door dit uniek dossier een digitale multidisciplinariteit. In het kader van de nieuwe zorgberoepen (bijvoorbeeld mondhygiënist en praktijkassistent), herdefiniëren we wie wat doet in de zorgsector.

“Kwaliteit van de zorg verhogen en overtallige onderzoeken terugdringen”

Ouderen, chronisch zieken en personen met een beperking zullen langer veilig thuis kunnen wonen doordat ze langer gebruik kunnen maken van thuiszorg, thuisverpleging, mantelzorg en ondersteunende technologie. Zelfstandig wonen, “in-huis-verzorging” en alternatieve woonvormen moeten financieel en/of fiscaal worden aangemoedigd. Er komen mogelijkheden voor aanpassingen aan de eigen woning maar ook meer centra voor dagverzorging, meer opvangmogelijkheden om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten, nachtopvang, ... zodat deze mensen niet in isolement terechtkomen en minder snel naar een woonzorgcentrum

moeten. Zo komt er meer differentiatie in het aanbod van zorg volgens de zorgbehoefte van de oudere, chronisch zieke of de persoon met een beperking.

3.8.3. Geen rechter en partij

Wanneer we zelf kunnen beslissen, maken we in de ziekteverzekering een **duidelijke scheiding tussen rechter en partij**, tussen controle en gecontroleerde.

Het zal niet langer mogelijk zijn dat ziekenfondsen zowel de regelgeving opstellen, de regels uitvoeren en ze vervolgens ook controleren. De kerntaak van ziekenfondsen is het opsporen van sociale noden en het verdedigen van patiënten.

We laten de gezondheidszorg uitvoeren door de huidige spelers, naast andere **(sociale) verzekeringsinstellingen en zorgkassen** – zoals vandaag trouwens al mogelijk is in het model van de zorgverzekering. Een modern overlegmodel tussen zorgverstrekkers en (sociale) verzekeraars is bijgevolg aan de orde. Zo kunnen we de administratiekosten verlagen, met garantie op een kwalitatieve en sociale dienstverlening.

De gezondheidsdoelstellingen, preventiedoelstellingen en kwaliteitsindicatoren zullen in overleg met alle actoren opgesteld worden op basis van reële zorgnoden van de bevolking. Ze worden waar mogelijk op elkaar afgestemd. Alle actoren worden gestimuleerd om actief mee te werken aan het meten van de zorgkwaliteit.

3.9. EEN KINDVRIENDELIJK GEZINSBELEID

Wanneer we zelf mogen beslissen, gaan we voluit voor een omvattend, kwantitatief en kwalitatief gezinsbeleid. **Gezinsbijslagen** zijn een recht van elk kind. Het centrale uitgangspunt is de positie van het kind en niet de

socio-professionele situatie van de ouders. Alle kinderen die in Vlaanderen wonen en die zich in eenzelfde situatie bevinden, moeten gelijk worden behandeld. Eenzelfde forfaitair bedrag voor elk kind vormt dan ook de basis, ongeacht rang of leeftijd. Een gelijke behandeling van elk kind is er ook op fiscaal vlak. Daarbovenop voorzien we in extra ondersteuning voor kinderen in armoede, kinderen met een beperking, pleegkinderen en (half-)wezen. Door de vereenvoudiging van het systeem en het beheer ervan komen er meer middelen vrij voor de gezinnen. De gezinsbijslagen dienen ook beter de werkelijke opvoedingskosten te benaderen. De verdere automatisering van rechtentoeken zorgt ervoor dat iedereen krijgt waar hij recht op heeft. We bedden de gezinsbijslagen in het totale gezinsbeleid in. Dit gezinsbeleid houdt rekening met de veranderde gezinsrealiteit, zoals het toenemend aantal eenoudergezinnen, nieuw-samengestelde gezinnen en gezinnen met ouders van een gelijk geslacht. Aspecten van dit gezinsbeleid zijn voorts: aandacht voor de zorg voor kinderen met een beperking, een wettelijk statuut voor pleegouders en structurele maatregelen die de combinatie arbeid-zorg mogelijk maken voor werkende ouders. Dit laatste omvat bijvoorbeeld een gerichte uitbouw van voorzieningen voor kwalitatieve kind(dag)opvang, buitenschoolse opvang, dienstencheques en zorgverlof.

GEMEENSCHAP VORMEN

1. ANALYSE

De wereld verandert voortdurend, nieuwe kansen dienen zich in snel tempo aan, zekerheden vallen weg. Wij moeten mee veranderen. Zodat we iedereen die werkt, spaart en onderneemt niet alleen financiële en sociale zekerheid kunnen bieden, maar ook een gemeenschap kunnen geven waar het goed is om te leven.

“Enkel samen kunnen we er als gemeenschap op vooruitgaan”

Vandaag staan we stil. Het draagvlak onder onze gemeenschap kwijnt weg. Egoïsme en eenzaamheid worden steeds meer als vanzelfsprekend beschouwd. Terugplooiën op onszelf is niet het antwoord, dan stopt de communicatie en groeit het wantrouwen. Enkel samen kunnen we er als gemeenschap op vooruitgaan. Om het draagvlak terug op te bouwen, moeten we werken aan de fundamenteën:

- hoe maken we van de samenleving weer een **rechtvaardige en veilige gemeenschap**, waarin we ons vrij en in vertrouwen kunnen bewegen;
- hoe geven we iedereen voldoende kansen en de verantwoordelijkheid die te grijpen zodat we tot een echt **sámen-leven** komen;
- hoe verzekeren we dat er een **evenwicht** is tussen onze eigen energie-, mobiliteits- en woonwensen en het belang van een gezond leefmilieu voor onszelf en de komende generaties;
- hoe geven we onze gemeenschap vorm via **onderwijs en cultuur**.

1.1. RECHTVAARDIGE EN VEILIGE GEMEENSCHAP ONDER DRUK

Alleen een veilige gemeenschap biedt vrijheid en vertrouwen. Van de brandweer en de Civiele Bescherming verwachten wij dat ze steeds paraat staan om snel en efficiënt te interveniëren. Van politie en justitie verwachten wij dat ze overlast, geweld en criminaliteit daadkrachtig aanpakken, consequent vervolgen en bestraffen. Voor onze buitenlandse veiligheid verwachten we een inzetbare en slagvaardige krijgsmacht. In al die terechte verwachtingen worden we nogal eens teleurgesteld. Ondanks de plichtsgetrouwe inzet van vele politieagenten, magistraten, brandweermannen, militairen, ... Er is duidelijk nood aan verandering.

1.1.1. Wie zorgt voor onze veiligheid?

Voor onze veiligheid moeten we kunnen rekenen op een performante **politie**. Na de Dutroux-crisis zijn de politiediensten gereorganiseerd. Vandaag staat de efficiëntie van het nieuwe model fel ter discussie. De blokkering bedreigt de veiligheid van alle Vlamingen en Franstaligen: er is nog steeds te weinig blauw op straat omdat de politie taken moet uitvoeren die aan andere actoren kunnen worden toevertrouwd, de schaalgrootte van de lokale politie is verre van optimaal, de federale politie heeft een te logge structuur, de politieopleidingen zijn versnipperd zodat agenten totaal verschillende opleidingen en procedures aangeleerd krijgen, ...

De financiële toestand van de federale politie is zelfs rondt dramatisch. Volgens Brice De Ruyver is ze ‘operationeel failliet’. De gevolgen laten zich raden: de slagkracht

van de gespecialiseerde diensten verzwakt, informatiseringsprojecten falen ondanks dure consultants, de voorraden (van balpennen tot autobanden) zijn soms uitgeput, ... Ook de financiering van de lokale politiezones rammelt. Vlaanderen krijgt met 60% van de bevolking maar 47% van de federale middelen. Het organiseren van een nabijheidspolitie wordt zo uiterst moeilijk.

Niet voor niets stelden de politietop en experts onlangs in een optimalisatieplan voor om te snoeien in de managementfuncties. Maar terwijl de politie het gaspedaal indrukt, gaat de federale regering op de rem staan.

Zoals de Dutroux-affaire de impuls gaf voor de politiehervorming, zo zette de gasramp in Gellingen de hervorming van de **brandweerdiensten** op de politieke agenda. In 2007 werd de wetgeving aangepast. Bijna zeven jaar later is ze nog altijd niet in zijn geheel van toepassing.

Zo weigert de federale regering de financiële afspraken na te komen en ontbreekt de structuur om daadwerkelijk gepaste hulp te verstrekken. De huidige situatie is absoluut onhoudbaar, zowel wat investeringen als personeel betreft.

Opeenvolgende besparingsrondes hebben de operationele inzetbaarheid van de **Civiele Bescherming** doen dalen. De vakbonden vrezen dat zelfs de hulpverlening bij overstromingen in het gedrang komt.

1.1.2. Geen vertrouwen in Justitie

Onze Justitie werkt nog altijd **veel te traag**. Kim De Gelder werd pas vier jaar na de feiten veroordeeld; Anders Behring Breivik in Noorwegen

al na één jaar. Slachtoffers moeten te lang wachten op een uitspraak, wat hun verwerkingsproces onnodig vertraagt. Ook de uitbetaling van schadevergoeding blijft zo te lang uit.

“Anders Behring Breivik al na één jaar veroordeeld in Noorwegen, Kim De Gelder pas na vier jaar”

Door daders te laat te straffen, neemt het gevoel van straffeloosheid toe. Een gevoel dat wordt versterkt omdat rechters nog steeds **straffen uitspreken die ofwel niet uitgevoerd ofwel sterk afgezwakt worden**. De uitvoerende macht treedt daarbij de facto in de plaats van de rechterlijke macht en versoepelt de strafmaat op eigen houtje. Gevangenisstraffen van acht maanden worden bijvoorbeeld vervangen door dertig dagen enkelband. Dat ondermijnt het vertrouwen van de publieke opinie in een rechtvaardige justitie. Magistraten raken er moedeloos en gedemotiveerd van.

En dan is er de **verschillende rechtscultuur** tussen Vlaanderen en Wallonië. Vlaamse parketten ronden een gerechtelijk onderzoek gemiddeld af in minder dan 300 dagen; in Doornik hebben ze daar 700 dagen voor nodig, in Bergen 800 dagen. Ook de justitiehervorming raakt niet afgerond. Terwijl zowat iedereen in Vlaanderen de invoering van een eenheidsrechtbank bepleit, ligt de PS dwars. Het gerechtelijk landschap werd hertekend met één gerechtelijk arrondissement per provincie. Behalve in Di Rupo's Henegouwen, waar er zo nodig twee procureurs en twee zetels moeten komen.

Prof. Paul Van Orshoven (KULeuven) stelt een onoverbrugbare kloof vast: “Na mijn korte passage bij de Hoge Raad voor Justitie ben ik er steeds

meer voorstander van om justitie te defederaliseren. Hier zitten 22 Nederlandstaligen en 22 Franstaligen. Maar die denken totaal anders over Justitie. De ene gaat links, de andere rechts en het resultaat is dat we in het midden stil blijven staan.”

1.1.3. Defensie: van vermageringskuur na vermageringskuur

Voor onze landsverdediging zijn wij grotendeels aangewezen op samenwerking binnen de NAVO. We kunnen enkel rekenen op de solidariteit van onze partners wanneer ook wij ons loyale deel doen. Financiering, investeringen en een degelijk personeelsbeleid moeten dus verzekerd zijn. Al een kwarteeuw gaan die er voortdurend op achteruit. De toestand is zo ernstig, dat verschillende hogere officieren met een kritische analyse naar buiten kwamen.

De laatste jaren gaat het van kwaad naar erger. Het **defensiebudget** ligt vandaag op 1,06% van het bbp, terwijl de NAVO-norm 2% voorschrijft.

Volgens NAVO-richtlijnen zou België jaarlijks 550 tot 600 miljoen euro moeten **investeren**. In de periode 2008-2011 werd 40 miljoen euro besteed en de bijsturingen in 2012 (242 miljoen euro) en 2013 (221 miljoen euro) dekken slechts een fractie van de noden.

Het **personeelsbeleid** hapert. Defensie heeft grote problemen om geschikte kandidaten te vinden en in dienst te houden. Niet het minst omdat de niet aflatende hervormingen en het versleten materieel waarmee ze moeten werken de motivatie van jonge militairen aantasten.

1.2. ASIEL, MIGRATIE EN INBURGERING: ONBEKEND IS ONBEMIND

In geen enkel Europees land is de houding tegenover migratie zo negatief als in België, zo blijkt uit internationaal onderzoek. Migratie kan nochtans een positief verhaal zijn. Maar dan moet de overheid een verstandig beleid voeren en eerlijke, duidelijke keuzes durven maken. Zodat onbekend bekend en bemind wordt, vreemdelingen op hun rechten en plichten worden gewezen, en mensen niet langer tot stereotypen worden gereduceerd.

Gedurende decennia is in België geen migratiebeleid gevoerd. De **federale regering negeert nog steeds de basisprincipes van een degelijk asiel- en migratiebeleid**:

- het asielbeleid moet onze solidariteit centraal stellen;
- het migratiebeleid moet in de eerste plaats gericht zijn op de versterking van onze gemeenschap;
- een verplicht inburgeringsbeleid moet nieuwkomers gelijke kansen geven.

Twee jaar geleden zijn belangrijke wetswijzigingen doorgevoerd. Hervormingen, nota bene, met een N-VA-label. De verstrenging van de gezinshereniging zorgde voor een daling met 25%; ook de asielaanvragen daalden met 36% door de wijzigingen aan de asiel- en de opvangwet; de afschaffing van de Snel-Belgwet perkte het aantal nieuwe Belgen in met maar liefst 97%.

De dynamiek zwakte evenwel sterk af na het aantreden van de regering-Di Rupo. De aanpak van de winteropvang van asielzoekers en de strijd tegen de schijnpartnerschappen waren goed. Maar het regeringsinitiatief om broodnodige, hooggeschoolde arbeidsmigranten aan te trekken, bleek een flop. Ook de regularisatie van illegale criminelen valt niet te verdedigen. Uit niets blijkt dat België een langetermijnvisie wil uittekenen en het minstens even goed wil doen als het Europese gemiddelde.

Geen enkel ander Europees land focust zo sterk op passieve migratie (88% gezinshereniging, regularisatie en asiel) en zo weinig op **actieve migratie** (12% arbeids- en studiemigranten). Gevolg is dat in België amper 39,6% van de niet-EU migranten werkt, het laagste cijfer van alle EU-landen (58% in EU, 46,3% in Vlaanderen).

Ook ons terugkeerbeleid blijft in vergelijking met andere EU landen achter. Volgens Vluchtelingenwerk Vlaanderen keert slechts 4% van de uitgewezen vreemdelingen effectief terug.

“Waarom wordt niet gefocust op de verwijdering van illegale criminelen?”

Bovendien ligt de focus van het terugkeerbeleid verkeerd. Waarom maakt een geïntegreerde vreemdeling zonder papieren bijna dubbel zoveel kans uitgewezen te worden als een illegale vreemdeling die steelt, deelt of inbreekt? Waarom ondertekenen Duitsland, Spanje, Italië, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland terugnameakkoorden met landen als Marokko en Algerije, en slaagt België daar niet in terwijl illegale vreemdelingen uit de Maghreb-landen al jaren de lijsten voor verwijdering aanvoeren? Waarom zijn onze gevangenis overbevolkt en zijn er nog steeds maar elf Marokkaanse vreemdelingen uitgeleverd om hun gevangenisstraf uit te zitten in hun herkomstland? Waarom wordt maar

4,5% van de illegale criminelen die uit de gevangenis vrijkomen verwijderd?

Zolang een doordacht migratiebeleid uitblijft, staan zowel de gemeenschap in haar geheel als elke individuele nieuwkomer aan de kant van de verliezers. Zolang onze bevolking bevestigd wordt in haar indruk dat iedereen hier welkom is en dat criminaliteit geen beletsel is om verblijfspapieren te krijgen, moet elke goedmenende vreemdeling zich dagelijks verantwoorden: dat hij geen illegaal is, geen fraudeur, geen profiteur, geen crimineel, ... Dat is oneerlijk en werkt discriminatie in de hand.

1.3. MENS, MILIEU EN ECONOMIE: GROTE OGEN, ALMAAR GROTERE BUIK

Om onze welvaart en ons welzijn te versterken, moet de economie groeien. Maar niet tot elke prijs. De manier waarop wij produceren en consumeren, energie opwekken en verbruiken, wonen en ons verplaatsen, heeft een grote invloed op onze leefomgeving. **Een evenwicht tussen mens, milieu en economie maakt van een economische ontwikkeling een duurzame ontwikkeling.** Zo kan de huidige generatie in haar behoeften voorzien zonder die van de toekomstige generaties in gevaar te brengen.

1.3.1. Energie: van winterkou tot black-out?

Gezinnen en bedrijven willen er zeker

van zijn dat er de klok rond stroom uit de stekker komt, gas uit de leiding en benzine of diesel uit de pomp. En dat tegen de laagst mogelijke prijs. Zeker in een land als België is dat geen geringe uitdaging: we beschikken nauwelijks over fossiele energiebronnen (steenkool, olie en gas), hebben geen noemenswaardige waterkrachtcentrales, en windkracht en zonneshijn zijn hier veeleer gemiddeld dan top.

Het risico op een black-out neemt van dag tot dag toe.

De federale regering besliste uit de kernenergie te stappen en zodoende 54% van onze productiecapaciteit te sluiten. Wegens het slechte investeringsklimaat schrappen elektriciteitsproducenten stelselmatig hun plannen voor nieuwe, vervangende centrales. De vraag naar elektriciteit neemt enkel toe.

Het verouderde elektriciteitsnet kan de gestage groei van de decentrale productie van zonne- en windenergie niet aan, en nog lang niet alle windmolens in zee zijn op ons elektriciteitsnet aangesloten. Daar komt bij dat onze elektriciteit nog altijd een van de duurste in Europa is. Febeliec berekende dat de grote industriële bedrijven voor hun elektriciteit soms tot 45% meer betalen dan in onze buurlanden.

Zolang de bevoegdheid voor het energiebeleid verdeeld is over de federale overheid (kernenergie, offshore energieproductie, federale transportnet) en de Gewesten (hernieuwbare

energieproductie te land, energie-efficiëntie, gewestelijk distributienet), is het onmogelijk een coherente langetermijnstrategie te ontwikkelen. Dat Vlaanderen en de federale overheid niet dezelfde visie op energie hebben, is overigens al meermaals gebleken. Zo schafte de regering-Di Rupo zo goed als alle stimuli voor energiebesparende maatregelen af zonder de Vlaamse regering de mogelijkheid te geven dat op te vangen.

1.3.2. Te weinig mobiel

Mobiliteit is een van de vele beleidsdomeinen die versnipperd zijn over het federale en het deelstatelijke niveau. Met alle gevolgen van dien. Nergens staan er meer files dan in België, met overbelaste ringwegen rond Brussel en Antwerpen. Het treinverkeer kampt met vertragingen. Het aantal verkeersdoden ligt veel te hoog. We slagen er niet in een coherent beleid te voeren: stukjes van bevoegdheden zitten hier, andere brokjes daar. Daardoor is een gedifferentieerd verkeersbeleid onmogelijk, ook al liggen de Vlaamse, Waalse en Brusselse verkeersrealiteit mijlenver uit elkaar.

“Nergens staan er meer files dan in België. Het treinverkeer blijft kampen met vertragingen. Het aantal verkeersdoden ligt nog steeds veel te hoog”

Het **Vlinderakkoord** maakt de bevoegdheidspuzzel nog ingewikkelder. De bevoegdheden van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid gaan naar de Gewesten maar het blijft wel bestaan voor aparte campagnes langs de autowegen. De federale bevoegdheid over het verkeersreglement wordt in feite bevestigd. Tenzij voor het plaatsen

van de verkeersborden waarvoor Vlaanderen bevoegd zou worden, maar dan weer niet bij overwegen en kruisingen met spoorwegen want daar blijven de plaatsingsregels federaal. Anderzijds zullen we voortaan de snelheidsbeperkingen kunnen regelen, maar niet op de autosnelwegen. Wie raakt daar wijs uit?

Vlaanderen zet al vele jaren krachtig in op de verhoging van de verkeersveiligheid, met flitspalen, trajectcontrole, weigh-in-motion, vrachtwagensluizen,... Bijkomende inspanningen zijn noodzakelijk. Het aantal verkeersdoden daalde van 614 in 2004 tot 370 in 2012, maar ligt nog een heel eind boven het streefdoel van het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen (maximum 250 in 2015) en het Vlaanderen in Actie-doel: minder dan 200 verkeersdoden in 2020. Bij ongewijzigd beleid en ongewijzigde verantwoordelijkheden is het weinig waarschijnlijk dat de daling zich in hetzelfde tempo zal voortzetten en de doelstellingen gehaald worden.

Treinen met vertraging

In haar investeringsbeleid houdt de **NMBS** nauwelijks of geen rekening met de wensen van de deelstaten, terwijl een geïntegreerd beleid nodig is om de mobiliteitsknoop te ontwarren. De NMBS schrapt treinritten zonder voorafgaand overleg met De Lijn. Geen enkele van de 19 missing links die de Vlaamse Regering vraagt, is opgenomen in het NMBS-investeringsplan. Dat is ook het geval voor cruciale projecten voor het goederenvervoer zoals de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven en de IJzeren Rijn. De investeringen van de NMBS zijn bovendien nog steeds gekenmerkt door de wafelijzerpolitiek. Al werkt dat wafelijzer tegen de sponsor ervan: de Vlaamse belastingbetaler. Zo komt het dat de NMBS 23.111 euro investeert per reiziger voor het nieuwe station in

Luik, tegenover slechts 14.963 euro voor de renovatie van het station in Antwerpen, inclusief een deel van de ondertunneling.

‘Dankzij’ het Vlinderakkoord mag Vlaanderen straks spoorinvesteringen cofinancieren. Maar enkel en alleen wanneer Wallonië eenzelfde investering wil doen. Ook hier geldt de krankzinnige 60/40-sleutel. Het openbaar vervoer gaat vooruit in het tempo van de traagste ...

Intussen gaat het met de stiptheid van de treinen van kwaad naar erger, terwijl dit dé sterkste troefkaart van het spoorverkeer zou moeten zijn. In 2004 kwam ‘maar’ 7% van de treinen zes minuten of meer te laat aan, in 2013 was dat al 14,4%. Volgens een onderzoek van Test Aankoop rijdt in werkelijkheid slechts zes op de tien treinen stipt.

Aanmodderend spreidingsplan voor vliegtuigen

Ook het **luchtvaartbeleid** is een deels federale, deels gewestelijke bevoegdheid. Het probleem dossier zijn de zogenaamde Vliegweg die uitvoering moet geven aan het spreidingsplan met de nieuwe vliegroutes en de luchtverkeersleiding waarvoor Belgocontrol instaat.

1.3.3. Dromen van een betaalbare woning

Het verwerven van een eigen woning is de beste verzekering voor de toekomst. Maar een **woning kopen wordt voor steeds meer Vlamingen onbetaalbaar**. Een gevolg van de bevolkingsgroei, de grote vraag naar woningen en de stijgende grond- en woningprijzen. Ook op de huurmarkt krijgen velen het steeds moeilijker. In sommige gemeenten leidt dat tot sociale verdringing en de aantasting van het kostbare sociale weefsel.

Vlaanderen heeft vandaag al vele sleutels in handen om een woonbeleid te voeren. Maar de federale overheid behoudt de belangrijke hefboomen. Dat zal na de zesde staatshervorming nog steeds het geval zijn. De fiscale behandeling van de verhuurinkomsten zullen bijvoorbeeld een federale bevoegdheid blijven. Ook het kadaster blijft federaal.

1.3.4. Gezonde bodem, schone lucht en zuiver water voor onze (klein)kinderen

Als mens en als gemeenschap dragen wij **verantwoordelijkheid voor de aarde waarop wij wonen en het milieu waarin wij leven**. Door de demografische en economische groei, en de technologische ontwikkelingen is de druk op ons leefmilieu sterk toegenomen.

Zoals wij de gevolgen dragen van de vervuiling veroorzaakt door de voorgaande generaties, zo bestaat het gevaar dat wij onomkeerbare schade veroorzaken voor de toekomstige generaties. Wij mogen dit niet afwentelen op onze kinderen en kleinkinderen. Zij moeten op een gezonde bodem kunnen wonen, schone lucht kunnen ademen en zuiver water kunnen drinken.

De inspanningen die tot nog toe gedaan werden, volstaan niet om de klimaatverandering af te remmen en binnen redelijke grenzen te houden. Natuurlijk kan Vlaanderen de opwarming van de aarde niet

alleen stoppen. Onze bijdrage is wel onmisbaar. Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid op, maar botst op Belgische grenzen. Door het gebrek aan fiscale autonomie kunnen de Gewesten geen sturende belastingmaatregelen nemen en dus geen krachtig klimaatbeleid voeren.

1.4. ONDERWIJS EN CULTUUR ALS HART VAN ONZE GEMEENSCHAP

Vlaanderen heeft geen grote oppervlakte of natuurlijke grondstoffen. **Onze mensen zijn ons kapitaal. In dat kapitaal moeten wij investeren.** Onderwijs en cultuur zorgen mee voor creativiteit en ondernemingszin, innovatie en groei.

Zij zijn, naast sport, belangrijke maatschappelijke verbindende elementen.

1.4.1. Onderwijs: prioriteit voor Vlaanderen

Het onderwijs in Vlaanderen staat internationaal hoog aangeschreven. Dat blijkt telkens weer uit de PISA-onderzoeken en uit de internationale rankings van ons hoger onderwijs.

Maar we mogen ons niet laten verleiden tot zelfgenoegzaamheid. Scholen, leerkrachten en leerlingen: ze hebben allen hun sterktes en hun uitdagingen. De scholen hebben nood aan bijkomende capaciteit, vooral in de steden. Een groot deel van het schoolpatrimonium is verouderd. Bovendien is de maatschappelijke

druk op leerkrachten bijzonder groot. Naast hun onderwijsopdracht moeten ze zorg- en administratieve taken op zich nemen. De leerkrachten worden ook geconfronteerd met nieuwe pedagogische methoden waarbij niet altijd in de nodige ondersteuning wordt voorzien en met steeds uitdagender leerlingen: de grote instroom van anderstaligen, het toenemend aantal spijbelaars, leerlingen met bijzondere zorgnoden van dyslexie en dyscalculie tot aandachtstekort-, hyperactiviteit (ADHD)- en autismespectrumstoornissen, ...

Vlaanderen is vandaag niet verantwoordelijk voor het hele onderwijsbeleid. Drie aspecten blijven federaal geregeld: het begin en einde van de leerplicht, de minimumvoorwaarden om een diploma te behalen en de pensioenen van het onderwijzend personeel. De federale overheid maakt nauwelijks of geen gebruik van deze restbevoegdheden. Hierdoor belemmert zij wel het beleid van de deelstaten.

1.4.2. Kunstcollecties rusten, roesten en rotten weg

Cultuur en wetenschappelijk onderzoek zijn gemeenschapsbevoegdheden, maar toch regelt de federale overheid heel wat van onze belangrijkste culturele en wetenschappelijke instellingen (zoals de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, het Algemeen Rijksarchief, ...).

De collecties zijn goed voor zo'n zes miljard euro, maar de federale culturele en wetenschappelijke instellingen missen elk dynamisch toekomstperspectief. Er is totaal geen responsabilisering van de beheerders. Door een gebrek aan visie en aansturing, gaan de collecties geleidelijk verloren. Ze staan te verkommeren op hoge zolders en in vochtige kelders, en worden zelden of nooit tentoongesteld. De federale overheid heeft ze zelfs nog steeds niet volledig geïnventariseerd.

2. CONFEDERALISME

Confederalisme is synoniem voor verantwoordelijkheid, duidelijke afspraken, transparante solidariteit, opbouwen in plaats van afbreken. Hoe kan eenieder van ons zijn steentje bijdragen? Hoe kan een efficiënt bestuur het kader creëren voor een gedragen gemeenschap?

2.1. CONFEDERALISME = VERANTWOORDELIJKHEID

2.1.1. Politiediensten op één niveau

Wie bevoegd is de wetten te schrijven, beschikt best over de nodige instrumenten om de naleving ervan af te dwingen. In lijn met de Octopusnota van de Vlaamse Regering zijn Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad bevoegd voor de organisatie, de werking en de inrichting van de politiediensten op hun grondgebied, alsook voor de regelgeving inzake de private beveiligingsdiensten.

Een confederale Veiligheidsceel oefent taken uit in het kader van de bestrijding van grootschalige misdaad zoals terrorisme, illegale wapenhandel en mensenhandel. Op termijn dient een en ander Europees te worden aangepakt. De veiligheidsceel neemt ook de opdracht van de Staatsveiligheid

waar, die wordt bemand door experts afgevaardigd door Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad. Politiek is de confederale minister van Veiligheid bevoegd.

2.1.2. Justitie: slepende impasse doorbreken

In een confederaal systeem is justitie een verantwoordelijkheid van de deelstaten.

Vlaanderen en Wallonië hebben een eigen rechtsmacht, die instaat voor de handhaving van de eigen, de confederale en de Europese rechtsregels, en hebben een eigen gevangeniswezen. Ook in Canada en Duitsland worden geschillen door hoofdzakelijk deelstatelijke rechtbanken beslecht. In Zwitserland hebben de kantons hun eigen rechtswezen, zowel in eerste als in laatste aanleg.

In Brussel behandelen de Vlaamse rechtbanken de Nederlandstalige zaken en de Waalse rechtbanken de Franstalige zaken, zoals vandaag. Het parket bestaat er uit gedetacheerde Vlaamse en Waalse tweetalige magistraten. Het staat onder de bevoegdheid van de Brusselse minister van Veiligheid en onder leiding van de tweetalige Brusselse procureur des Konings. We kiezen voor de meest bewaarde kandidaat en breken dus met de apartheidsregeling van de zesde staatsvorming die hiervoor steeds een Franstalig diploma vereist.

Het Confederaal Grondwettelijk Hof en het Confederaal Hof van Cassatie bestaan beide uit een Vlaamse, een Waalse en een gemeenschappelijke kamer. De Vlaamse en de Waalse kamer van het Grondwettelijk Hof toetsen de eigen normen aan het eigen Grondrecht en aan het Grondverdrag van de Confederatie. De Vlaamse en de Waalse kamer van het Hof van Cassatie zijn bevoegd voor de interpretatie van

het eigen recht en het confederale recht. De gemeenschappelijke kamers van beide hoven behandelen de zaken die beide deelstaten aanbelangen of die betrekking hebben op een verschillende interpretatie van het confederale recht.

Een confederaal parket is bevoegd voor de grootschalige en de (inter-) nationale criminaliteit. Het bestaat uit gedetacheerde Vlaamse en Waalse magistraten, onder leiding van een tweetalige confederale procureur die beurtelings van de Nederlandse en Franse taalrol is. Het valt onder de bevoegdheid van de confederale minister van Veiligheid.

Het Strafwetboek dat het materieel strafrecht vastlegt, valt onder de bevoegdheid van de Confederatie, dit is ook het geval voor de elementen in het Burgerlijk wetboek die niet grondgebonden zijn.

2.1.3. Defensie in een confederale context

Defensie overschrijdt de staatsgrenzen. Einddoel van de internationale samenwerking is een Europees defensiebeleid en een Europese Krijgsmacht, maar dit is niet haalbaar in de nabije toekomst. Tussenstap naar en katalysator van de vorming van een Europese Krijgsmacht is een Benelux-militair project. Door samen te werken, kunnen we de militaire inspanningen op elkaar afstemmen, wat leidt tot een meer efficiënte en meer performante defensie.

2.2. CONFEDERALISME = DUIDELIJKHEID

“Klassieke staatsvormingen maken het land complexer. Confederalisme zorgt voor een duidelijke taakverdeling en een efficiënte overheid”

Opeenvolgende staatshervormingen hebben dit land complexer en ondoorzichtiger gemaakt. Steevast werden slechts stukjes en brokjes van bevoegdheden overgedragen. De zesde staatshervorming schrijft zich volledig in die traditie in. Confederalisme brengt verandering. Met een duidelijke taakverdeling kiezen we voor een efficiënte overheid.

2.2.1. Energie als brandstof voor onze gemeenschap

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad worden verantwoordelijk voor het energiebeleid. Op hun grondgebied verzekeren zij de energieproductie en de energiebevoorrading, het transport en de distributie van elektriciteit en van aardgas, inclusief de tarieven, de ondergrondse opslag van gas en het beheer van de strategische aardolievoorraad. Vlaanderen wordt ook verantwoordelijk voor de Noordzee en regelt dus onder meer de energieproductie op de Noordzee.

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad beslissen zelf al dan niet een beroep te doen op kernenergie.

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad staan in voor de nucleaire veiligheid op hun grondgebied, in lijn met de Europese regels. De Confederale Veiligheidsceel ziet erop toe dat elke overheid haar verantwoordelijkheid ter zake opneemt. Zij oefenen elk voor hun

deel de taken uit van het huidige Federale Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) en de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en verrijkte Splijtstoffen (NIRAS). Vlaanderen beheert het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) in Mol en Belgoprocess in Dessel, Wallonië beheert het Nationaal Instituut voor Radio-elementen (IRE-ELiT) in Fleurus.

2.2.2. Een coherent mobiliteitsbeleid

In een confederaal België zijn Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad verantwoordelijk voor verkeersveiligheid en zijn ze bevoegd voor opleiding, infrastructuur en handhaving. Zij regelen de verkeerswetgeving, inclusief het toezicht daarop met een eigen wegpolie.

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn eigenaar van en verantwoordelijk voor de spoorinfrastructuur en de aan de spoorwegen gerelateerde gronden en vastgoed op hun grondgebied. De exploitatie van het spoorwegnet wordt geregeld door Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad. **Zo'n confederale aanpak versterkt een goede samenwerking.** Dat leert het voorbeeld van het Zwitserse Bazel waar meer dan tien maatschappijen uit drie landen met zelfs twee munten en twee talen een samenhangend en geïntegreerd trein-, tram- en busaanbod verzorgen.

De coördinatie wordt verzekerd. Vandaag controleert de Dienst Veiligheid en Interoperabiliteit der Spoorwegen (DVIS) de veiligheid op het spoor en waarborgt ze de interoperabiliteit in de Europese Unie. Binnen de confederale Veiligheidsceel zal de DVIS het treinverkeer regelen dat de grenzen van Vlaanderen, Wallonië en Brussel overschrijdt (toewijzing van de rijpaden voor het reizigers- en goederenverkeer, frequentie, amplitude, commerciële snelheid, ...). Ze wordt samengesteld met experten uit de deelstaten en de regio Brussel-Hoofdstad en ze adviseert de verschillende regeringen bij de opmaak van investeringsplannen die betrekking hebben op grensoverschrijdende dienstverlening, bepaalt de tarieven en verdeelt de inkomsten tussen de treinmaatschappijen die grensoverschrijdend opereren.

Vlaanderen en Wallonië zijn bevoegd voor de luchthavens op hun grondgebied. Voor de luchtverkeersleiding wordt, in afwachting van de inwerkingtreding van FABEC (Functional Airspace Block Europe Central, samen met Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en Zwitserland), een FAB-Benelux opgericht. De problematiek van de grensoverschrijdende vertrek- en aanvliegroutes en de bijhorende geluidsnormen wordt afgestemd binnen de Belgische Raad, vertrekkend van de internationaal geldende luchtvaartregels en -normen.

2.2.3. Voortbouwen op het Vlaams woonbeleid

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn verantwoordelijk voor het woonbeleid op hun grondgebied. In het kader van hun fiscale autonomie kunnen zij bijvoorbeeld maatregelen nemen om eigendomsverwerving te ondersteunen en de private huurmarkt te stimuleren.

2.2.4. Geïntegreerde brandweer en civiele bescherming

Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad zijn verantwoordelijk voor de organisatie en werking van de brandweerdienst en de civiele bescherming op hun grondgebied. Vanzelfsprekend worden onderlinge afspraken gemaakt, in het bijzonder voor de aanpak van grensoverschrijdende rampen.

In Brussel geldt de tweetaligheid ook voor de brandweerlui, de spoeddiensten (bemanning MUG, ziekenwagens, ...) en medewerkers van de civiele bescherming. Zo maken we meteen komaf met de eindeloze juridische discussies over de brandweerkaders waardoor gedurende lange periodes niemand meer kon worden aangeworven en de veiligheid in het gedrang kwam.

2.3. CONFEDERALISME = OPBOUWEN

2.3.1. Migratie die de gemeenschap versterkt

Vlamingen en Franstaligen kijken anders aan tegen asiel en migratie. Voor de N-VA is het bijvoorbeeld een evidentie dat bij regularisatie van een illegale vreemdeling eerst de politiedatabanken worden gecontroleerd. De keuze voor confederalisme, is ook hier een keuze voor verandering.

In de Confederatie België zijn Vlaanderen en Wallonië verantwoordelijk voor het **migratiebeleid**. In de regio Brussel-Hoofdstad kiest de gezinshereniger, arbeids-, kennis- of medisch migrant voor de Vlaamse of de Waalse procedure en maakt hij zo ook een Brusselkeuze. Een voldoende coherentie tussen het Vlaamse en het Waalse migratiebeleid is verzekerd, aangezien beide zich moeten inschakelen in de Europese regelgeving.

Voor de verhuizingen tussen Vlaanderen en Wallonië en voor de wijzigingen van de Brusselkeuze in de regio Brussel-Hoofdstad wordt het model van het personenverkeer tussen de lidstaten van de Europese Unie toegepast. Wie verblijfsrecht kreeg in Wallonië en zich in Vlaanderen wil vestigen, moet een nieuwe aanvraag indienen. Dat kan met een versnelde procedure bij de Vlaamse overheid of via een systeem van wederzijdse erkenning. Hij zal zich vervolgens moeten inschakelen in het algemene beleid van Vlaanderen (inburgerings-, sociaal en werkgelegenheids-, activerings-, terugkeerbeleid, ...). Zo garanderen we de responsabilisering van de verschillende overheden, en tegelijk ook van de individuele migrant.

Het **asielbeleid** wordt een toonbeeld van onze internationale solidariteit. In afwachting van een Europees asielbeleid, gebeurt de erkenning als vluchteling of als subsidiair beschermde door het confederale Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen. Het wordt bemand door experts afgevaardigd door Vlaanderen en Wallonië en is paritair samengesteld. Na de erkenning als vluchteling geldt de vrijheid van vestiging op het hele grondgebied van de Confederatie.

De **nationaliteitsverwerving** wordt geregeld op confederaal niveau. De hoeksteen van elke

nationaliteitsverwerving en van elk gelijke kansen- en integratiebeleid is verplichte inburgering.

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) volgt de confederale visie op justitie.

2.3.2. Verantwoordelijkheid voor ons leefmilieu

In de Confederatie België zijn Vlaanderen, Wallonië en de regio Brussel-Hoofdstad verantwoordelijk voor het leefmilieubeleid (en dus het klimaatbeleid), dierenwelzijn, duurzame ontwikkeling en het productbeleid. Om maximale schaalvoordelen te verzekeren, is het aangewezen het productbeleid nog meer op het Europese niveau te organiseren.

Doordat Vlaanderen, Wallonië en in verschillende domeinen ook de regio Brussel-Hoofdstad fiscaal autonoom zijn, kunnen zij hun fiscaal beleid sturend inzetten om klimaat- en milieudoelstellingen te halen. De klimaatinkomsten komen hen toe.

Internationale klimaatdoelstellingen van de Confederatie België zijn de som van de doelstellingen van Vlaanderen, Wallonië en, in voorkomend geval, de regio Brussel-Hoofdstad. Indien de internationale gemeenschap en/of de Europese Unie een ('nationale') doelstelling opleggen aan de Confederatie, bepaalt de Belgische Raad de verdeelsleutel.

Duurzame ontwikkeling wordt als beleidsprincipe ingeschreven in het Grondverdrag van de Confederatie België. De Belgische Regering past het beginsel uiteraard toe in haar beleidsdomeinen.

2.3.3. Een volledig onderwijspakket

Vlaanderen en Wallonië zijn integraal bevoegd voor het onderwijs. Er is

geen enkele reden om de drie huidige federale uitzonderingen te behouden (het begin en einde van de leerplicht, de minimumvoorwaarden om een diploma te behalen, en de pensioenen van het onderwijzend personeel).

2.3.4. Cultuur en Wetenschap: verantwoordelijkheid en visie

In de Confederatie België vallen de huidige federale culturele en wetenschappelijke instellingen en alle bevoegdheden met betrekking tot wetenschap en innovatie onder de verantwoordelijkheid van Vlaanderen en Wallonië. Dat kan door de instellingen toe te wijzen aan de deelstaten, dan wel door ze door beide deelstaten samen te laten beheren.

Een eerste reeks instellingen komen onder de unieke verantwoordelijkheid van Vlaanderen respectievelijk Wallonië te staan, omdat ze in Vlaanderen dan wel in Wallonië gelegen zijn. Andere instellingen werken op thema's die nauw aansluiten bij bevoegdheidsdomeinen van Vlaanderen en Wallonië. De deelstaten werken samen om hun taken uit te oefenen. De universiteiten zijn de partners bij uitstek om deze instellingen mee te beheren.

Een tweede reeks instellingen situeert zich in Brussel (Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis, Algemeen Rijksarchief, Koninklijke Bibliotheek, Muntscouwburg, BOZAR,...). Ze worden verzelfstandigd en voortaan samen beheerd door

Vlaanderen en Wallonië. De keuze voor verzelfstandiging maakt het mogelijk de samenwerking met private partners en het middenveld te versterken, wat de instellingen meer maatschappelijk draagvlak geeft.

Autonomie en responsabilisering zijn noodzakelijk voor een goed bestuur van deze instellingen. Er wordt dan ook werk gemaakt van een afgestemde beleidsvisie in een strategisch meerjarenplan zoals nu al gebeurt bij instellingen zoals Bozar NV.

3. VERANDERING

3.1. VEILIGHEID

3.1.1. Lik-op-stukbeleid voor veilige buurten

Er bestaat niet zoiets als kleine of grote criminaliteit. Mensen ervaren beide even hard. Kleine wetsovertredingen toestaan is bovendien de kiem voor grote delicten. Daarom moeten we bij elk vergrijp onmiddellijk ingrijpen en lik op stuk geven. Veiligheid begint met preventief beleid in allerlei vormen (sociale cohesie, opvoeding, inburgering,...) en houdt evenzeer repressie en slachtofferzorg in.

“Er bestaat niet zoiets als kleine of grote criminaliteit. We moeten bij elk vergrijp onmiddellijk ingrijpen en lik op stuk geven”

Meer blauw op straat

We zorgen voor de samenvoeging van te kleine politiezones en garanderen tegelijk de nabijheid van de politie op basis van een gedecentraliseerde werking binnen de zones. Zo kunnen de middelen ingezet worden waar ze nodig zijn: op het terrein. En zo kan de politie dicht en snel bij de burger staan.

Daarom voeren we een fundamenteel debat over de kerntaken van politie, onder meer in relatie tot andere en private beveiligings- en hulpdiensten. We zetten politieambtenaren in voor politietaken en burgers voor administratieve taken. Door de schaalvergroting en de versterkte efficiëntie, komen er middelen vrij om te investeren in onder andere meer blauw op straat en wijkwerking.

Het aantal mandaatfuncties (topjobs van bepaalde duur) wordt ingrijpend verminderd. Een goed opgeleide politie met een correct statuut.

De Vlaamse overheid organiseert de politieopleiding in een beperkt aantal scholen met duidelijke eindtermen, uniforme procedures en hoge kwaliteitseisen. De kwaliteit van de opleiding zal hierdoor verhogen. Door het aantal politiescholen te beperken, kunnen de diverse hulpverleners (politie, brandweer, spoeddiensten, ...) samen worden opgeleid wat de toekomstige samenwerking ten goede komt.

Een modern personeelsstatuut, met functionele verloning in plaats van een wildgroei van vergoedingen, toelagen en premies, zorgt voor een transparanter en rechtvaardiger loonbeleid.

Moderne en performante onderzoekstechnieken

Er komt een centrale databank op Vlaams niveau, die een einde maakt aan de dramatische informatie-uitwisseling binnen en tussen de verschillende politiediensten. Vandaag heeft bijvoorbeeld niemand – zelfs niet de centrale dienst terreurbestrijding – een volledig zicht op welke gegevens worden bijgehouden over terrorisme en extremisme. Daarbij wordt ook streng toegekeken op het respect voor de privacy. Het parlement controleert het beheer van deze databank. De betrokken overheden sluiten een akkoord over de gegevensuitwisseling en de toegang tot elkaars databanken.

De politie krijgt een moderne **ICT**-infrastructuur en het **gegevensbeheer** wordt geoptimaliseerd (bijvoorbeeld door eenzelfde informaticasysteem voor de deelstatelijke en lokale politie). We integreren nieuwe communicatietechnologieën zoals sociale media, sms bij noodoproepen en opsporingsberichten, en aangiften via de webcam. Om hoge transportkosten en –risico's te vermijden, kunnen gevangenen ook worden voorgeleid door middel van videoverbinding en kunnen zij hun dossiers digitaal inkijken.

Met nieuwe technologieën kan de burger beter bij het politiewerk betrokken worden, zoals met **Burgernet** in Nederland. Wanneer in dringende en zeer ernstige zaken, zoals verdwijningen of vluchtmisdrijven, de politie over een helder signalement beschikt, ontvangen deelnemers een digitaal verzoek uit te kijken naar een persoon of een voertuig. Informatie kan

rechtstreeks doorgegeven worden aan de meldkamer.

We creëren een duidelijk wettelijk kader dat het gebruik van sociale media reglementeert en stimuleert. Momenteel is niet bepaald duidelijk hoe **sociale media** gebruikt kunnen worden bij het politieonderzoek. Mensen verspreiden beelden via Facebook, getuigen worden herkenbaar in beeld gebracht maar naderhand blijkt de dader minderjarig te zijn,...

Toezicht op politie

Het Comité P en de Algemene Inspectie worden samengevoegd. Momenteel bestaan er drie diensten voor klachten over de politie: de Diensten Intern Toezicht, de Algemene Inspectie (AIG) en het Comité P. Vooral de taken van AIG en het comité P overlappen elkaar, zelfs voor leden van de Diensten Intern Toezicht is het verschil tussen de twee niet duidelijk.

3.1.2. Integratie van brandweer en civiele bescherming

We kiezen voor de integratie van de **Civiele Bescherming** in de **brandweerdienst**, wat de slagkracht van de dienst (permanentie, gegarandeerde hulpverlening) zal verhogen.

Onze brandweermannen en -vrouwen krijgen een aangepast statuut, gebaseerd op de rechtspositieregeling van de gemeentebambtenaren, inclusief een passend en voordelig stelsel voor vrijwilligers.

We stemmen de verschillende hulpverleningszones (politie, brandweer, medische hulpverlening) beter op elkaar af en laten ze in beginsel samenvallen.

3.1.3. Snelle justitie die effectief straft

Wanneer we volledig zelf verantwoordelijk zijn voor het justitiebeleid, maken we een einde aan de normloosheid en verzekeren we een effectieve en adequate rechtspleging, bestraffing en strafuitvoering. Elke performante rechtbank hanteert snelrecht voor een lik-op-stukbeleid. Een aanpassing van de wetgeving zorgt ervoor dat procedurefouten niet noodzakelijk leiden tot nietigverklaring. **Elke straf** die een rechter uitspreekt, wordt **uitgevoerd** zoals door de rechter uitgesproken. Reïntegratie en begeleiding zijn essentiële punten van de strafuitvoering om herval te voorkomen.

De kloof tussen burger en gerecht moet geloofwaardig worden gedicht door **het slachtoffer en zijn rechten meer centraal** te stellen. Dat is mogelijk door een snelle veroordeling te garanderen, de rol van de justitie-assistent en de justitiehuisen op te waarderen, door tijdens het proces en de strafuitvoering op een structurele manier informatie uit te wisselen, en het slachtoffer in een toegankelijke taal te informeren.

Een modern gerechtelijk management komt tot stand door per rechtsgebied **één korpschef** aan te stellen. Deze kan dan als een echte, autonome manager optreden en een professioneel personeelsbeleid voeren, met voldoende aandacht voor werklasmeting, bijsturing door evaluatie en bijscholing van magistraten.

Eerste aanleg wordt georganiseerd op het niveau van de huidige provincies (waarbij Vlaams-Brabant ook Brussel-Nederlandstalig omvat). In tweede aanleg (beroep) zijn er drie Nederlandstalige **rechtsgebieden**: Antwerpen, Gent en Brussel.

We kiezen voor een **gerechtelijke organisatie** die eenvoudiger en transparanter is. Zo kan de Vlaming rekenen op een snellere

rechtsbedeling, zonder slepende bevoegdheidsconflicten.

De rechtbank van eerste aanleg wordt omgevormd tot een **eenheidsrechtbank** met gespecialiseerde kamers en één parket. De rechtbank van eerste aanleg (met zijn burgerlijke kamer, fiscale kamer, jeugdkamer, strafkamer en strafuitvoeringskamer), de rechtbank van koophandel, de arbeidsrechtbank, de politierechtbank en het vredegerecht gaan als gespecialiseerde kamers in de eenheidsrechtbank op. Zij blijven gedecentraliseerd bestaan en dus voor de burger minstens even toegankelijk als vandaag. Het hof van beroep wordt omgevormd tot een eenheidshof met gespecialiseerde kamers en één parket-generaal. Het arbeidshof gaat als gespecialiseerde kamer in het eenheidshof op. Zowel de eenheidsrechtbank als het eenheidshof staat onder leiding van één korpschef-magistraat. Tegelijk is er één parket-generaal, met specialisaties. Het auditoraat-generaal gaat op in het eenheidsparket-generaal, dat onder leiding staat van één procureur-generaal.

De tweedeling tussen burgerlijke rechtbanken en administratieve rechtscolleges wordt opgeheven. De administratieve rechtscolleges, met inbegrip van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, brengen we onder in de administratieve kamer van de eenheidsrechtbank.

Om rechtszekerheid te bieden stappen we af van de overvloed aan complexe wetgeving van gebrekkige kwaliteit (wetten, uitvoeringsbesluiten, omzendbrieven,...). Er dient dringend werk te worden gemaakt van vereenvoudiging en codificatie van bestaande wetgeving, en helder taalgebruik. Elk wetsontwerp of -voorstel dient door een parlementaire cel wetgevingskwaliteit te worden geanalyseerd. Zij evalueert ook de bestaande wetgeving.

3.1.4. Inzetbaar leger dat zijn internationale plicht vervult

Defensie is een instrument voor vrede en veiligheid dat enkel kan worden ingezet wanneer alle diplomatieke middelen voor conflictpreventie en -bemiddeling zijn uitgeput. Willen we onze eigen veiligheid en die van onze bondgenoten waarborgen, dan moeten we blijven investeren in onze defensie. De uitdagingen blijven zich immers opstapelen en worden door de globalisering en de technologische evolutie steeds complexer.

Al twee decennia lang wordt er vergeefs geprobeerd het leger te hervormen. Telkenmale worden de plannen ondergraven. Net zoals in Denemarken en Frankrijk kunnen we **defensieakkoorden** sluiten. Dat zijn vijfjaarlijkse akkoorden tussen partijen van zowel meerderheid als oppositie die de doelstellingen en kerntaken van en de benodigde middelen voor het defensiebeleid vastleggen.

Een mandaat van de internationale gemeenschap en steun uit de regio zijn noodzakelijke voorwaarden voor deelname aan een **buitenlandse zending**. Om het draagvlak te vergroten, moet de regering, zoals in Nederland, verplicht worden de discussie met het parlement aan te gaan (verantwoordingsplicht). Een open dialoog over buitenlandse operaties waarbij het parlement tijdig en correcte informatie krijgt, vergroot alleen maar de legitimiteit van deze missies. Het parlement krijgt daarbij een 'terugfluitrecht' om het mandaat dat het aan de regering gaf, terug in te trekken. Vanzelfsprekend geldt in het kader van internationale samenwerkingsverbanden, zoals de EU en de NAVO, dat aangegane engagementen loyaal worden uitgevoerd.

Om de capaciteit en het optreden tijdens buitenlandse missies te vergroten, moeten we de efficiëntie verhogen. Dat kan alleen wanneer we doorgedreven samenwerken met onze internationale partners, in het bijzonder met Nederland en Luxemburg. Wij willen dat samenwerkingsverband dan ook zoveel mogelijk uitdiepen, met als toekomstvisie een **Benelux-militair project**.

De grote **aankoopdossiers** moeten zoveel mogelijk gecoördineerd worden met onze samenwerkingspartners en worden bepaald na afweging van het bestaande aanbod en de capaciteitsbehoefte in de samenwerkingsverbanden waar we

deel van uitmaken. Het parlement wordt bij de beslissing over de grote aankoopdossiers optimaal betrokken.

3.2. ACTIEVE MIGRATIE EN INBURGERING

We kiezen voor een asielbeleid dat onze solidariteit centraal stelt; een migratiebeleid dat focust op het versterken van onze gemeenschap; en een verplicht inburgeringsbeleid dat nieuwkomers voldoende kansen biedt.

3.2.1. Asielbeleid dat verantwoordelijkheid opneemt

Wij verdedigen de Conventie van Genève en bieden een veilige haven aan iedereen die zijn land ontvlucht is uit een gegronde vrees voor vervolging omwille van ras, geloof, nationaliteit, seksuele geaardheid, politieke overtuiging of lidmaatschap van een specifieke sociale groep. Meer nog dan een nationale aanpak, kiezen wij voor een Europees gecoördineerd beleid waarbij elke lidstaat zijn verantwoordelijkheid opneemt.

Nog steeds worden al te veel asielaanvragen ingediend door economische vluchtelingen die weten dat ze uiteindelijk toch niet als politiek vluchteling zullen worden erkend. Hierdoor moeten oprechte kandidaat-vluchtelingen al te lang wachten op hun erkenning. We geven de asielprocedure dan ook terug aan hen voor wie ze bedoeld is: mensen op de vlucht voor oorlog of vervolging.

3.2.2. Meer inzetten op actieve migratie: arbeids- en kennismigratie

Een positief migratiebeleid zet in de eerste plaats in op arbeids- en kennismigratie, bijvoorbeeld voor knelpuntberoepen. Jaarlijks aanpasbare quota bepalen hoeveel arbeidsmigranten Vlaanderen jaarlijks toelaat op zijn arbeidsmarkt. Met

een actief beleid trekt Vlaanderen hooggekwalificeerde werknemers aan (met gebruik van de EU blauwe kaart-richtlijn).

“Positief migratiebeleid zet vooral in op arbeids- en kennismigratie”

Voor talentvolle studiemigranten komt er een beurssysteem. Op korte termijn komt er een pilootproject waarbij niet-EU studenten een beurs kunnen krijgen, gezamenlijk gefinancierd door de overheid en private partners. Later kan het project eventueel worden uitgebreid.

3.2.3. Passieve migratie aanscherpen

Zoals andere EU-landen, zal Vlaanderen het dossier van de gezinshereniging op de Europese tafel leggen o.m. met als doel de minimumleeftijd voor gezinshereniging op 24 jaar te leggen.

Er komen **geen collectieve regularisaties** meer.

Geen papieren meer voor **criminele illegalen**. Iemand die inbreuken begaat tegen de openbare orde en veiligheid, kan niet langer beloofd worden met een verblijfsvergunning. Wie binnen de tien jaar veroordeeld wordt voor ernstige strafrechtelijke feiten, ziet zijn verblijfsvergunning terug ingetrokken en wordt uitgewezen.

3.2.4. Goed werkende instellingen en degelijke procedures

Vlaanderen stelt een duidelijk en coherent migratiewetboek op. Een degelijk migratiebeleid kan de vraag tot regularisaties laten uitdoven. Bij de omzetting van EU-richtlijnen wordt niet langer voor de meest soepele invulling gekozen.

Migratiefraude pakken we kordaat aan. Het wordt onmogelijk om op twee paarden tegelijk te wedden en om verblijfsprocedures oneindig aaneen te schakelen en te combineren.

Elke asielaanvraag en elke aanvraag tot gezinshereniging wordt afgehandeld binnen een termijn van zes maanden. Daarnaast gelden snellere procedures in specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld arbeids- en kennismigratie, asielaanvraag uit een veilig land,...). Voor de afhandeling van een verblijfsaanvraag (uitgezonderd asiel, subsidiaire bescherming en medische regularisatie) vragen we een administratieve vergoeding gelijk aan het Europees gemiddelde (ongeveer 150 euro).

De gesubsidieerde rechtsbijstand wordt hervormd zodat misbruik en oneigenlijk gebruik van procedures worden vermeden.

3.2.5. Sociale zekerheidsmigratie tegengaan

Waar de Europese regelgeving het toestaat, wordt het hebben van voldoende bestaansmiddelen een verblijfsvoorwaarde en wordt het systeem van tenlastenemingen uitgebreid en afdwingbaar voor OCMW's en andere overheden.

Bij aanvragen voor leefloon en maatschappelijke integratie onderzoeken we de bestaansmiddelen en het vermogen, zowel in België als in het land van herkomst. Nederland doet dat al. Er geldt een inlichtingenverplichting waarbij de betrokken vreemdeling moet aangeven welke eigendommen hij in het land van herkomst bezit en over welke andere middelen hij beschikt. Ten onrechte uitbetaalde uitkeringen worden teruggevorderd. Om de medewerking van de herkomstlanden te verzekeren, zetten we gezamenlijke initiatieven op met andere EU-lidstaten.

Elke asielzoeker heeft recht op kwalitatieve **opvang**. Geniet hij een inkomen uit arbeid, dan moet hij een deel van zijn loon afstaan ter compensatie voor de gratis opvang. De lokale overheden krijgen de instrumenten om de compensatieregeling uit te voeren. Alleen zo zal het opvangbeleid op termijn duurzaam blijven.

Aan de maatschappelijke dienstverlening en het recht op maatschappelijke integratie (leefloon) verbinden we **integratievereisten** zodat nieuwkomers gewapend worden om de sociale ladder op te klimmen.

Het vrij verkeer van personen in de Europese Unie mag niet gelijk komen te staan met het importeren van kansarmoede. Dat ontwricht het sociaal weefsel in onze steden, zet onze sociale zekerheid onder zware druk en demotiveert de gemigreerde EU-burgers: hun toekomstperspectieven zijn hier vaak bijzonder slecht. Zeker als blijkt dat migranten schandelijk worden uitgebuit door malafide aannemers, koppelbazen en huisjesmelkers.

3.2.6. Een correct terugkeerbeleid

In het terugkeerbeleid geldt de regel 'vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet'. De betrokkene moet de kans krijgen vrijwillig terug te keren. De Dienst Vreemdelingenzaken moet hem daar actief bij begeleiden. Een vreemdeling die een eerste uitwijzingsbevel naast zich neer legt

en daarna wordt opgepakt, zal aan een gedwongen terugkeer onderworpen worden.

De **verwijdering van criminele illegalen** heeft de hoogste prioriteit. Zij moeten hun gevangenisstraffen uitzitten in het land van herkomst.

Over **terugnameovereenkomsten** wordt opnieuw onderhandeld. Landen met hoge migratie- en lage terugkeercijfers en landen die een terugkeer bemoeilijken, komen bovenaan de prioriteitenlijst. Op een wijze die de plaatselijke bevolking zo veel mogelijk ontziet, koppelen we, waar nodig en mogelijk, de terugnameovereenkomsten aan diplomatieke druk, het visumbeleid, handelsakkoorden, ontwikkelingssamenwerking,...

Zowat 20 tot 30 procent van de gedwongen repatriëringen mislukt. Naar het voorbeeld van Frankrijk, Spanje en Italië zal Vlaanderen een regeling invoeren waarbij derden die een uitzetting verhinderen van het vertrekkensklare vliegtuig kunnen worden gehaald en een geldboete en, in geval van recidive, vliegverbod kunnen krijgen.

3.2.7. Voldoende kansen, inburgering

Nieuwkomers die hier wettelijk verblijven hebben recht op voldoende kansen. Zij dienen door te stromen naar de arbeidsmarkt, waardoor integratie en participatie aan onze gemeenschap

worden bevorderd.

Er komt een getrappt systeem van **verblijfsvergunningen**. De eerste vergunning geldt voor een bepaalde duur. Pas na bewezen inburgering en voldoende kennis van het Nederlands kan een permanente verblijfsvergunning worden toegekend. Het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning is dus gekoppeld aan de voorwaarde van integratie. We willen de Europese regels veranderen die een effectief inburgeringsbeleid belemmeren. Zo moeten er eisen kunnen worden gesteld inzake inburgering en integratie van inwoners uit andere Europese lidstaten, zoals het leren van het Nederlands.

Integratie moet structureel worden verankerd binnen alle geledingen van de Vlaamse samenleving. Wij zijn geen voorstander van een losgeslagen doelgroepenbeleid omdat het dreigt bij te dragen tot een meer verdeelde samenleving in plaats van een **gedeelde samenleving**. Wij zijn dan ook geen voorstander van zogenaamde Marokkaanse scholen, islamscouts, ... Wij streven naar een effectief beleid voor alle (nieuwe) Vlamingen, in al hun diversiteit.

3.2.8. Nationaliteit na inburgering

Een vreemdeling kan pas de nationaliteit verwerven nadat hij is ingeburgerd en dus de taal kent van het taalgebied waar hij woont. Nationaliteitsverwerving moet een uiting zijn van de oprechte wil om lid

te worden van onze gemeenschap; niet om te genieten van de (sociale) voordelen die daaraan verbonden zijn.

De nationaliteitsverwerving gebeurt 'op eigen verdienste': via werk, integratie, ... Het cascadesysteem waarbij volgmigranten gemakkelijker de nationaliteit verwerven, wordt afgeschaft.

De mogelijkheid een dubbele nationaliteit te hebben, perken we ernstig in. Bij de aanvraag van de Belgische nationaliteit geldt voortaan een afstandsplicht als algemene regel. Een uitzondering is enkel mogelijk voor staatlozen, voor erkende vluchtelingen en voor vreemdelingen van wie de afstand van nationaliteit redelijkerwijze niet kan verlangd worden conform artikel 16 van het Europees Verdrag inzake Nationaliteit.

Een 'nieuwe Belg' die veroordeeld wordt voor ernstige strafrechtelijke feiten gepleegd binnen de tien jaar na de nationaliteitsverwerving, verliest de nationaliteit en zijn verblijfsvergunning, en wordt uitgewezen.

3.3. EEN DUURZAME GEMEENSCHAP

3.3.1. Betaalbare en gegarandeerde energie

Bindende doelstellingen voor energie-efficiëntie

Naast de uitbouw van hernieuwbare energieproductie, leggen wij de prioriteit bij energie-efficiëntie. Net zoals voor hernieuwbare energie en de uitstoot van CO₂, is ook voor energie-efficiëntie een bindende klimaatdoelstelling nodig die inspanningen en dus resultaat garandeert. De goedkoopste en meest groene kWh is tenslotte deze die je niet gebruikt.

“Energie-efficiëntie: de goedkoopste en meest groene kWh is deze die je niet verbruikt”

Zorgen dat het licht niet uitgaat

Ondanks een verhoogde energie-efficiëntie, zal ons elektriciteitsverbruik blijven toenemen. We ontwikkelen daarom een eigen **langetermijnstrategie** voor energie (elektriciteit en fossiele brandstoffen), die rekening houdt met onder meer de noden van onze havens, transportsector, industrie en kmo's, de aansluiting van energieproductie ter zee op het elektriciteitsnet te land en het groeiende belang van decentrale productie.

Naar Luxemburgs voorbeeld stimuleren we privé-initiatieven voor hernieuwbare energieopwekking door een transparant regelgevend kader en een stabiel fiscaal beleid.

Een **stabiel investeringsklimaat** moet elektriciteitsproducenten meer rechtszekerheid bieden en garanderen dat de bestaande productiecapaciteit duurzaam wordt uitgebouwd. Daarbij laten we de concurrentie maximaal spelen. Door investeringen in flexibele elektriciteitscentrales en verhoging van de rendabiliteit, kunnen pieken worden opgevangen en risico's op een black-out worden uitgeschakeld en kan de hernieuwbare energieproductie worden ondersteund.

Onze bevoegdheid voor de **energieproductie op zee** maakt het mogelijk een (meer) realistische strategie voor de uitbouw van hernieuwbare energie te ontwikkelen en hiervoor binnen Europa samen te werken. We zetten in op deze energieproductie als compensatie voor de beperkte mogelijkheden om op ons volgebouwd grondgebied nieuwe groene stroomcentrales te bouwen.

Vlaanderen zal, net als Zweden, zijn afhankelijkheid van **fossiele brandstoffen** voor de opwekking van energie reduceren.

Om de stabiliteit te verzekeren en tegelijk de elektriciteitsmarkt verder te openen, is een rechtstreekse koppeling aan het Duitse en Britse net noodzakelijk. Vandaag is het Belgische elektriciteitsnet enkel aan het Nederlandse en het Franse gekoppeld. Europa is het aangewezen niveau om de (technische) regels voor de energietransmissie te uniformeren. Het beheer van de elektriciteitsnetten kunnen we toevertrouwen aan één of meer beheerders (zoals in Duitsland) die intens samenwerken.

Kernuitstap: realisme in plaats van utopie en wilde avonturen

Wij zijn voor de **kernuitstap** maar tegen de kernuitstap zoals ze nu voor ligt. Die kunnen we ons momenteel eenvoudigweg niet veroorloven. De keuze voor een realistisch en breed gedragen energieverhaal tekent een scenario uit voor de kernuitstap zo snel mogelijk en tegen uiterlijk 2065, zodat bevoorradingszekerheid, nucleaire veiligheid en betaalbare prijzen worden gegarandeerd, en er rekening wordt gehouden met de klimaatuitdagingen.

We onderzoeken van welke kerncentrales de levensduur veilig kan worden verlengd met 10 jaar. Zo kunnen we de productie van onze hernieuwbare energie verder uitbouwen.

Als overgang naar de kernuitstap moeten tegen 2015 de plannen klaarliggen voor de bouw van een nieuwe kerncentrale volgens de best beschikbare en meest veilige technieken, zoals thorium. Deze nieuwe **overgangscentrale** zal aanzienlijk veiliger zijn dan de bestaande en genereert minder afval.

De nieuwe overgangscentrale compenseert niet alleen de sluiting van de oudste kerncentrales, ze biedt ook meer flexibiliteit aan onze elektriciteitsproductie en houdt de elektriciteitsprijs betaalbaar. Op die manier wordt ook het behoud van onze knowhow inzake kernenergie gegarandeerd (o.m. het Myrrha-project van het onderzoekscentrum SCK).

Inzetten op innovatie

Vlaanderen zet gecoördineerd in op innovatieve technologieën zoals energieopslag en geothermie en dergelijke meer. Door beleidsmaatregelen, innovatie en ontwikkeling te bundelen, profileert het zich op deze nieuwe, grotendeels onontgonnen terreinen.

Betaalbare energie voor gezinnen en bedrijven

De **sociale energiefondsen** worden samengevoegd. OCMW 's beschikken zo over voldoende middelen om de energiefactuur te verlagen en moeten niet enkel curatief optreden door de energiefactuur van hulpbehoevenden te betalen. Het systeem van de 'gratis stroom' wordt geoptimaliseerd in functie van een effectieve en efficiënte ondersteuning.

De **energie-intensieve industrie** ondersteunen we zodat de impact van de hoge energieprijzen op de concurrentiekracht van deze bedrijven beperkt blijft. De financiële ondersteuning van deze industrie

richt zich prioritair op investeringen in energie-efficiëntie.

3.3.2. Verandering voor vooruitgang in de file

Wanneer we verantwoordelijk zijn voor alle componenten van het (openbaar) vervoer, kan Vlaanderen zijn positie en rol als logistieke draaischijf van Europa versterken. We verzekeren een robuust en duurzaam (openbaar) vervoersnetwerk. Dit begint met een verantwoorde investeringsplanning waarbij alle verkeersmodi elkaar aanvullen en versterken tot een samenhangend en sterk netwerk.

Stipte treinen

Voor het spoorverkeer kunnen we zelf beslissen waar er bijkomende lijnen komen. Los van alle communautaire afwegingen, de geldverslindende wafelijzerpolitiek en de schimmig toegepaste 60/40-verdeelsleutel. Wegenwerken en spoorweginvesteringen kunnen we makkelijker bundelen, investeringen in spoor- of tramlijnen beter afwegen en het spoorverkeer beter afstemmen op het stads- en streekvervoer. Door gerichte investeringen en een betere dienstverlening zal het aandeel van het spoorvervoer, van zowel personen als goederen, in het geheel van de mobiliteit verhogen, wat er toe zal bijdragen een verkeersinfarct te voorkomen.

We vertrekken van een gewenst basisnetwerk voor openbaar vervoer

op langere afstand. Een degelijke **spoorontsluiting** van onze havens en het spoornetwerk van en naar de Vlaamse Ruit (Antwerpen, Gent, Brussel, Leuven) worden daarbij prioritair geoptimaliseerd, omdat de congestiegevoeligheid daar het grootst is. Ook het internationale treinverkeer en de ontsluiting naar de Vlaamse Ruit, bijvoorbeeld vanuit Limburg en West-Vlaanderen, moeten beter.

De overheid moet zich in de eerste plaats toeleggen op het verzekeren van een goede spoorinfrastructuur. De **exploitatie** vertrouwen we met concessieovereenkomsten toe aan private vervoerders. Door duidelijke richtlijnen en kwaliteitsnormen te stellen, zal de dienstverlening aan de treinreiziger aanzienlijk verbeteren. Nederland, bijvoorbeeld, heeft zo'n 20 spoorlijnen in concessie gegeven aan negen verschillende vervoerders. De stiptheid van de treinen is er aanzienlijk hoger. Dat past trouwens in het groter verhaal van de verplichte Europese liberalisering van het binnenlandse personenvervoer vanaf december 2019 en laat ook toe om de NMBS eindelijk te depolitiseren.

Veilig luchtverkeer

De luchtverkeersleiding komt in handen van een FAB-Benelux en later FABEC. Hierdoor zal de luchtverkeersleiding nog veiliger en vooral efficiënter zijn, wordt een kostenbesparing gerealiseerd, en kunnen de investeringen die in het verleden gebeurden op vlak van infrastructuur

blijven renderen voor de luchthaven van Zaventem.

Het leefbaarheidsbeleid rond de luchthaven van Zaventem bouwen we uit, waarbij wordt ingezet op een groter draagvlak voor de luchthaven. Het omvat ook de optimalisatie van de vertrek- en aanvliegeroutes.

Files aangepakt

De opbrengst van de verkeersboetes in Vlaanderen verdwijnt niet langer in een federaal kluwen, maar investeren we rechtstreeks in **verkeersveiligheid**. Deels op Vlaams niveau, deels in de zone waar de boete is uitgeschreven.

We zetten in op minder verplaatsingen (bijvoorbeeld door bevorderen van werken in eigen streek, thuiswerk,...). Wie zich toch moet verplaatsen, moet dit vlot kunnen doen. Het fileprobleem is niet op te lossen door op één bepaald vervoersmiddel in te zetten. Niet enkel de auto, maar ook niet enkel het openbaar vervoer. We willen met gerichte investeringen en een actief verkeersmanagement knelpunten aanpakken, zowel op korte als op lange termijn. Prioritair wordt geïnvesteerd waar de files het langst zijn en de nood dus het hoogst is.

We voeren een **slimme kilometerheffing** in ter vervanging van de huidige verkeersfiscaliteit (budgetneutraal). Deze belast de binnen- en buitenlandse gebruikers van het wegennetwerk volgens tijdstip, plaats en milieu-impact. Op korte termijn wordt ingezet op de vergroening van de verkeersbelasting voor nieuwe wagens met een koppeling naar milieuparameters. Om koopgedrag structureel te sturen, moet groene fiscaliteit stabiliteit bieden. In dit verband is het belangrijk dat één duidelijk principe wordt gehanteerd, zowel in de BIV als de jaarlijkse verkeersbelasting, zodat de burger goed weet met welke factor hij het

meeste rekening moet houden bij de aankoop van een wagen.

Om het gebruik van de wagen voor lange afstanden af te raden, voeren we combi-tickets in waarbij iemand met een treinticket eveneens 'gratis' gebruik kan maken van de parking van het station. Dit voorstel vereist eveneens een inzet op extra parkingcapaciteit aan de stations.

3.3.3. Een eigen woning

Inzetten op betaalbare woningen

“Een eigen woning verwerven, is de beste verzekering voor de toekomst”

We ontwikkelen een beleid dat inzet op meer betaalbare en meer duurzame woningen, en dat wonen in eigen streek en eigendomsverwerving aanmoedigt en ondersteunt (zie ook hoofdstuk Verantwoordelijkheid Belonen). Tegelijk versterken we ons sociaal woonbeleid.

Eigenaars worden gestimuleerd hun vastgoed (buiten de eigen woning) te verhuren. Daartoe vereenvoudigen we de huurwetgeving en stimuleren we energiebesparende investeringen. Het waarborgen van de rechten en plichten van de verhuurder moet in evenwicht staan met die van de huurder.

Vlaanderen blijft investeren in **sociale huisvesting**. Dit houdt onder meer in: blijven investeren in kwaliteitsvolle, energiezuinige en aangepaste sociale woningen, verspreid over heel Vlaanderen, bescheiden woningen voor starters en een verruimd aanbod van woningen die verhuurd worden door een Sociaal Verhuurkantoor. Daarnaast voeren we een centraal kandidatenregister in om dubbeltellingen te vermijden.

Misbruiken wegwerken

Er worden meer middelen en personeel vrijgemaakt om **huisjesmelkerij** streng te bestraffen. Daartoe krijgen de lokale overheden meer bevoegdheden. Zo worden de allerzwaksten in de samenleving, die de eerste slachtoffers zijn van huisjesmelkerij, ondersteund.

Het recht op een **sociale woning** impliceert plichten. In de eerste plaats de plicht Nederlands te leren, zodat bewoners met mekaar kunnen communiceren. In het kader van de leefbaarheid moeten gemeenten meer eigen klemtonen kunnen leggen.

De **controle op sociale fraude** wordt opgevoerd. Bijvoorbeeld in sociale woningen wonen te veel mensen die daar eigenlijk geen recht op hebben omdat ze andere woningen bezitten, inkomsten hebben uit zwartwerk, domiciliefraude plegen, ... De mensen die écht hulp nodig hebben zijn daar het slachtoffer van, want zij zien de kans op een sociale woning aan zich voorbij gaan.

Vlaanderen schrijft een beleid uit rond woonkwaliteit en benadrukt daarbij de gedeelde verantwoordelijkheid van verhuurders en huurders. De strijd tegen leegstand en verkrotting door middel van controle en financiële sancties wordt een prioriteit.

3.3.4. Een leefbaar Vlaanderen voor onze (klein)kinderen

De vervuiler betaalt

Wanneer Vlaanderen volledig verantwoordelijk is, kan het zijn klimaatbeleid zelf uittekenen. Met een groene belastinghervorming kunnen we de fiscale lasten verschuiven van arbeid naar vervuiling en milieu-impact. Vooral Duitsland en Denemarken geven hiervoor het goede voorbeeld.

Door een koolstofbijdrage toe te

voegen aan de transportbelasting, energiebelasting en diverse andere milieugerelateerde belastingen worden de externe kosten van vervuiling geïncorporeerd in de productprijs. De inkomsten van deze heffing vloeien integraal terug naar de bedrijven door een verlaging van de arbeidslasten.

Voorkomen is beter dan genezen

Nulvervuiling is onmogelijk. Zo weinig mogelijk vervuilen kan wél. De overheid moet de bedrijven meer aanzetten tot de Best Beschikbare Technieken (BBT) te gebruiken. Hiervoor wordt een kenniscentrum en -netwerk uitgebouwd dat praktijkgericht is en ten dienste staat van de bevolking en de bedrijven (bijvoorbeeld op basis van wat het Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek (VITO) nu al beschikbaar stelt).

Duidelijke afspraken en verantwoordelijkheden

De milieuwetgeving is zeer ingewikkeld waardoor de mensen, de bedrijven en vaak ook overheidsdiensten zelf niet meer weten wat nu eigenlijk mag en niet mag. Deze onzekerheid leidt ertoe dat er niets ten gronde verandert. Het milieubeleid krijgt een helder juridisch kader. Enkel een eenvoudige en eenduidige regelgeving zal door de verschillende doelgroepen werkelijk worden nageleefd.

Een gezond leefmilieu impliceert het behoud en de versterking van open ruimte, natuur en bos en de daarbij horende biodiversiteit. Eigenaars

van natuur- en bosgronden worden aangemoedigd en ondersteund om die maximaal te behouden, uit te breiden en open te stellen.

3.4. ONDERWIJS EN CULTUUR

3.4.1. Groeikansen voor elke leerling

Ons Vlaams onderwijs behoort tot de beste in de wereld, maar is vaak voorwerp van discussie. En dat is maar goed ook. Op al het goede kan verder worden gebouwd. Maar evenzeer moeten tekortkomingen, fouten of gemiste kansen worden bijgestuurd. Wij kiezen daarbij uitdrukkelijk voor mensen en niet voor structuren. We zetten de leerlingen, leraren en schooldirecties en de leerinhoud opnieuw centraal. Leerlingen krijgen een algemene vorming en een passende opleiding die hen alle kansen geeft op de arbeidsmarkt of als ondernemer. We maken werk van een aantrekkelijk loopbaanbeleid voor goedopgeleide leraren en schooldirecties: minder planlast, meer tijd voor de kerntaken, ruimte voor levenslang leren,... We zetten in op schooloverschrijdende administratieve ondersteuning voor directies, zeker ook in het basisonderwijs.

“We zetten leerlingen, leraren en schooldirecties opnieuw centraal. We kiezen voor mensen en niet voor structuren”

Wanneer we volledig zelf kunnen beslissen over het hele onderwijsbeleid zullen we, meer nog dan vandaag, **elke leerling voldoende groeikansen** kunnen geven rekening houdend met zijn (zorg)noden en capaciteiten. De lat moet daarbij zo hoog mogelijk gelegd worden, zodat elke leerling maximaal wordt uitgedaagd. Wij kiezen er bijvoorbeeld voor de leerplicht te vervroegen van zes naar vijf jaar waarbij een voldoende aanwezigheid wordt vereist. Uitgerekend de groep die het meeste baat heeft bij onderwijs, stelt de stap naar school vaak uit. Door de leerplicht te vervroegen, kunnen we onnodige taal- en leerachterstanden wegwerken, en creëren we gelijke startkansen voor elk kind. We maken werk van een degelijk spijbelbeleid, inclusief sancties.

Een modern en beter uitgebouwd **studiefinancieringsbeleid** wordt mogelijk omdat Vlaanderen verantwoordelijk is voor gezinsbijslagen en de ondersteuning van studenten hoger onderwijs (beurzen, studentenvoorzieningen). Studenten krijgen daarbij maximaal gelijke onderwijskansen in het hoger onderwijs. Wie voorziet in het levensonderhoud van de student blijft de kinderbijslag ontvangen. Daarbovenop kan een studiefinanciering worden toegekend op basis van het belastbaar inkomen van wie instaat voor het levensonderhoud van de student. De student kan zelf onder bepaalde voorwaarden een studielening aangaan bij de Vlaamse overheid. Deze lening

wordt vanaf enkele jaren na de studies renteloos door de student terugbetaald.

Daarnaast zullen we ook uitvoering geven aan het akkoord over de **hervorming van het secundair onderwijs**, in dialoog met de leerkrachten en de directies. Zo kunnen scholen ook in de toekomst beslissen over de opleidingen die ze aanbieden en de wijze waarop ze zich profileren. Regel blijft dat leerlingen een algemene vorming en een passende opleiding krijgen die hen alle kansen geeft in het hoger onderwijs, op de arbeidsmarkt of als ondernemer. Schoolgebouwen moeten gemoderniseerd worden, behoeftedekkend zijn, en zoveel mogelijk multifunctioneel aangewend kunnen worden. Met taalscreenings, taalbadklassen en sensibiliseringsacties voor de ouders garanderen we een voldoende kennis van het Nederlands.

3.4.2. Culturele en wetenschappelijke instellingen van de 21ste eeuw

Inventariseren om te internationaliseren

Een grote **'Mercator'-inventaris** ontsluit alle collectiestukken. Deze inventaris wordt opgemaakt op basis van een internationale standaard en toegankelijk voor iedereen via het internet. Zo krijgen onze collecties meer bekendheid in zowel binnen- als buitenland.

Musea van heden en toekomst

Door te kiezen voor verzelfstandiging en een gemeenschappelijk beheer door Vlaanderen en Wallonië, in samenwerking met private partners en het middenveld, krijgen de huidige federale musea in Brussel een groter maatschappelijk draagvlak en een Europees en internationaal karakter. De meest waardevolle werken laten we niet langer verkommeren in kelders, maar stellen we open voor het

publiek in echte belevingsmusea die geïntegreerd worden in vier clusters:

PuntKunst beheert de musea op de Kunstberg, het Justitiepaleis en het Jubelpark. De collecties van de Kunstberg verdienen een betere infrastructuur. Het Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst kan ondergebracht worden in (een deel van) het gerenoveerde justitiepaleis. Ons Brussels Louvre of Rijksmuseum met grote aantrekkingskracht. Alle musea omarmen de nieuwe technologieën, beleving en interactie, met inbegrip van de mogelijkheid tot een virtueel museumbezoek.

De collecties van het Rijksarchief, de Nationale Albertina Bibliotheek, de bibliotheek van het Muziekconservatorium en Cinematek worden gedigitaliseerd en ondergebracht in één instelling **Puntdoc**. Een museum Letter en Beeld toont de meest artistieke stukken met aandacht voor de volledige evolutie van letter tot beeld.

PuntCultuur beheert de Muntchouwborg, de infrastructuur van het Koninklijk Conservatorium en het Paleis voor Schone Kunsten (Bozar).

PuntNatuur beheert het Museum voor Natuurwetenschappen en het Planetarium op de Heizelvlakte.

NVA
DENKEN. DURVEN. DOEN.

Verandering
voor
Vooruitgang

ONZE TOEKOMST KIEZEN

EEN DEMOCRATISCHE, SOLIDAIRE CONFEDERATIE

1. ANALYSE

Europa is in crisis. België evenzeer. Over het antwoord op de crisis lopen de meningen sterk uiteen. De fundamenteel verschillende visies van noord en zuid in Europa over besparen en hervormen, over schuld en groei, over interne markt en euro, tekenen zich ook in België af.

1.1. DEMOCRATISCHE PRIJS

De voorgaande hoofdstukken tonen aan dat de verschillen zich niet beperken tot de aanpak van de crisis. De tegenstellingen lopen door zowat alle beleidsdomeinen.

Het resultaat van die clash van visies is een **beleid dat niemand wil en waarbij veel te weinig gebeurt**. Een beleid waar we wat aanmodderen en nooit structurele hervormingen doorvoeren. Uit twee totaal verschillende uitgangspunten kan geen eenduidige en werkzame oplossing voortkomen. Daar kan alleen een oplossing uit voortkomen die ofwel één landsdeel ofwel niemand bevalt. Een oplossing die dus eigenlijk geen oplossing is. Dan verliest iedereen.

Dat is de democratische prijs die de Vlamingen – maar evengoed de Franstaligen – betalen voor het huidige systeem. Ze krijgen niet het beleid waarvoor ze stemmen.

Een structurele verandering is enkel mogelijk als we onze eigen problemen kunnen aanpakken met onze eigen oplossingen en onze eigen centen, en onder onze eigen verantwoordelijkheid.

Opeenvolgende staatshervormingen hebben getracht het democratische prijskaartje te milderen. In de praktijk resulteerde dat in een ondoorgroondelijke **federale staatsordening**. De federale regering, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat staan naast de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap en naast het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die op hun beurt telkens een parlement en een regering hebben. In Brussel komen daarbij nog de Vlaamse, de Franse en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, elk met hun eigen 'parlement', 'regering' en administratie. Bovendien zijn de bevoegdheden van de federatie, de Gemeenschappen en de Gewesten niet logisch afgebakend, zodat de burger aan verschillende overheidsdeuren moet aankloppen om te krijgen waar hij eigenlijk zonder meer recht op heeft.

1.2. FINANCIËLE PRIJS

“Vlamingen en Franstaligen krijgen vandaag niet het beleid waarvoor ze stemmen. Wel krijgen ze zeer hoge belastingen, loonlasten en overheidsuitgaven en een enorme staatsschuld”

De clash in visies tussen Vlamingen en Franstaligen en de onwil/onkunde om fundamenteel te hervormen, heeft ons evenzeer opgezadeld met een belastingdruk, loonlasten en overheidsuitgaven die tot de hoogste in de wereld behoren en nog steeds toenemen.

Daarbovenop is er de enorme **staatsschuld**. Sinds 2007 is de overheidsschuld (toen ruim 80% van het bbp) weer aan het stijgen en recent heeft ze opnieuw de 'magische' grens van 100 procent van het bbp overschreden.

Het schuldenniveau is zó hoog, dat de intrest erop een fiks deel uit de jaarlijkse begrotingsmiddelen hapt (en dat bijgevolg niet voor 'gewoon' beleid kan worden gebruikt). Bovendien dreigt de overheid opnieuw geld te moeten lenen om die intrest te kunnen betalen – de fameuze rentesneeuwbal.

Bij ongewijzigd beleid zou de vergrijzing de overheidsfinanciën van nu tot en met 2030 met 3,3% van het bbp bezwaren. Om die factuur te financieren, zouden de belastingen op de gezinnen (personenbelasting, roerende voorheffing, ...) met meer dan een vierde moeten toenemen. Tenminste: bij zeer optimistische groeicijfers. Bij een meer realistisch groeicijfer stijgen de vergrijzingkosten met minstens 4,6% van het bbp en moeten de belastingen op gezinnen met liefst 38% toenemen.

Een ander pijnpunt is de solidariteit binnen België, de **solidariteit van de Vlamingen met Wallonië en Brussel**. Hoewel de Vlamingen één van de meest solidaire volkeren ter wereld zijn, mogen zij niet weten hoe breed en diep de jaarlijkse geldstroom naar het zuiden is. De geraamde cijfers komen niet uit een nota van de Belgische overheid – zoals in Zwitserland – maar van studiewerk van anderen.

Onderzoek van onder meer de KBC Studiedienst, de Vlaamse Regering, VIVES en Franstalige universiteiten becijfert de huidige geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel

op vele miljarden euro per jaar. Volgens een recente studie van de N-VA is de jaarlijkse transfer in 2010 opgelopen tot bijna 8 miljard euro – een som die niet meer redelijk valt te noemen. Via allerlei mechanismen (de federale begroting, de sociale zekerheid en de Bijzondere Financieringswet) vloeide dat jaar 6,7 miljard euro naar Wallonië en 1,2 miljard euro naar Brussel. Wanneer de transfer die voortkomt uit interestlasten wordt meegerekend, zoals in de recente VIVES-studie, loopt het totale transferbedrag in bepaalde hypothesen zelfs op tot ruim 16 miljard euro.

Het huidige solidariteitsstelsel – of liever: solidariteitskluwen – is niet objectief en niet transparant: het heeft geen onder- en geen bovengrens, is niet periodiek herzienbaar, biedt geen uitzicht op afbouw en is nodeloos complex. Het is ook niet efficiënt en niet responsabiliserend: het zet Wallonië en Brussel niet aan om een ander en krachtiger beleid te voeren dat hun financiële toestand verbetert en hun fiscale capaciteit verhoogt. Integendeel, wanneer ze hun fiscale capaciteit verhogen, gaan hun inkomsten erop achteruit. In die zin is het stelsel pervers. Pervers is het ook omdat Vlaanderen na de transfers over minder middelen per inwoner beschikt dan Wallonië en Brussel.

Het Vlinderakkoord over de zesde staatshervorming past het solidariteitsmechanisme van de Bijzondere Financieringswet weliswaar aan. Maar in combinatie met andere elementen zal volgens VIVES de transfer van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel nóg verder toenemen. Bovendien komt er volgens VIVES weinig in huis van de beoogde responsabilisering van de deelstaten.

1.3. DE BRUSSEL-PRIJS

Stelselmatig vervaagt bij elke staatshervorming de band tussen

Brussel en de rest van Vlaanderen. In die mate zelfs dat er in Vlaanderen wel eens stemmen opgaan om Brussel helemaal los te laten.

Steden zijn nochtans de toekomst. Ze hebben troeven om te wonen en te leven, en spelen in op de stijgende behoefte aan nabijheid van werk, scholen, cultuuraanbod, zorginstellingen, winkels,... Ze zijn een broedplaats van innovatie en creativiteit, een bakermat van nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en een gangmaker van sociale mobiliteit. Het volgend decennium zal de strijd tussen de steden op internationaal vlak bovendien volop losbarsten.

Brussel heeft gelukkig sterke kaarten om uit te groeien tot een bruisende en creatieve stad, een ondernemende en welvarende stad, een stad van de toekomst. Voor Vlaanderen zijn er ook extra redenen om Brussel te omarmen.

Samen met de Vlaamse havens is Brussel de **belangrijkste motor van de Vlaamse economie**. Voor een exportgerichte economie als de Vlaamse is het een heel bruikbaar bekend merk. Het is geen eenrichtingsverkeer. Er is ook een sterke Vlaamse impact op de Brusselse economie. Een belangrijk deel van de Brusselse werkgelegenheid wordt aangestuurd vanuit Vlaanderen. Van de 700.000 arbeidsplaatsen worden er 350.000 ingevuld door pendelaars, van wie 240.000 uit Vlaanderen. Meer dan 25.000 studenten volgen in Brussel Nederlandstalig hoger en universitair onderwijs.

Brussel is ons **venster op de wereld**, een internationaal podium voor internationale, economische en diplomatieke contacten. En om bruggen te slaan met andere culturen en hen tegelijk te laten proeven van onze Nederlandse taal en cultuur.

Vlaanderen blijft kiezen voor **Brussel als zijn hoofdstad**. De zetel van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zijn er gevestigd, samen met nagenoeg de hele Vlaamse administratie. De Vlaamse Gemeenschap investeert krachtig in infrastructuur en dienstverlening. Ze reserveert 5% van haar gemeenschapsmiddelen (ongeveer 725 miljoen euro per jaar) voor beleid in Brussel en mikt daarbij op 30% van de Brusselse bevolking. Die investeringen zijn er vanzelfsprekend voor álle inwoners.

“Brussel is en blijft de Vlaamse hoofdstad. De band tussen Vlaanderen en Brussel wordt behouden en versterkt”

Tegenover die sterke troeven staan de **enorme problemen en uitdagingen** waar Brussel mee te kampen heeft. De komende tien jaar wacht een jaarlijkse aangroei van minstens 15.000 inwoners. Dat betekent: 8.000 bijkomende schoolplaatsen en nieuwe wooneenheden per jaar. Dat betekent ook extra vraag naar kinderopvang en extra nood aan speel- en sportruimtes en infrastructuur voor 15 miljoen vervoerbewegingen.

De bevolkingssamenstelling is zeer divers. Bovendien is er een onderlaag van meestal weinig of niet geschoolde migranten en een bovenlaag van hoogopgeleide expats. Er worden 104 talen gesproken. Maar meertaligheid of zelfs maar tweetaligheid als middel tot inburgering en integratie, ook in de eigen buurt, kreeg en krijgt te weinig aandacht. Mede daardoor ontstond een **versnipperde samenleving**, een lappendeken dat geen sterk sociaal weefsel vormt. Een derde van de Brusselaars groeit op in een gezin waar Nederlands noch Frans wordt gesproken.

Onderwijs is een pijnpunt. Van alle Belgische 20- tot 24-jarigen heeft 17% geen diploma secundair onderwijs. In Brussel loopt dat op tot 28%. Vooral het Franstalig onderwijs presteert ondermaats. De lage opleidingsgraad leidt tot een **mismatch op de arbeidsmarkt**. Hoewel er in Brussel om en bij de 700.000 arbeidsplaatsen zijn, is meer dan 20% van de beroepsactieve bevolking werkloos. Bij jongeren is dat zelfs 35%.

De **activering van werklozen** komt niet van de grond. Het Brussels werkgelegenheidsagentschap Actiris presteert zo ondermaats, dat bedrijven hun vacatures liever aan de Vlaamse VDAB of het Waalse Forem bezorgen. Het hoge **armoedecijfer** is er mede gevolg van. Op duizend inwoners trekken 14 Belgen een leefloon, in Brussel zijn er dat 34. Ook de zichtbare armoede (daklozen, bedelaars, verkrotting, ...) neemt zienderogen toe.

Brussel scoort bovendien slecht voor **mobilititeit, netheid, veiligheid en overlast**.

Dat alles verklaart de **stadsvlucht**, vooral van de middenklasse. En heel wat bedrijven volgen in haar spoor. Alleen al de afgelopen vijf jaar verlieten meer dan 2.500 bedrijven Brussel.

Dat het beleid niet opgewassen is tegen deze en andere problemen en uitdagingen, heeft veel te maken met de staatsarchitectuur. Brussel is een **institutioneel kluwen** dat weinig transparant en allesbehalve efficiënt

is. Brussel heeft veel bestuurders, maar slechts weinigen voelen zich verantwoordelijk.

Er is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (met parlement en regering), er is de Brusselse agglomeratie, er zijn de negentien gemeenten (met elk een burgemeester, schepencollege en gemeenteraad). Daarbovenop komen er negentien OCMW's en zes politiezones, allen met een eigen raad. De federale overheid is in Brussel dan weer bevoegd voor de federale culturele en wetenschappelijke instellingen zoals Bozar, De Muntschouwburg, het KMI en het Rijksarchief. Dan zijn er nog de Vlaamse en Franse Gemeenschap die hun bevoegdheden in Brussel voor een deel rechtstreeks uitoefenen, voor een deel via de Vlaamse en de Franse Gemeenschapscommissie (resp. VGC en Cocof). Ze hebben elk een Raad en een College, en vergaderen waar nodig gezamenlijk in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). En volgens sommigen moet er nóg zand zijn. Zij creëerden met de zesde staatshervorming nog eens een Brusselse Hoofdstedelijke Gemeenschap.

Brussel en het hele land betalen zo een zware prijs voor de slechte institutionele architectuur en het ondermaats bestuur.

2. CONFEDERALISME

We kunnen niet langer tijd, geld en energie blijven verspillen aan communautaire discussies. De

voortzetting van de klassieke staatshervormingen is voor de Vlamingen een heilloos en geldverslindend perpetuum mobile.

“Communautaire discussies blijven ons tijd, geld en energie kosten. Willen we structureel veranderen, dan moeten we de structuren veranderen”

Op korte termijn kunnen we het roer in de Wetstraat onmiddellijk omgooien. Maar willen we iets structureel veranderen, dan moeten we de structuren veranderen. Confederalisme is de structurele verandering die dit land nodig heeft. Confederalisme heeft als uitgangspunt dat Vlaanderen en Wallonië eigenaar zijn van alle bevoegdheden. Ze oefenen deze bevoegdheden zelf uit maar kunnen ook samen beslissen om sommige bevoegdheden samen te beheren op het confederale niveau, in hun beider belang.

Zo wordt de logica volledig omgedraaid. In plaats van bevoegdheden over te dragen van het federale niveau naar Vlaanderen en Wallonië, kunnen bevoegdheden worden overgedragen naar het confederale niveau. Gedwongen samenwerking wordt vervangen door vrijwillige samenwerking. Moeten wordt willen. Afbreken van bovenaf wordt opbouwen van onderuit.

Confederalisme stelt Vlamingen en Franstaligen in staat om elk hun toekomst in eigen handen te nemen. Ieder kan volgens eigen inzichten, onder eigen verantwoordelijkheid en met eigen centen de verandering doorvoeren die ze elk menen nodig te hebben.

Zo vormt een confederale staatshervorming een instrument om welvaart en welzijn te garanderen en te versterken. Meteen wordt tegemoet gekomen aan het democratisch, het financieel en het Brussel-prijskaartje van de huidige institutionele structuur.

Met confederalisme zorgen we voor een overzichtelijke democratische structuur met duidelijke verantwoordelijkheden, brengen we het beleid dicht bij de burger en geven we hem een grotere greep op de dienstverlening en besluitvorming van de overheid. Zijn democratische stem wordt meer waard.

Met confederalisme zorgen we voor een slanke en transparante overheid die efficiënter, en dus goedkoper, werkt met instellingen die bereid zijn samen te werken in plaats van elkaar tegen te werken.

Met confederalisme geven we Brussel een nieuwe toekomst.

2.1. GRONDBEGINSELEN

De Confederatie België bestaat uit de **twee deelstaten** Vlaanderen en Wallonië. In de Confederatie hebben de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio een bijzonder statuut.

“De Confederatie België bestaat uit twee deelstaten Vlaanderen en Wallonië. Regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio hebben een bijzonder statuut”

Vlaanderen heeft volheid van bevoegdheid in de huidige provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen en de territoriale wateren. Wallonië heeft volheid van bevoegdheid in de huidige provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg, Namen en Waals-Brabant. De twee deelstaten oefenen in de regio Brussel-Hoofdstad de persoonsgebonden bevoegdheden uit. Brussel blijft de hoofdstad van Vlaanderen.

Vlaanderen en Wallonië zijn **eigenaar van alle bevoegdheden**. Ze oefenen op hun grondgebied alle bevoegdheden uit, **behalve deze die zij overdragen aan de Confederatie België**. In een transitieperiode kunnen specifieke overgangsmaatregelen gelden.

De regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio hebben specifieke beleidsbevoegdheden. Voor de regio Brussel-Hoofdstad gaat het in het bijzonder om grondgebonden bevoegdheden zoals politie, mobiliteit, milieu en het economisch beleid. De Duitstalige regio oefent op haar grondgebied de bevoegdheden uit van de huidige Duitstalige Gemeenschap. In onderling akkoord kan zij bevoegdheden van Wallonië overnemen. Bij gebrek aan consensus heeft de Duitstalige regio het recht om zich de bevoegdheden toe te eigenen die ze nodig acht.

Vlaanderen en Wallonië sluiten samen een **Grondverdrag**. Het Grondverdrag van de Confederatie België bevat:

- de basisregels voor de organisatie en de werking van de instellingen van de Confederatie;
- een opsomming van de fundamentele rechten en vrijheden die gelden voor alle inwoners van de Confederatie;
- de lijst van de bevoegdheden die Vlaanderen en Wallonië samen zullen uitoefenen, niet langer omdat ze moeten, maar omdat ze willen.

Vlaanderen en Wallonië beschikken over de **grondwettelijke autonomie**. De inrichting, samenstelling en werking van de Vlaamse instellingen wordt bepaald met een tweederde meerderheid. In de regio Brussel-Hoofdstad gebeurt dat met een gekwalificeerde meerderheid, dit wil zeggen: een tweederde meerderheid in het regioparlement en een meerderheid in elke taalgroep van dat regioparlement.

2.2. DEMOCRATISCHE INSTELLINGEN

De Europese Unie is een voorbeeld van een hedendaagse confederatie. De Confederatie België kan een gelijkaardig institutioneel schema hanteren. We streven daarbij een evenwicht na tussen de rol en de positie van de confederatie enerzijds en die van de deelstaten anderzijds.

Een overzichtelijke en transparante structuur zal bijdragen aan het herstellen van het vertrouwen tussen de burgers en de politiek.

Parlement

De Kamer van Volksvertegenwoordigers en Senaat worden afgeschaft. Ze worden vervangen door **één Belgisch Parlement**, met één wetgevende kamer.

Na de zesde staatshervorming tellen de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat nog steeds 150 rechtstreeks verkozen Kamerleden, 10 gecoöpteerde Senatoren en 50 Senatoren die ook deel zullen uitmaken van de deelstaatarlamenten. In het confederale model worden zij allen vervangen door 50 niet-rechtstreeks verkozen parlementsleden. Een netto besparing van 160 parlementszetels.

Om uiting te geven aan de confederale samenwerkingslogica, is de helft van deze 50 leden tevens lid van het

Vlaams Parlement, de andere helft is ook lid van het Waals Parlement. Bij de aanwijzing van zijn 25 leden past Vlaanderen de evenredige vertegenwoordiging toe en waarborgt het de vertegenwoordiging van leden van het Brussels Hoofdstedelijk regioparlement. Wallonië geeft dezelfde waarborgen voor het Brussels Hoofdstedelijk regioparlement en voor het Parlement van de Duitstalige regio.

Het Belgisch Parlement schrijft de wetgeving uit met betrekking tot de confederale bevoegdheden en controleert de Belgische Regering. Het komt ten minste eenmaal per maand in plenumvergadering bijeen.

Regering en Raad

De **Belgische Regering** is de uitvoerende macht voor de confederale bevoegdheden. Ze is paritair samengesteld en telt maximum zes ministers die allen bewijzen tweetalig te zijn (Nederlands en Frans). Minstens één van hen moet een voldoende kennis hebben van de Duitse taal.

Twee voltijdse ministers worden voorgedragen door het Vlaams Parlement en twee door het Waals Parlement. Eén van hen zit de regering voor. Vlaanderen en Wallonië bepalen elk voor zich de wijze van voordracht. Daarnaast maken ook één minister van de Vlaamse Regering en één minister van de Waalse Regering deel uit van de Belgische Regering als adviserend minister. Dit dubbelmandaat verzekert de verbinding

en informatiedoorstroming tussen de Confederatie enerzijds en Vlaanderen en Wallonië anderzijds.

Net als in de EU wordt de samenwerking binnen de Confederatie België geregeld via een **Belgische Raad en de Belgische Ministerraden**.

Ze hebben volgende taken:

- de samenwerking in de Confederatie; de verhoudingen tussen de deelstaten, de regio Brussel-Hoofdstad en de Belgische Regering. Ook de samenwerkingsakkoorden tussen, onder meer, Vlaanderen en Wallonië worden er uitgewerkt;
- regeling van de belangenconflicten binnen de Confederatie, met inbegrip van een systeem van arbitrage;
- voorbereiding van het standpunt van de Confederatie in internationale fora, o.m. in de Europese (Minister)raden;
- overleg over de hoofdstedelijke en internationale rol van Brussel (zie verder).

De Vlaamse en de Waalse minister-president vormen samen de **Belgische Raad**. Zij verzekeren het voorzitterschap op een gelijkaardige wijze als is voorzien voor de Belgische Regering. De Raad kan worden uitgebreid met de minister-president van de regio Brussel-Hoofdstad en/of de Duitstalige regio wanneer het te behandelen onderwerp dit vereist.

De samenstelling van de **Belgische Ministerraden** is afhankelijk van de geagendeerde onderwerpen. Een Ministerraad bestaat uit de betrokken vakminister(s) van de Vlaamse

Regering, de Waalse Regering, en in voorkomend geval de regering van regio Brussel-Hoofdstad en/of de Duitstalige regio.

Monarchie

De monarchie is een achterhaalde staatsvorm, het geboorterecht strookt niet met de democratische basisbeginselen. In de overgangsfase naar de invoering van de republikeinse staatsvorm, wordt de Belgische monarchie onmiddellijk hervormd tot een **protocollaire monarchie**. Geen politieke opdrachten meer; geen medeondertekening; geen formatieopdrachten; geen buitenlandse missies zonder akkoord van de deelstaten; geen gratieverleningen; geen nieuwe adellijke titels; geen militaire functies;... Enkel het staatshoofd en zijn of haar echtgeno(o)t(e) dragen de titel van koning en koningin. De kabinetschef van de koning komt, zoals in Nederland, onder politiek toezicht te staan.

2.3. FINANCIERING

De financiering van de confederale bevoegdheden gebeurt via **rechtstreekse dotaties** uit de eigen middelen van de deelstaten.

De Confederatie België heft geen eigen belastingen. **Op het niveau van de Confederatie worden enkel de btw en de accijnzen geregeld.**

Wat de **btw** betreft, staat de Confederatie voor de regelgeving

in. Vlaanderen en Wallonië zijn verantwoordelijk voor de inning en de controle; ze storten de opbrengst door naar de Confederatie. Via een confederaal orgaan met afvaardiging uit beide deelstaten staan de twee deelstaten samen in voor de inning en de controle in de regio Brussel-Hoofdstad.

In overeenstemming met de Europese richtlijnen worden ook de **accijnzen** en gerelateerde belastingen, zoals de verpakkingshelling en de milieuhelling, confederaal geregeld. De inning en controle gebeuren op dezelfde wijze als voor de btw.

Het doorstorten van de opbrengst van die belastingen naar de Confederatie versterkt het vertrouwen bij internationale investeerders en op de financiële markten, vooral omdat deze middelen een **specifieke bestemming** krijgen.

Ten eerste is er, door een voorafname, de wettelijk vastgelegde financiering van de Europese Unie zoals die ook vandaag bestaat (de zogenaamde btw-bijdrage).

Daarna dient de opbrengst van beide belastingen achtereenvolgens voor de financiering van de confederale interestlasten, de afbouw van de huidige Belgische staatsschuld en de solidariteit binnen de confederatie (zie verder).

Ten slotte wordt het saldo verdeeld over de deelstaten in verhouding tot de mate waarin ze hebben bijgedragen tot de opbrengst van deze belastingen. De herverdeling van het restsaldo heeft zo een responsabiliserend effect en spoort de betrokken overheden aan om de inning en de controle zo efficiënt mogelijk te organiseren.

De **douanerechten** zijn een Europese belasting die geïnd wordt door de lidstaten. Deze mogen 25% van de

opbrengst houden als kostenvergoeding voor de administratie, inning en controle. In de Confederatie België gebeurt de inning en de controle op dezelfde manier als voor de btw en de accijnzen. Bijgevolg wordt deze kostenvergoeding toegekend aan Vlaanderen of Wallonië, afhankelijk van waar de goederen worden ingevoerd en wie dus de douanerechten int. In de regio Brussel-Hoofdstad dient de vergoeding voor de financiering van de kosten voor de gemeenschappelijke administratie van btw, douane en accijnzen.

2.4. SCHULDAFBOW

Om de historische schuld van het federale België af te bouwen voert het Grondverdrag een **absolute schuldenrem** in op het confederale niveau, zodat er geen financieringstekorten meer mogelijk zijn. Daarnaast wordt de bestaande federale schuld in een **delgingsfonds** ondergebracht en met de opbrengst van de btw en de accijnzen in een tijdspanne van 25 jaar afgelost. De deelstaten kunnen de gederfde inkomsten compenseren door besparingen en/of eigen schuldcreatie. Vlaanderen voert een toekomstgericht schuldbeheer met een eigen schuldagentschap, en zal zijn schuld onder de Europese 60%-norm houden.

Bij de start van de Confederatie wordt een basisbedrag vastgesteld ter financiering van de interestlasten en de aflossing van het geleende kapitaal. Dat basisbedrag wordt welvaartsvast gemaakt. Doordat het basisbedrag welvaartsvast is, zal het verschil tussen dat bedrag en de effectief betaalde interestlast toenemen. Dat verschil wordt gebruikt om de leningen af te lossen. Het aandeel interestlasten zal daardoor dalen, het aandeel schuldafbouw zal toenemen.

Door deze omgekeerde rentesnieuwbal kan in een termijn van 25 jaar de federale schuld volledig afgebouwd worden. Wanneer de schuld helemaal is afgelost, wordt het bedrag dat daardoor vrijkomt in de confederale begroting doorgestort naar de deelstaten in verhouding tot de mate waarin ze hebben bijgedragen tot de opbrengst van deze belastingen.

Door de schuldafbouw zullen de deelstaten de eerste 25 jaar minder middelen krijgen dan ze bij ongewijzigd beleid uitgeven. Gezien de omvang van de historische schuld, zal dat verschil niet volledig weggewerkt kunnen worden. De deelstaten beslissen autonoom of en in welke mate ze die tekorten financieren met eigen schuldcreatie dan wel met besparingen.

2.5. SOLIDARITEIT

Doordat Vlaanderen en Wallonië verantwoordelijk zijn voor hun eigen sociale zekerheid, valt deze impliciete transfer weg. Doordat de begroting van de Confederatie België beperkt van omvang is, droogt ook die transfer op.

“Het confederaal model waarborgt een solidariteit die objectief, transparant, efficiënt en responsabiliserend is”

Vlaanderen zegt de financiële solidariteit met Wallonië en Brussel echter niet op. Integendeel, een confederaal model biedt net de kans om op een **objectieve, transparante, efficiënte en responsabiliserende wijze, en dus écht solidair** te zijn, vanzelfsprekend op basis van respect voor elkaars autonomie en eigenheid.

De deelstaten regelen de solidariteit. Zij voorzien vooreerst in een **tijdelijk**

solidariteitsmechanisme om de overgang van het federale naar het confederale model op te vangen en Vlaanderen en Wallonië de garantie op een gelijke relatieve startpositie te geven. Zij organiseren ook de solidariteit met de regio Brussel-Hoofdstad binnen de financiering van haar internationale en hoofdstedelijke functie.

Het tijdelijk solidariteitsmechanisme bestaat erin het begrotingssaldo van Vlaanderen en van Wallonië, uitgedrukt als percentage van de eigen middelen, in het startjaar gelijk te schakelen. Daartoe wordt het gezamenlijke begrotingssaldo van Vlaanderen en Wallonië berekend en uitgedrukt als percentage van hun gezamenlijke inkomsten (gewogen gemiddelde saldo).

De deelstaat met een begrotingssaldo onder het gewogen gemiddelde, ontvangt bijkomende middelen uit het confederaal Solidariteitsfonds om het verschil weg te werken. Dit Solidariteitsfonds wordt gefinancierd uit de opbrengst van de btw en de accijnzen.

Deze gelijkschakeling vindt plaats in het eerste jaar. Het solidariteitsbedrag van dat startjaar wordt vervolgens in een tijdspanne van ten hoogste 25 jaar afgebouwd. Het tijdelijk mechanisme verdwijnt sneller wanneer en vanaf het ogenblik waarop het **omkeerbaar solidariteitsmechanisme** voor de ontvanger gunstiger is dan het tijdelijke.

Dat omkeerbaar solidariteitsmechanisme is bedoeld om de verschillen in fiscale capaciteit tussen Vlaanderen en Wallonië gedeeltelijk uit te vlakken. De financiering van het omkeerbaar solidariteitsmechanisme verloopt eveneens via de confederatie.

Hiervoor wordt de fiscale capaciteit van Vlaanderen en Wallonië berekend op een geharmoniseerde basis van de personenbelasting en de sociale bijdragen per inwoner. Wanneer de fiscale capaciteit per inwoner lager is dan 95% van het confederatiegemiddelde, ontvangt de betrokken deelstaat een bijdrage uit de confederale middelen die zijn fiscale capaciteit optrekt tot 95% van het confederatiegemiddelde. De toepassing van het omkeerbaar solidariteitsmechanisme kan er nooit toe leiden dat de fiscale capaciteit van de andere deelstaat onder de 105 % van het confederatiegemiddelde daalt.

2.6. EEN TOEKOMST VOOR BRUSSEL

Ja, wij blijven investeren in Brussel.

Niet om onze wil op te leggen of om te betuttelen. Wel omdat wij in de kracht van Brussel geloven en wij onze hoofdstad eenvoudigweg niet willen loslaten. We moeten samen werk maken van Brussel. Wij willen onze hoofdstad omarmen, niet verstikken.

“We moeten samen werk maken van Brussel en onze hoofdstad omarmen”

Brussel moet zich verder kunnen ontwikkelen tot een kosmopolitische stad met een meervoudige hoofdstedelijke rol. Een hoofdstad die in staat is de verschillende culturen met elkaar te verbinden. En die vanuit die positie de concurrentie met andere internationale steden kan aangaan. Verandering is nodig want de tijd dringt.

De toekomst is aan een eenvoudiger Brussel, een sterker Brussel dat een echte hoofdstad is voor iedereen en waar de middenklasse opnieuw haar plaats kan innemen.

2.6.1. Een eenvoudiger Brussel

De Brusselse institutionele architectuur is ongeschikt voor de uitdagingen waar de hoofdstad voor staat. Er zijn te veel instellingen en er is te veel politiek. De burger vindt moeilijk zijn weg in de weinig transparante structuren. Er is bovendien een groot gebrek aan coördinatie.

Verandering voor vooruitgang:

Het aantal instellingen – een vijftigtal – wordt gehalveerd. Ook het politiek personeel wordt drastisch verminderd waarbij minstens 500 van de 1.100 mandaten worden geschrapt.

Het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de 19 gemeenten en de Brusselse agglomeratie worden samengevoegd tot **één bestuursniveau**: de regio Brussel-Hoofdstad.

Het nieuwe **parlement** van de regio Brussel-Hoofdstad bestaat uit 70 leden en wordt rechtstreeks verkozen door alle inwoners van de regio. Er is een gegarandeerde vertegenwoordiging van minstens 15 leden van elk van de beide taalgroepen. De parlementsliden worden verkozen op een Nederlandstalige of Franstalige lijst, volgens de procedure die vandaag van kracht is.

In bepaalde aangelegenheden, onder meer taalkundige en culturele bescherming, delegatie van bevoegdheden aan de districten en inrichting van de eigen instellingen, beslist het parlement met **gekwalificeerde meerderheid**.

De **regering** is paritair samengesteld en bestaat uit een minister-president, een viceminister-president en maximaal zes ministers. Elke minister moet de steun hebben van een meerderheid van zijn taalgroep in het regioparlement. De samenstelling en de werking van de regering gebeuren op basis van 'machtspariteit': de bevoegdheden en budgetten van de verschillende ministers worden paritair verdeeld, waarbij ook alle belangrijke functies, zoals minister-president en de viceminister-president, roteren of paritair worden verdeeld.

De zes politiezones worden **samen gevoegd** tot één zone. Wat in New York, Parijs en Berlijn kan, moet in Brussel ook kunnen. Ook de negentien OCMW's worden **samen gevoegd** tot één OCMW met een gegarandeerde vertegenwoordiging van elke taalgroep en met gedecentraliseerde sociale huizen. Dat zal de slagkracht van de regio Brussel-Hoofdstad bij, onder meer, de armoedebestrijding verhogen.

Ook in een grootstad blijft **bestuurlijke nabijheid** vanzelfsprekend essentieel:

Brussel wordt gedecentraliseerd met **districten** naar het voorbeeld van Antwerpen en Parijs. De districten vallen grosso modo samen met de huidige gemeenten. De regio Brussel-Hoofdstad kan bevoegdheden op een symmetrische wijze delegeren naar de districten. Elk district krijgt dus dezelfde bevoegdheden, maar de regio blijft wel over de mogelijkheid beschikken om uitiem beslissingen te herroepen. Elk district telt minstens één districtsschepen van elk van de beide taalgroepen.

Buurten en wijken ondersteunen het lokale leven en kunnen een motor zijn van sociale cohesie, zeker voor Brusselaars van vreemde origine. Daarom zal de regio Brussel-Hoofdstad inzetten op een degelijke wijkwerking, met financiële maar vooral logistieke steun voor wijkinitiatieven.

2.6.2. Een sterker Brussel

Een sterker Brussel betekent een **slagkrachtiger** Brussel. Een Brussel dat verantwoordelijk is. Zoals hoger beschreven neemt de regio Brussel-Hoofdstad de huidige bevoegdheden over van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse agglomeratie en de 19 gemeenten.

Bovendien krijgt de regio **nieuwe bevoegdheden**. De huidige federale bevoegdheden die kunnen worden gekwalificeerd als grondgebonden, worden toegewezen aan Vlaanderen, Wallonië en aan de regio Brussel-Hoofdstad. Zo zal ze nieuwe sociaaleconomische bevoegdheden krijgen om een aangepast en doelgericht beleid te voeren.

“De Regio Brussel-Hoofdstad wordt in hoge mate zelf verantwoordelijk voor de eigen uitgaven én inkomsten”

Meer bevoegdheden betekent ook **meer verantwoordelijkheid**. De regio Brussel-Hoofdstad wordt niet langer gefinancierd met vrijblijvende dotaties uit de federale kas maar wordt voortaan in hoge mate zelf verantwoordelijk voor de eigen uitgaven én inkomsten. Ze staat bijvoorbeeld volledig zelf in voor de onroerende voorheffing en andere grondgebonden belastingen zoals de vennootschapsbelasting.

2.6.3. Een échte hoofdstad

Vlaanderen, Wallonië en Brussel zijn met elkaar verstrengeld. Vlaanderen ziet evenwel geen nood om zijn naam te wijzigen tot 'Vlaams-Brusselse Federatie'. Wij zien Brussel als een natuurlijk deel van onze open gemeenschap. Wel moet Brussel zijn meervoudige hoofdstedelijke functie waarmaken.

Structurele politieke band met onze hoofdstad

De hoofdstad van de Confederatie België moet een **structurele politieke samenwerking** tussen de regio Brussel-Hoofdstad en de deelstaten verzekeren.

In het **Vlaams Parlement** worden ten minste zes leden verkozen door kiezers die in Brussel wonen. Ze hebben ook zitting in het parlement van de regio Brussel-Hoofdstad en bekleden dus een dubbelmandaat.

In de **Vlaamse Regering** is één minister bevoegd voor Brussel. Het Vlaams beleid in Brussel wordt zo ingepast in het algemeen beleid.

In de Belgische Ministerraden zullen de Vlaamse Regering, de Waalse Regering en de regering van de regio Brussel-Hoofdstad regelmatig overleggen over de **hoofdstedelijke en internationale rol** van Brussel. De samenstelling van de delegaties kan wijzigen naargelang van de agenda. Het overleg spitst zich

toe op onder meer mobiliteit, veiligheid, stadsinrichting, tweetaligheid,... Daartegenover geldt de vaststelling dat de internationale en hoofdstedelijke functie van Brussel extra kosten met zich meebrengt. Op basis van duidelijke afspraken, transparantie en responsabilisering, kunnen de deelstaten hiervoor een extra financiering overeenkomen in de Raad.

In de Belgische Ministerraden wordt er regelmatig **overlegd** tussen de Vlaamse Regering en de Nederlandstalige leden van de regering van de regio Brussel-Hoofdstad. Een gelijkaardig overleg bestaat vandaag reeds aan Franstalige zijde.

Het parlement van de regio Brussel-Hoofdstad kan een lid van de Vlaamse of de Waalse Regering om **advies** vragen. Dit is mogelijk mits er een meerderheid in het parlement of in een taalgroep daar om verzoekt of mits een adviesvraag uitgaat van de regioregering. Zo kunnen de Vlaamse en Waalse regeringsleden de impact van bepaalde beslissingen in Brussel duiden.

Respect voor Franstalige én Nederlandstalige cultuur

Brussel is een tweetalige hoofdstad. De gelijkwaardigheid van het Nederlands en het Frans is essentieel voor een hoofdstedelijke functie.

Het principe van de tweetaligheid van de dienst dat nu geldt voor de administratie van het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest wordt daarom vervangen door het principe van de **tweetaligheid van alle overheidspersoneel**, zonder onderscheid, zoals nu reeds het geval is voor de gemeentelijke administratie. De tweetaligheid wordt gemeten en erkend door middel van een taalattest. Ook van de ministers wordt tweetaligheid vereist.

De taalwetgeving is daarenboven pas relevant, wanneer ze **afdwingbaar** is. Vandaag kan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht enkel niet-bindende adviezen geven. Bij de Raad van State kan men evenmin terecht om de toepassing van de taalwetgeving af te dwingen. Daarom moet er een omkering van het toezichtmechanisme komen. Bij het niet tijdig intrekken of rechtzetten van een administratieve beslissing die om taalredenen is geschorst, mondt de schorsing van rechtswege uit in een vernietiging van de betrokken handeling. Daarnaast kan men voor taalwetschendingen terecht bij een rechtcollege dat een bindende beslissing neemt ten aanzien van het bestuur en kan een dwangsom worden opgelegd.

De Brusselaars krijgen nog meer keuze: de Brusselkeuze

De aanwezigheid van de huidige Gemeenschappen wordt algemeen ervaren als een belangrijke meerwaarde voor Brussel. Brusselaars genieten vandaag immers het voorrecht om te kiezen tussen het aanbod van zowel de Vlaamse Gemeenschap als

de Franse Gemeenschap inzake de persoonsgebonden aangelegenheden zoals onderwijs en gezondheidszorg.

Die logica wordt doorgetrokken voor de nieuw verworven bevoegdheden van de deelstaten, in het bijzonder voor de sociale zekerheid. Brussel mist trouwens de financiële draagkracht en kent een te grote concentratie van 'negatieve risico's' om zelf de sociale verzekering te kunnen organiseren.

De Brusselkeuze maakt het de Brusselaars mogelijk om aan te sluiten bij een Vlaams, dan wel Waals stelsel. Zo wordt de interpersoonlijke solidariteit tussen Brussel en Vlaanderen of Wallonië gerealiseerd. De Brusselkeuze is ook een middel om het engagement van de beide gemeenschappen te verankeren in en ten aanzien van Brussel.

“Elke Brusselaar maakt een eigen, vrije keuze om aan te sluiten bij het Vlaams of Waals stelsel. De Brusselkeuze verzekert de interpersoonlijke solidariteit tussen Brussel en Vlaanderen of Wallonië”

De Brusselkeuze geldt voor een **volledig pakket** van dienstverlening, met rechten (tegemoetkomingen) en plichten (bijdragen). Wie kiest voor het Vlaams stelsel valt onder dezelfde

regeling als de Vlamingen in de rest van Vlaanderen. Dat garandeert een transparante, solidaire aanpak.

Het pakket omvat onder meer de personenbelasting, de kostencompenserende stelsels van de sociale zekerheid (gezondheidszorg, gezinsbijslag, tegemoetkomingen voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking), sociale bijstand (leefloon, inkomensgarantie voor ouderen), de inkomensvervangende uitkeringen (pensioen, invaliditeit, beroepsziekte, werkloosheid), arbeidsbemiddeling, welzijnsinstellingen, jeugdbescherming, migratie en inburgering en stemrecht voor het Vlaams resp. het Waals Parlement.

Met dit model kiezen we voor een inclusief systeem. Elke Brusselaar maakt een **eigen, vrije keuze**. Kinderen vallen, zolang ze ten laste zijn, onder het stelsel van de ouders. Wanneer de ouders voor een verschillend stelsel opteren, bepalen objectieve criteria onder welk stelsel het kind valt (systemen die werken met objectieve criteria bestaan nu ook reeds, zoals bijvoorbeeld in de kinderbijslag).

De keuze is niet noodzakelijk definitief. Mits een wachtperiode (bijvoorbeeld drie jaar) in acht te nemen, kan iemand naar het andere stelsel overstappen, conform het rugzakprincipe. De wachtperiode is nodig om de solidariteit met anderen die eerder dezelfde keuze hebben gemaakt niet plots onder druk te zetten. Vanaf het ogenblik waarop iemand niet langer ten laste is van de ouders, kiest hij zelf zonder een wachtermijn te moeten respecteren.

Het principe dat Brusselaars toegang hebben tot de instellingen en infrastructuur van beide gemeenschappen blijft vanzelfsprekend gelden.

Alle kinderen zijn welkom in het Nederlandstalig **onderwijs** maar er geldt, net zoals vandaag, een voorrangbeleid. Voor de inschrijving komen eerst de broers en zussen (inclusief deze van een nieuw samengesteld gezin) van leerlingen van de school in aanmerking; vervolgens de kinderen van de personeelsleden van de school, daarna wie Nederlands als thuistaal heeft; en verder kinderen van ouders die bij de Brusselkeuze voor het Vlaamse stelsel hebben gekozen (waarbinnen GOK-criteria van toepassing zijn).

Zo blijft het Nederlandstalig onderwijs enerzijds openstaan voor iedereen, wordt in functie van het kwaliteitsbehoud het criterium 'Nederlands thuistaal' versterkt en wordt er een band gecreëerd tussen de bijdrage aan het systeem en voorrang om effectief van de diensten van het systeem te kunnen genieten.

Logischerwijs zal de Vlaamse overheid ervoor moeten zorgen dat minstens alle aangeslotenen effectief gebruik kunnen maken van de Vlaamse diensten. Vlaanderen zal dus moeten investeren in het Brussels aanbod, naargelang van de Brusselkeuze die de Brusselaars maken.

Naast eigen instellingen, kan Vlaanderen voor **verzorgings- en welzijnsinstellingen** waarbij het taalgebruik een belangrijke factor is (bvb. woonzorgcentra en ziekenhuizen), taallabels toekennen naargelang van de effectieve tweetaligheid van de aangeboden dienstverlening. De toekenning van een taallabel kan gepaard gaan met financiële afspraken.

Door ook **stemrecht** op te nemen in het pakket, wordt een democratische band gelegd tussen het persoonsgebonden beleid en de begunstigden ervan. Wie de Vlaamse Brusselkeuze maakt, wijst – naast uiteraard de leden van het parlement van de regio Brussel-

Hoofdstad – de zes leden van het Vlaams Parlement aan die tevens in het parlement van de regio Brussel-Hoofdstad zitting hebben.

Zo bepalen de gebruikers de beleidskeuzes. Dit responsabiliseert de overheid en verplicht Vlaamse en Waalse partijen aandacht te hebben voor Brussel en Brussel mee te nemen in hun beleid.

Eén Vlaamse Brussel-administratie

De Vlaamse, Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – en dus de betrokken regeringen, parlementen en administraties – worden afgeschaft. In Brussel oefenen Vlaanderen en Wallonië hun persoonsgebonden bevoegdheden rechtstreeks uit. Uiteraard staat het Wallonië vrij om die bevoegdheden te delegeren aan een afzonderlijke instelling gericht op de inwoners van Brussel.

De VGC-administratie en de Brussel-administratie binnen de Vlaamse overheid worden geïntegreerd.

3. VERANDERING

3.1. BELEID OP MAAT

In de Confederatie België kunnen Vlaanderen en Wallonië, en binnen hun beleidsdomeinen ook de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio, eindelijk een beleid op maat voeren, dat beantwoordt aan hun noden, inzichten en wensen.

Door de sleutelbevoegdheden bij de deelstaten te leggen, zal Vlaanderen zijn welvaart, welzijn en sociaal weefsel kunnen versterken. Dringende economische en maatschappelijke veranderingen zullen eindelijk kunnen worden doorgevoerd.

3.2. SAMENWERKING IN PLAATS VAN STILSTAND EN BLOKKERING

Door Vlaanderen en Wallonië verantwoordelijk te maken en de democratische besluitvorming te herstellen, kunnen beide deelstaten een volwassen relatie uitbouwen. Confederalisme verzekert zodoende een **constructieve samenwerking**. Vertrekpunt is immers niet langer samenwerking omdat het moet, maar samenwerking omdat Vlaanderen en Wallonië dat willen.

3.3. EEN VOLWASSEN CONFEDERATIE

De vrijwillige, nauwe samenwerking tussen Vlaanderen en Wallonië in de Confederatie België veronderstelt volwassen relaties. En dus een volwassen omgang met elkaar.

“Confederalisme moet zorgen voor een effectieve communautaire pacificatie”

Een nieuwe confederale realiteit moet aanleiding geven tot een **effectieve communautaire pacificatie**. Vanzelfsprekend past het in een confederatie niet om elkaars grondgebied te betwisten. Wanneer inwoners van de ene deelstaat naar de andere verhuizen, wordt van hen verwacht dat zij zich aanpassen, zich integreren en daartoe van overheidswege de nodige begeleiding krijgen aangeboden.

Daarom zullen we gefaseerd komaf maken met de faciliteitenregelingen, inclusief deze in de taalgrensgemeenten. Anderzijds staat, wanneer de deelstaten volledig zelf bevoegd zijn voor hun eigen bestuur, niets nog een gastvrij onthaalbeleid in de weg waarbij anderstaligen voor een korte periode in specifieke situaties in een andere taal worden geholpen. Zulk beleid is steeds gericht op het toeleiden naar inburgering.

3.4. EEN EFFICIENTE EN DUS OOK GOEDKOPERE DIENSTVERLENING

Confederalisme verdeelt de bevoegdheden en verantwoordelijkheden op een logische, transparante en consistente manier. Dat is een breuk tegenover de krakkemikkige staatshervormingen uit het verleden. Werken met samenhangende beleidsdomeinen genereert efficiëntiewinsten en biedt de burger een **meer overzichtelijk en transparant bestuur**.

Het **aantal parlementsleden wordt verregaand ingeperkt**. De Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat worden afgeschaft en vervangen door een beperkt confederaal parlement. Dit betekent een netto besparing van 150 rechtstreekse en 10 gecoöpteerde parlementsleden. Ook in de kosten voor het Belgische parlement zal drastisch kunnen worden geknipt (gebouw, medewerkers en ondersteunende diensten, ...).

Op alle bestuursniveaus geldt het stemrecht in plaats van de stemplicht.

We kiezen voor een bestuurskrachtig Vlaanderen met een belangrijke rol voor sterkere en financieel gezonde gemeenten.

In Vlaanderen is de bestuurlijke organisatie gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel en omvat ze in beginsel twee beleidsniveaus: de gemeenten en de Vlaamse overheid. Daarom schaffen we het provinciale bestuursniveau af.

De huidige taken en middelen van de provincies verschuiven bij voorkeur naar de gemeenten, het beleidsniveau dat het dichtst bij de burger staat, zo niet naar de Vlaamse overheid. Zo versterken we de lokale democratie én maken we onze gemeenten financieel gezonder.

Voor materies die beter aangepakt worden op bovengemeentelijk (streek) niveau, kunnen gemeenten de krachten bundelen in democratisch verkozen samenwerkingsverbanden. De gemeenten kunnen desgewenst beslissen om ze geleidelijk te laten resulteren in gemeentelijke fusies.

3.5. UITZICHT OP SCHULDAFBOW

We geven uitzicht op een **duurzame afbouw van de historisch opgebouwde schuld** door enerzijds een absolute schuldenrem in te voeren (zodat er geen begrotingstekort meer kan zijn op het confederale niveau) en

door anderzijds de opbrengst van de btw en de accijnzen voor schuldafbouw te bestemmen. Dat we de opbrengst van de btw en de accijnzen gebruiken om, o.a. de intrest te betalen en de leningen af te lossen, is een vertrouwenwekkend signaal aan de financiële markten.

3.6. RESPONSABILISERENDE SOLIDARITEIT

De nodeloos complexe en ondoorzichtige transferstromen vervangen we door een **objectieve, transparante, efficiënte en responsabiliserende solidariteitsregeling**, die bovendien een hogere democratische legitimiteit heeft.

De overmatige solidariteit en de perverse “nationale solidariteitstussenkomst”, waarbij de “arme” regio uiteindelijk over meer middelen beschikt dan de “rijke” regio, behoren tot het verleden. Tegelijk verzekeren we een omkeerbare solidariteit die gelijk loopt met de solidariteitsstromen in andere landen en deze zelfs overstijgen.

3.7. MINDER TRANSFERS, MEER VERANTWOORDELIJKHEDEN, MEER MIDDELEN

De transfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel zullen afnemen. Samen met het nieuwe financieringsmodel, zal de nieuwe solidariteitsregeling elke overheid responsabiliseren. Tegelijk blijft de solidariteit verzekerd.

Op termijn zal Vlaanderen over meer middelen beschikken om zijn eigen beleid te financieren. Om, bijvoorbeeld, te investeren in de bouw van scholen en woonzorgcentra, wonen betaalbaar te houden, het gerecht te moderniseren, werken lonender te maken, onze economie competitief te maken,...

3.8. NIEUWE TOEKOMST VOOR DE HOOFDSTAD VAN EEN VOLWASSEN CONFEDERATIE

3.8.1. Stad van de toekomst

Confederalisme geeft Brussel de kans op een frisse doorstart. Door een nieuw bestuursmodel uit te tekenen en de verantwoordelijkheden duidelijk toe te wijzen, kan werk worden gemaakt van een toekomstvisie voor Brussel. Zodat eindelijk de troeven ten volle kunnen worden uitgespeeld en de pijnpunten aangepakt.

Een toekomstplan kan worden uitgewerkt door alle relevante actoren: de overheid van de regio Brussel-Hoofdstad, de inwoners en de twee deelstaten. Geen Marshallplan, wel een **Mensenplan**. Een plan om van Brussel een aangename stad te maken om te leven, te wonen, te werken.

Essentieel is dat de uitstroom van de jonge, werkende middenklasse wordt gestopt. De **middenklasse moet terug naar de stad worden gehaald**. Zij zorgt voor arbeid en consumptie en dus voor meer jobs, een sterkere financiële basis van Brussel en minder armoede.

“We kiezen voor een veilig en bereikbaar Brussel waar kinderen kunnen opgroeien en de midden klasse thuis is”

Net daarom moet de stad dringend aantrekkelijker worden gemaakt. Dat wil zeggen: een bereikbare stad, een veilige stad, een groene stad, een stad waar kinderen kunnen opgroeien. Een stad met gelijke kansen voor iedereen en met gelijke plichten voor iedereen.

3.8.2. Beter bestuur voor alle Brusselaars

Een efficiënter en verantwoordelijk Brussel wordt mogelijk door logische en omvattende bevoegdheden toe te kennen in plaats van stukjes en brokken. Door de verantwoordelijkheden scherp af te lijnen is het niet langer mogelijk zich te verschuilen achter een ander bestuursniveau.

Door bestuurslagen en administraties te schrappen, neemt het overheidsbeslag af en zal er minder politiek personeel ingezet moeten worden. Het toekennen van een belangrijk pakket eigen inkomsten zal de regio Brussel-Hoofdstad financieel verantwoordelijker maken.

3.8.3. Een werkend en activerend Brussel

De responsabilisering moet leiden tot een **ondernemingsvriendelijker klimaat**. Brussel heeft er alle belang bij ondernemingen en werkgelegenheid aan te trekken, gezien de financiële inkomsten die er voortaan uit voortvloeien.

Alle districtshuizen (meestal de oude gemeentehuizen) moeten een ondernemingsloket huisvesten waar ondernemers, in het bijzonder starters en KMO's, terecht kunnen met al hun vragen. Oude industriële sites zoals bijvoorbeeld de kanaalzone moeten centra worden van de nieuwe industrie en mikken op KMO's actief in creatieve en innovatieve sectoren.

Het **Winkelplan** moet van Brussel weer een winkelvriendelijke stad maken. De handelswijken, een vijftigtal, krijgen een specifiek ontwikkelingsplan dat maximaal inspeelt op de wijkbewoners en de klanten. De plannen voorzien in (basis) winkels, comfort, inbedding in de diverse functies van de wijk, aspecten van uitstraling (bv. kwaliteit van de gevels) en een positionerings- en marketingdeel (bv. specialisatie, wijkfunctie enz.). De

recent voorgestelde Atrium Barometer (die investeerders, kandidaat-handelaren en handelswijken wegwijs maakt in de voortdurend wijzigende identiteitsvormen) is een prima uitgangspunt.

Deze plannen maken het mogelijk af te stappen van de huidige werkwijze waarbij een beleid wordt gevoerd dat enkel inspeelt op zich aandienende vragen. Dus zorgen we er ook voor dat nieuwe **megacomplexen** een aanvullende rol krijgen ten opzichte van de kleinhandel in de binnenstad.

De samenvoeging van de 19 gemeenten creëert een grotere **financiële solidariteit** tussen de Brusselaars onderling. De samenvoeging van de 19 **OCMW's** zorgt voor een uniek aanspreekpunt en startpunt voor verdere begeleiding. Aan werkzoekenden die de Vlaamse Brusselkeuze maken, garandeert Vlaanderen een individuele begeleiding gecombineerd met gerichte taallessen, zoals in de rest van Vlaanderen.

Het bestuur faciliteert de bouw en vernieuwbouw van **bijkomende private woningen**, specifiek om Brussel aantrekkelijk te maken voor middenklassegezinnen.

Er wordt gewerkt aan een **armoedebeleid** dat inzet op het opnieuw deelnemen aan de samenleving. Hierbij wordt op twee pijlers gewerkt. De basisbehoeften (huisvesting, voedsel, kleding...) moeten gelenigd worden en er wordt

ingezet op zelfredzaamheid. Via een beleid op maat worden mensen weerbaar gemaakt en krijgen ze de instrumenten (opleiding, inloopjobs, hulp bij financieel beheer,...) om weer volwaardig te participeren aan het maatschappelijk leven. De armoedesubsidies worden opgevolgd en op hun resultaten beoordeeld.

Ook in deze worden de districtshuizen ingeschakeld als laagdrempelig aanspreekpunt.

3.8.4. Veiliger leven en wonen in Brussel

Velen hebben het tegenwoordig over een hippe 'smart city', een slimme stad. Wij willen in eerste instantie vooral inzetten op een 'safe city', een veilige stad. **Eerst safe dan smart.**

De politiebevoegdheden worden gebundeld in één bestuursniveau met gedecentraliseerde wijkcommissariaten. Via wijkwerking wordt gefocust op de versterking van de sociale cohesie.

Buurtcomités en buurtinformatienetwerken (BIN) bevorderen de sociale cohesie en de lokale veiligheid. Ze worden geïntegreerd in de wijkwerking en in het lokale veiligheidsbeleid

Alle overlast en **criminaliteit** – klein én groot – wordt aangepakt. Dat vereist zowel een ruimtelijk orderingsbeleid als een doordacht veiligheidsbeleid. Door propere, open straten en een

betere verlichting. Door maatregelen tegen overlast, wildplassen en wildparkeren. Door meer sociaal toezicht van een aanwezige politie die de modernste technieken gebruikt. No go-zones waar de politie niet meer durft of mag patrouilleren, zijn uitgesloten, op welk moment of welke plaats dan ook.

Drugs veroorzaken overlast en maken zelfs hele wijken kapot. Ze moeten zowel langs aanbod- als aan vraagzijde kordaat aangepakt worden. Het antwoord aan gebruikers ligt in preventiebeleid, hulpverlening, maar ook in ordehandhaving. Dealers worden hard aangepakt. Een gedoogbeleid of zelfs een legalisering van cannabis is een totaal fout signaal.

Prostitutie wordt hypocriet behandeld. Enerzijds is het onwettig, anderzijds worden 'vitrites' wel gemeentelijk belast. Straatprostitutie wordt niet getolereerd, maar met een wettelijk kader kan raamprostitutie op specifieke plaatsen en met voldoende controle op misbruik en werkomstandigheden.

Met oog op het creëren van meer woonruimte en de verhoging van de sociale controle wordt **'wonen boven winkels'** geïntegreerd in het wijkbeleid. Zo kiezen we voor een projectmatige aanpak, waarbij bijvoorbeeld geopteerd wordt voor het werken met een vorm van herverkaveling van de beschikbare ruimtes boven de winkels.

De **districtshuizen** zijn het verlengde van het centraal stadhuis en verzekeren

de courante loketfuncties. De ruimte die vrijkomt dankzij de bestuurlijke fusie wordt ter beschikking gesteld van lokale initiatieven (ontmoetingsruimte, repetitielokalen, toneel, ...). De districtshuizen vormen ook een permanent communicatieforum voor de overheden en de burgers, inclusief een infopunt waar de (stedenbouwkundige) projecten en veranderingen voorgesteld worden.

Een uitgekend **stadsplanningsproject** moet een innovatiecultuur stimuleren. Steden werken nu met stadsdichters en bouwmeesters, maar missen een echte stadsarchitect. Brussel wordt gastheer van het internationaal 'Urban Ideas Festival', hét forum om te brainstormen over de toekomst van steden in Europa en in de rest van de wereld.

Zoals hoger aangegeven krijgt het gerenoveerde **justitiepaleis** een meervoudige functie. Zo wordt er, naast de bestaande justitiële functie, ruimte gemaakt voor een **Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst**, beheerd door Vlaanderen en Wallonië.

3.8.5. Verandering voor vooruitgang in het verkeer

Brussel is een polycentrische stad. Maar qua mobiliteit is de stad al te concentrisch opgebouwd. Daarom wordt er best gewerkt met **meerdere centra** die allemaal georganiseerd zijn rondom een trein of metrostation, en waarop het openbaar vervoer, kantoren, winkels, woongebied, parkgebied worden afgestemd.

De **trein** moet beter ingeschakeld worden in het lokaal openbaar vervoer. De infrastructuur is immers aanwezig: verspreid over het grondgebied telt Brussel 28 treinstations. Onbekend en onbemand. De bestaande infrastructuur wordt weinig benut voor verplaatsingen binnen Brussel. Een integraal plan waarbij ook de trein in Brussel zijn

plaats heeft kan een aanvulling vormen op andere netten (o.a. GEN).

Aan de **invalswegen** van Brussel komen, zeker op de grote verkeersassen (E40 vanuit het oosten en westen, E19 vanuit het noorden en zuiden), grote **autoparkings** in de nabijheid van het openbaar vervoer. Een vervoerbewijs voor het openbaar vervoer geeft recht op gratis parking.

Haalbaarheidsstudies bekijken het maximaal ondergronds brengen van de **kleine ring en belangrijke toegangswegen**. Zo kan de woon-, leef- en winkelfunctie van die verkeerswegen herleven. Tegelijk maken we werk van een grote **aaneensluitende verkeersvrije zone in het historisch hart** van de stad, gekoppeld aan grote parkeerplaatsen aan de kleine ring. De Zavel kan alvast snel een volledig verkeersvrije wandel- en verpozingruimte worden. Er moet meer aandacht gaan naar fiets- en voetpaden.

Einddoel is om, zoals we de grote ring via grote parkings laten aansluiten op het openbaar vervoersnetwerk, de kleine ring op lange termijn via parkings te laten aansluiten op een verkeersvrije of verkeersluwe zone.

3.8.6. Brussel-Hoofdstad

Brussel is en blijft de Vlaamse hoofdstad. De band tussen Vlaanderen en Brussel, ook de politieke, wordt behouden en versterkt. Bovendien krijgt Vlaanderen meer zicht en impact op de financiële stromen en kan het mee de hoofdstedelijke en internationale rol van Brussel gestalte geven.

De Vlaamse verbondenheid met haar hoofdstad wordt het meest tastbaar in de Brusselkeuze. De Brusselkeuze biedt de Brusselaar twee aanbodpakketten en creëert zo een interpersoonlijke solidariteit tussen de Brusselaars en de inwoners van

Vlaanderen respectievelijk Wallonië. We leveren bijkomende inspanningen voor **kinderopvang** en we onderzoeken hoe we rechtstreeks kunnen investeren in huurwoningen voor werknemers in knelpuntberoepen gelieerd aan Vlaamse voorzieningen zoals kinderopvang of onderwijs.

We gaan uit van het principe dat elk kind dat toegang wil tot het Nederlandstalig basis- en secundair onderwijs, een plaats krijgt. Daarom moet de capaciteit van het **Nederlandstalig onderwijs** in Brussel dus effectief toenemen (cfr. supra Brusselkeuze).

Vlaanderen verzekert **om pedagogische redenen** dat leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs die niet de vereiste Nederlandse taalkennis hebben, een taalbad volgen. Een taalscreening gebeurt bij de overgang van kleuter naar lager onderwijs en van lager naar secundair onderwijs, alsook bij leerlingen die zich voor de eerste maal inschrijven in het Nederlandstalig onderwijs.

De Nederlandstalige **scholen** worden **ingebied** in het lokale socio-culturele leven. Er wordt ingezet op de aanwerving van lokale leerkrachten die als rolmodel kunnen dienen. Vlaanderen treedt in gesprek met de koepels van de verschillende scholen opdat zij in het curriculum inspelen op de karakteristieken van deze grootstad en haar specifieke internationale, economische en politieke rol.

Ten minste 500 extra **studentenkamers** worden op korte termijn gebouwd voor de studenten ingeschreven in het Nederlandstalige hoger onderwijs.

Elk district of elke cluster van districten krijgt een **woonzorgcentrum**, een revalidatiecentrum, een jeugdcentrum en een seniorencentrum waar het gebruik van het Nederlands

wordt gegarandeerd. Ook het thuiszorgnetwerk moet drastisch worden uitgebreid waardoor Nederlandstaligen verzekerd zijn van thuiszorg in hun eigen taal.

Vlaanderen en Wallonië sluiten een **BrucultuurPact** met de cultuurhuizen/ cultuurwereld en het verenigingsleven in Brussel met als doel samenwerking en kruisbestuiving te stimuleren.

Brussel heeft nood aan sport en ontspanning voor de snelgroeiende groep jongeren. Vlaanderen draagt zijn steentje bij door, in overleg met de regio Brussel-Hoofdstad, een groot **BLOSO-sportcentrum** te bouwen, een nieuw vlaggenschip van de Vlaamse openheid.

Alle districtshuizen en gemeenschapscentra huisvesten tevens een **aanspreekpunt** voor de Nederlandstaligen (MiniMuntpunt) en doorverwijzingsfunctie voor alle persoonsgebonden aangelegenheden (cultureel aanbod, bibliotheek, Nederlandstalige medische en paramedische hulpverlening,...).

Vlaanderen zorgt in Brussel voor een aangepast **drietaling** (Nederlands, Frans, Engels) **onthaalbeleid** voor het onthaal van expats.

In Brussel zijn reeds initiatieven als 'Vleva' (Vlaams-Europees Verbindingsagentschap) gevestigd. Dergelijke fora worden verder uitgebreid en versterkt tot een open Vlaams netwerk waar Vlamingen met

elkaar en met expats contact kunnen leggen en netwerken.

Brussel moet de **wereldhoofdstad van de taal** worden. In een nieuw centrum 'Een Wereld van Talen' krijgen alle talen die in Brussel gesproken worden een thuis. Het centrum omvat een onderzoeksafdeling in samenwerking met de EU en een publieke ruimte waar bezoekers op interactieve wijze kennis kunnen maken met de wereld van de talen.

ONZE TOEKOMST. EUROPESE VLAMINGEN, WERELDVLAMINGEN

De toekomst van de 6,5 miljoen Vlamingen ligt in Europa. Europa brengt ons al zestig jaar vrede. Europa draagt bij aan onze welvaart en ons welzijn. Ons verhaal is en blijft een Europees verhaal: 'Vlaming zijn om Europeeër te worden'. Wij willen een sterk Vlaanderen in een sterk Europa.

Wij dragen Europa een warm hart toe: meer gedragen en sterker geworteld. En wij denken dat we Europa ook iets te bieden hebben. Net zoals we menen dat we ook de rest van de wereld als zelfbewuste Vlamingen tegemoet kunnen treden. Zelfstandig en zelfbewust, open en solidair. Daar ligt voor ons de toekomst van de Vlamingen. Europese Vlamingen, wereldvlamingen.

1.1. EUROPA = BELGIË XL

Helaas lijkt de Europese Unie meer en

meer op een **België XL**: de frustratie over het gemeenschappelijke project groeit, het draagvlak erodeert. Omdat de democratische legitimiteit onder druk staat; omdat steeds meer mensen de Europese Unie niet langer zien als een versterking van hun welvaart maar het gevoel hebben dat ze geen greep meer hebben op de besluitvorming.

Net zoals in België is er een fundamenteel verschillende visie in noord en zuid over besparen en hervormen. Net zoals in België leeft in het noorden argwaan om nog meer transfers op gang te brengen, zonder dat daar een grotere responsabilisering tegenover staat.

Kiezen voor Europa is kiezen voor een Europa dat wij volledig als ons Europa aanvoelen. Een keuze voor verandering.

“De toekomst van de Vlamingen ligt in Europa. Een Europa dat groeit van onderuit, dat we kunnen aanvoelen als ons Europa”

1.2. EUROREALIST OM EUROPEES TE KUNNEN BLIJVEN

Omdat we Europa een warm hart toe dragen, durven we ook vragen stellen bij de huidige werking van de Europese Unie. Het bewijst dat we **Europa ernstig nemen** en als eurorealist een haalbare en gedragen Europese samenwerking voorop stellen. De EU zelf moet er door constante kritische

zelfreflectie voor zorgen dat iedereen het beleid kan begrijpen. De loutere hoera-communicatie beantwoordt niet aan de realiteit.

1.2.1. Een confederaal Europa

Vandaag is de Europese Unie **onvoldoende gedragen door de inwoners van de lidstaten**. Europees beleid gaat iedereen aan en mag daarom niet boven de hoofden van de burger gevoerd worden, met een bureaucratisch en technocratisch jargon dat niemand begrijpt.

'Meer Europa' is de standaardkreet van de traditionele Belgische partijen. Wie kritische vragen stelt, krijgt het verwijt anti-Europees of eurosceptisch te zijn. We zetten ons af tegen een Europese superstaat, net zoals tegen een Vlaanderen dat zich terugplooit op zichzelf, zonder sterke Europese verankering. Wij staan voor een **Europese Unie die niet van bovenaf wordt opgelegd**, maar groeit van onderuit.

Om het vertrouwen tussen de Europese burgers en hun politieke klasse te herstellen, kiezen we voor een confederaal Europa waarin de lidstaten samen beslissen wat ze samen doen, niet omdat ze moeten maar omdat ze dat willen. Alleen zo kunnen we de samenwerking van landen en volkeren vorm geven en de democratische legitimiteit van de Unie herstellen en versterken. Alleen zo kunnen we weer een gevoel van gedeeld eigenaarschap creëren.

Daarbij moeten wetgeving en beleid zo dicht mogelijk bij de burger worden gemaakt en uitgevoerd. We moeten ons durven afvragen of alles wat de EU doet wel nodig is en of bepaalde initiatieven niet beter aan de lidstaten worden overgelaten. Net zoals de deelstaten in de Confederatie België eigenaar zijn van de bevoegdheden en beslissen welke bevoegdheden

confederaal uitgeoefend worden, staan de leden enkel bevoegdheden af aan de Europese Unie als al zijn leden daarin een meerwaarde zien. In de besluitvorming binnen de Europese instellingen worden de bestaande meerderheidsregels toegepast met respect voor het subsidiariteitsbeginsel.

1.2.2. Europa waar nodig

Wanneer grensoverschrijdende samenwerking duidelijk schaalvoordelen biedt, valt een Europese aanpak te rechtvaardigen. Andere bevoegdheden horen thuis op lidstatelijk of lokaal niveau vanwege de al te grote 'heterogeniteitskosten'. Dat zijn de kosten voor het samenbrengen van soms uiteenlopende visies van de lidstaten.

Soms is het nodig dat de EU een gemeenschappelijk kader (sokkel) aangeeft met voldoende flexibiliteit voor de lidstaat of regio om eigen accenten te leggen. Denk aan asiel en migratie, energie en het economisch bestuur. Willen we een echte en sterke Economische en Monetaire Unie (EMU), dan moet de EU een flinke vinger in de pap hebben bij bijvoorbeeld de begrotingen van de lidstaten. Ook voor de geloofwaardigheid van de EU zelf is het belangrijk om de lidstaten die zich niet houden aan de afgesproken regels, te dwingen tot verantwoordelijkheid om zo onder meer een institutioneel sterk verankerde euro te garanderen.

Fiscaal beleid moet dan weer een exclusief instrument van de lidstaten blijven om hun economisch beleid te voeren. Daarnaast is het niet aangewezen het klassieke recept van Europese harmonisering toe te passen op de **sociale zekerheid** om een sociaal Europa tot stand te brengen. Een uniform Europees minimumloon of pensioenleeftijd zullen ons Europese welvaartsmodel niet ondersteunen. Ze passen niet in de sterk verschillende tradities van de

Europese welvaartsstaten. Dwingende sociale standaarden opleggen zou het economische weefsel in de Centraal- en Oost-Europese lidstaten ontwrichten.

Een uniforme Europese sociale zekerheid is dus niet wenselijk. Naast dwingende afspraken over het begrotingsevenwicht en de vermindering van de staatsschuld, kunnen we wel bindende Europese sociale doelstellingen vastleggen. We kunnen het streven naar een socialer Europa concreet en tastbaar accentueren met een armoedepact. Net zoals bij het stabiliteitspact moet elke (kandidaat-)lidstaat het armoedepercentage terugdringen tot een te bepalen maximum en moeten er sancties gelden bij niet-naleving.

Door het democratisch deficit in de EU en bij afwezigheid van een draagvlak kan er geen sprake zijn van Europese belastingen. Europese belastingen zijn ook niet logisch in een confederaal Europa: in een confederaal model financieren de entiteiten het hogere niveau.

1.2.3. Geen Europa à la carte

Als we de duurzaamheid en het succes van de EU op lange termijn willen garanderen, dan moeten we het eens zijn over gezamenlijke doelstellingen die alle lidstaten bereiken, zonder uitzondering. Een Europa met meerdere snelheden is onder bepaalde voorwaarden wel mogelijk. De lidstaten moeten hierbij dezelfde doelstellingen bereiken, maar op eigen tempo.

1.2.4. Europese uitbreiding

De ontwikkelingen die in staatloze naties als Schotland, Catalonië, Baskenland en Vlaanderen al jarenlang gaande zijn, zijn natuurlijke en historische processen. Er is sprake van een evolutie, geen revolutie. De EU kan deze vreedzame staatsontwikkeling

niet langer ontkennen of uit de weg gaan. Door **interne uitbreiding** zijn nieuwe staten, indien zij dat zelf willen, automatisch lid van de Europese Unie; zij moeten uiteraard wel binnen een overgangperiode aan de lidmaatschapsvoorwaarden voldoen.

Het valt niet te ontkennen dat de voorbije externe uitbreidingsrondes nog niet verteerd zijn. Eerst moet een verdere verdieping plaatsvinden vooraleer er over verdere **externe uitbreiding** te praten valt. Zeker in het licht van de ontwikkelingen van een Europa met verschillende snelheden op vlak van de euro, het begrotingsverdrag, de Schengen-zone en de interne markt is dat wenselijk én noodzakelijk.

1.2.5. Eenheid in verscheidenheid

Europa moet een project van gedeeld eigenaarschap zijn waaraan alle burgers kunnen deelnemen. Het bewaken van de diversiteit, ook de **taaldiversiteit**, binnen de Europese identiteit, is daarbij essentieel. Daarom houden wij vast aan het grondrecht van elke burger om in zijn of haar officiële taal met de Europese instellingen te kunnen communiceren. Ook dat verkleint het Europese democratisch deficit.

1.3. ONS EUROPA

Voor ons Vlamingen zijn er bijkomende Europese uitdagingen: hoe kan het interne Europese debat democratischer gevoerd worden en hoe kunnen

wij meer wegen op de Europese besluitvorming, zodat de noodzakelijke hervormingen daadwerkelijk worden ondersteund en uitgevoerd? Zodat we Europa weer kunnen aanvoelen als ons Europa.

1.3.1. DEMOCRATISCHE LEGITIMITEIT ALS WAAKHOND

Meer Europa in het parlement

Europa is ons gedeeld eigendom en onze gedeelde verantwoordelijkheid. Door het Europese debat te politiseren, kunnen we het nationale en Europese niveau nauwer met elkaar verweven. Burgers staan vandaag nog altijd dichter bij nationale parlementsleden dan bij Europarlementsleden.

Het is dan ook aan de nationale volksvertegenwoordigers om een brugfunctie te vervullen. Dat kan onder meer door **de nationale parlementen** (waaronder het Vlaams Parlement) te **'europeaniseren'**, naar het voorbeeld van Denemarken. Zowel vóór als na elke vergadering van de Europese Raad of de Raad van Ministers zou de verantwoordelijke minister het parlement te woord moeten staan om het standpunt te verduidelijken. Voor onderhandelingen van de Europese Raad of Raad van Ministers over belangrijke onderwerpen, moet het Vlaams Parlement een expliciet onderhandelingsmandaat geven. Op die manier zullen de debatten in de parlementen meer afgestemd zijn op de Europese politieke actualiteit.

Een democratischer Europa

Een aantal institutionele wijzigingen zijn nodig om het democratisch gehalte van de Unie gelijke tred te laten houden met de omvang en het gewicht van haar bevoegdheden. Belangrijk hierbij is het behoud van een model op maat: **geen Verenigde Staten van Europa, geen Europese superstaat.**

“Geen Verenigde Staten van Europa, geen Europese superstaat”

Europa heeft nood aan een “gezicht”. Eerder dan de voorzitter van de Europese Raad, moet de voorzitter van de Europese Commissie dat gezicht worden, als verdediger van het Europees belang. Om zijn legitimiteit te vergroten, wordt hij door de burgers verkozen op basis van een indirecte verkiezing door de nationale parlementen, gevolgd door een goedkeuring door het Europees Parlement. Elk nationaal parlement krijgt hierbij een gelijk aantal stemmen.

In het kader van de financieel-economische crisis heeft het Europees Parlement slechts over een beperkt aantal reddingsmaatregelen voor de crisislanden mee beslist. Het Europees Parlement zou als vertegenwoordiger van de burgers volledig moeten kunnen mee beslissen over dergelijke Europese wetgeving.

Het Europees Parlement zou ook voor de Europese bevoegdheden wetgevend

initiatiefrecht moeten krijgen. De afwezigheid van dit initiatiefrecht stamt nog uit de tijd dat het Europees Parlement weinig of geen rol speelde in het Europees wetgevend proces, en is dus achterhaald. Ook de nationale en regionale parlementen moeten, mits het bereiken van een bepaald quorum, een Europees wetgevend initiatiefrecht krijgen. Dat werkt niet alleen de betrokkenheid van deze parlementen bij het Europees besluitvormingsproces in de hand, maar draagt ook bij aan het democratiseren van het Europees debat. Democratischer en transparanter betekent ook dat lobbyisten zich moeten laten registreren en duidelijk hun doelstellingen en opdrachtgevers kenbaar maken.

1.3.2. Sterke Vlaamse stem in Europa

Betere samenwerking

Hoewel meer en meer Europese beleidsthema's direct betrekking hebben op de bevoegdheden van de deelstaten, toch blijft de coördinatie en de voorbereiding van het Belgische standpunt vandaag in federale handen. Vergaderingen met de deelstaten worden dikwijls te laat gehouden en de informatiedoorstroming verloopt niet altijd even vlot. Hierdoor mist Vlaanderen kansen om op het Europees beleid te wegen.

In belangrijke Europese Ministerraden is het nu nog altijd een federaal minister die voor België het woord voert en zijn de deelstaten helemaal niet vertegenwoordigd. De Belgische premier neemt op Europese toppen vaak een standpunt in waarvoor zelfs bij zijn Vlaamse meerderheidspartijen onvoldoende draagvlak is, laat staan in de rest van Vlaanderen. Denk maar aan de houding van Di Rupo in het besparingsdebat.

Door die gebrekkige coördinatie is België koploper in het laattijdig

omzetten van richtlijnen, met risico op boetes tot gevolg. Onze omzettingsachterstand ligt drie keer hoger dan het Europese gemiddelde. Het democratisch deficit is dus niet alleen een Europees probleem, het is ook een intern Belgisch probleem.

De Europese Unie erkent enkel staten als lid. Dat belet niet dat Vlaanderen en Wallonië, en in voorkomend geval de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio, een doorslaggevende stem krijgen bij de voorbereiding, de bepaling en de opvolging van het Europees beleid in België.

De Confederatie België deelt aan de Europese Unie mee dat de deelstaten voortaan voor haar optreden. Dat is perfect mogelijk **binnen de bestaande Europese regelgeving**. Het Verdrag van Lissabon bepaalt immers dat de Unie de nationale identiteit van de lidstaten eerbiedigt zoals die vastgelegd is in hun basisstructuren (artikel 4, lid 2 VEU). Bovendien kan, volgens het nu reeds geldende principe 'in foro interno, in foro externo', een entiteit de haar intern toegekende bevoegdheden ook extern uitoefenen.

Waar de Confederatie België met één stem moet spreken, zoals in de Europese Raadsvergaderingen, blijft de **coördinatie** van het standpunt noodzakelijk. Dat standpunt wordt bepaald in het kader van de Belgische (Minister)Raad, in een rechtstreekse dialoog tussen Vlaanderen, Wallonië, en in voorkomend geval de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio.

Eigen stem in Europa

De **vertegenwoordiging** van de Confederatie België in de Europese Ministerraden gebeurt deels door Vlaanderen, deels door Wallonië. Daarbij worden de bevoegdheden thematisch evenwaardig verdeeld, waarbij Vlaanderen de ene helft voor zijn rekening neemt en Wallonië

de andere helft. De verdeling geldt voor de hele legislatuur zodat de verantwoordelijkheden duidelijk zijn bepaald en dossierkennis kan worden opgebouwd. Wanneer Vlaanderen de vertegenwoordiger is, is Wallonië als assessor aanwezig. Het omgekeerde geldt wanneer Wallonië de vertegenwoordiger is. Uitzondering hierop is de Raad voor Visserij, waar Vlaanderen exclusief bevoegd is.

Dit systeem van vertegenwoordiging geldt ook op het administratieve niveau (bijvoorbeeld voor de Permanente Vertegenwoordiging).

De beslissing om een internationaal verdrag of een akkoord met een internationale organisatie die enkel staten erkent al dan niet goed te keuren, wordt eveneens genomen in het kader van de Belgische Raad. De bevoegde parlementen moeten vervolgens hun instemming verlenen met het verdrag of akkoord.

Communiceren met Europa

Vlaanderen en Wallonië, en in voorkomend geval de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio, rapporteren afzonderlijk aan Europa over hun na te komen verplichtingen (stabiliteits- en hervormingsprogramma's in het kader van het Europees semester, actieplannen in het kader van de EU2020-doelstellingen,...). Via een **'confederaal brievenbussysteem'** geven zij hun programma's, actieplannen, begrotingen,... aan Europa door. Het in te dienen Belgisch programma zal een bundeling zijn van de programma's. Deze werkwijze is nu al van toepassing in bepaalde domeinen (bijvoorbeeld milieu). De Confederatie België vraagt de bevoegde Europese instanties die programma's en plannen apart te beoordelen en afzonderlijke aanbevelingen te doen.

Op dezelfde manier geeft de EU op

haar beurt informatie rechtstreeks door aan Vlaanderen en Wallonië, en in voorkomend geval aan de regio Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige regio.

Een verantwoordelijke financiering

Voor de financiering van het Europees budget en andere Europese instrumenten zal de bijdrage van de Confederatie België bestaan uit de btw-bijdrage en de som van de aandelen van Vlaanderen en Wallonië in de douanerechten en bni-bijdrage (0,30% van de geharmoniseerde btw-grondslag; 75% van de opbrengst van de Vlaamse en Waalse douanerechten en van de Vlaamse en Waalse landbouw- en suikerheffingen; 0,7137% van het Vlaamse en Waalse bruto nationaal inkomen tegen marktprijzen).

Aangezien de Confederatie België voor de EU aansprakelijk blijft voor de verbintenissen van de deelstaten en de regio's moeten die duidelijke afspraken maken over de verdeling van de aansprakelijkheid (bijvoorbeeld een boete opgelegd door de EU). Het kan niet de bedoeling zijn dat een overheid opdraait voor het niet-nakomen van de verbintenissen door een andere overheid.

Diplomatie: efficiënter en goedkoper

Vlaanderen en Wallonië behartigen zelf hun politieke en economische belangen

in het buitenland, en beschikken daartoe over een eigen diplomatieke dienst. Er zal dus nog slechts één Vlaamse diplomatie bestaan, daar waar die nu versnipperd is over verschillende diensten (vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking en Toerisme Vlaanderen).

De hervorming van het diplomatieke netwerk zal leiden tot een **beter samenwerking tussen de diplomaten**. Waar er nu vaak een gebrek aan coördinatie en soms rivaliteit bestaat, ligt in een confederale structuur de nadruk op samenwerking tussen twee diensten in plaats van drie. De hervorming houdt ook een rationalisering in van de bestaande ambassades, consulaten en andere vertegenwoordigingen.

Vlaanderen en Wallonië bepalen zelf in welke landen ze diplomatiek aanwezig zijn. Meteen treden ze daar ook op als vertegenwoordiger van de Confederatie België. Waar zowel Vlaanderen als Wallonië aanwezig zijn, doen ze dat samen. Vanzelfsprekend zijn ook andere samenwerkingsverbanden mogelijk, zoals met Nederland of in Benelux-verband.

ZELFBEWUST, OPEN, SOLIDAIR

De Vlamingen zijn een open en solidair volk. Ze hebben dat doorheen hun geschiedenis ten

overvloede bewezen en ze bewijzen het nog elke dag. De Vlamingen willen solidair blijven. Meer zelfs: Vlaanderen wil zich onderscheiden in internationale solidariteit. En dus zijn verantwoordelijkheid nemen om een correcte ondersteuning te geven aan hen die dit nodig hebben, binnen Europa en via ontwikkelingssamenwerking.

Vandaag staat solidariteit onder druk. Dat is niet alleen zo in België (zie hoger), het is ook zo voor de Europese solidariteit en voor ontwikkelingssamenwerking. Solidariteit is immers geen onvoorwaardelijk verhaal. **Solidariteit moet objectief, transparant en efficiënt zijn. Ze moet bovendien gepaard gaan met verantwoordelijkheid.** Vandaag knelt het bij de toepassing van die criteria. En daardoor slijt het draagvlak onder de solidariteit af.

1.1. SOLIDARITEIT IN EUROPA

Rechten en plichten in de vorm van solidariteit en verantwoordelijkheid zijn twee zijden van dezelfde medaille. **Vlamingen zijn voor een solidair Europa**, maar willen van de EU geen België XL maken met ongelimiteerde transfers zonder enige vorm van responsabilisering.

“Vlamingen kiezen voor een solidair Europa, niet voor een België XL met onbeperkte transfers zonder responsabilisering”

Lidstaten die het moeilijk hebben, moeten in de eerste plaats zelf de nodige maatregelen nemen om het vertrouwen van de financiële markten te herstellen. Het creëren van bijkomende schulden (onder meer in de vorm van euro-obligaties) is geen duurzame oplossing. Integendeel. Zo wordt de factuur van de onbetaalbare levenswandel enkel doorgeschoven naar de volgende generaties.

Dat de EU enkel besparingen oplegt, is overigens niet waar. De EU zet in op **besparen, hervormen en investeren**. Alleen zo kan een duurzaam herstel tot stand komen. Het opleggen van strenge voorwaarden is daarbij de enige manier om de Europese solidariteit ook in de toekomst veilig te stellen. Want zonder risico of sanctie is gedragsverandering weinig waarschijnlijk.

Omdat solidariteit en verantwoordelijkheid samengaan, moet een land de mogelijkheid hebben om uit de eurozone te stappen zonder daarom ook uit de Unie te stappen. Landen die zich niet houden aan de verplichtingen inzake gezonde financiën en structurele hervormingen moeten in het uiterste geval zelfs gedwongen de eurozone kunnen verlaten.

1.2. EEN VOLWAARDIGE VLAAMSE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Vlaanderen tekende een eigen ontwikkelingssamenwerking uit. Het heeft daarvoor drie prioritaire partnerlanden in Afrika: Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. Daarnaast lopen er meerjarige engagementen met Unicef, Unids, het Wereldvoedselprogramma (WFP), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO). Gezondheidszorg, onderwijs, landbouw en veeteelt en sociale infrastructuur zijn de belangrijkste actieterrains.

De ontwikkelingssamenwerking van de Belgische regering legt andere

klemtonen en gebruikt andere instrumenten. Soms werken Vlaanderen en België goed samen, soms is er nauwelijks contact. België heeft bijvoorbeeld achttien partnerlanden, Vlaanderen focust zoals gezegd op drie. Terwijl Vlaanderen de uitvoering van zijn ontwikkelingssamenwerking uitbesteedt, doet de federale overheid dat via de Belgische Technische Coöperatie (BTC) grotendeels zelf, in samenwerking met partners. Bovendien komt de federale ontwikkelingssamenwerking op beleidsdomeinen van Vlaanderen en de andere deelstaten, zoals onderwijs, universitaire ontwikkelingssamenwerking en landbouw. Dat komt de efficiëntie niet ten goede.

In 2001 voorzag de vijfde staatshervorming in de splitsing van het budget ontwikkelingsbeleid. Het Lambertmontakkoord is tot op vandaag niet uitgevoerd. Vlaanderen heeft intussen wel bewezen zijn internationale verantwoordelijkheid op te nemen. Het totale budget van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is gestegen van net geen 10 miljoen euro in 1999 over 31,7 miljoen euro in 2006 tot 51,5 miljoen euro in 2012.

Geografische en thematische concentratie

Vlaanderen en Wallonië krijgen de verantwoordelijkheid om een **volwaardig beleid inzake ontwikkelingssamenwerking** te voeren, naar eigen inzichten en onder eigen verantwoordelijkheid.

De Vlaamse ontwikkelings-samenwerking stelt zich tot doel de mensen uit het Zuiden structureel uit de armoede te halen en hen zelfredzaam te maken. We kiezen voor een **maximale geografische concentratie**, door te blijven focussen op een beperkt aantal partnerlanden. Door geografisch te focussen verhoogt de slagkracht

van de geleverde inspanningen en beperken we de administratieve kosten. De keuze van de partnerlanden laten we voorafgaan door een brede consultatie van het parlement en het middenveld, gebaseerd op vooraf bepaalde objectieve criteria.

We kiezen ook voor een **maximale thematische concentratie**. We moeten specialiseren om ons te kunnen onderscheiden. Vlaanderen zal bijvoorbeeld prioritair kunnen inzetten op sectoren waarin wij een grote deskundigheid hebben (zoals onderwijs, biotechnologie en gezondheidszorg). Ook de NGO's die Vlaanderen bijstaan zullen zich inschakelen in deze specialisering.

Daarbij zal Vlaanderen zich bewijzen als een betrouwbare en deskundige partner voor ontwikkelingssamenwerking. Zowel in de ogen van de organisaties als van de partnerlanden.

Principe van eigenaarschap

Bij de samenwerking met onze partners stellen we internationale principes van eigenaarschap, transparantie en dialoog centraal. Zeker op termijn moeten de partnerlanden zelf de verantwoordelijkheid dragen via geprofessionaliseerde instellingen.

We koppelen voorwaarden aan de samenwerking. Overheden waarmee Vlaanderen samenwerkt, moeten bijvoorbeeld ondubbelzinnig de **mensenrechten en democratische basiswaarden** respecteren. Indien zij zich niet aan de afspraken houden, moeten we optreden en kunnen we de hulp in laatste instantie gedeeltelijk of volledig opschorten. Bij het sluiten van de landenakkoorden besteden we ook aandacht aan de terugname van uitgeprocedeerde vreemdelingen en de terugname van gevangenen die bij ons geen verblijfsrecht hebben.

Breder en steviger draagvlak

Ontwikkelingssamenwerking is niet louter een zaak van de overheid of de NGO's, maar ook en vooral een zaak van mensen voor mensen. Daarom maakt Vlaanderen verder werk van een beleid dat bijdraagt tot het vergroten van de betrokkenheid van de bevolking. Kleinschalige, persoonsgebonden projecten (de zogenaamde vierde pijler) spelen daarin een belangrijke rol. Het gemeentelijk beleid, gefaciliteerd door de Vlaamse overheid, kan net hier het verschil maken. Gemeenten kunnen bovendien een rechtstreekse partnerband aangaan met gemeenten in het Zuiden en alle lokale initiatieven daarop richten.

Ook het onderwijs kan zorgen voor meer draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking, bijvoorbeeld door zelf structureel te werken rond concrete projecten. Net omdat we zo geloven in het belonen van verantwoordelijkheid, focussen we bovendien op het verlenen van microkredieten, goedkope leningen aan lokale ondernemers.

Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als vlaggenschip: 0,7 % op korte termijn

Wanneer we zelf kunnen beslissen, kunnen we met een krachtige ontwikkelingssamenwerking meer en beter bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van en de verhoging van de levensstandaard in het Zuiden. De

Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zal ons vlaggenschip zijn op het wereldtoneel. We kunnen en moeten de ambitie hebben om het beter te doen dan het huidige Belgische beleid. Wie opkomt voor de eigenheid, de welvaart en het welzijn van de eigen gemeenschap en wie respect vraagt voor die eigen gemeenschap, heeft automatisch ook respect voor andere gemeenschappen. Volksnationalisme is per definitie geen groepsegoïsme, maar impliceert een internationale blik en een doorgedreven solidariteit.

“Op korte termijn kunnen we 0,7% van ons nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking besteden”

Op korte termijn realiseren we de VN-doelstelling door 0,7 procent van ons nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking te besteden. Denemarken, dat iets minder inwoners heeft dan Vlaanderen, haalt die doelstelling al enkele jaren. Vlaanderen zal daarmee afstand nemen van het huidige federale beleid dat steeds opnieuw schraapt in de middelen voor ontwikkelingssamenwerking.

INHOUDSTAFEL

<u>Verantwoordelijkheid belonen</u>	8
2. Confederalisme	13
2.1. Fiscale verantwoordelijkheid, democratische verantwoordelijkheid	13
2.1.1. Basisbeginselen	13
2.1.2. Persoonsgebonden	14
2.1.3. Grondgebonden	14
2.2. Een sociale zekerheid, sociaal en zeker	14
2.2.1. Basisbeginselen	14
2.2.2. Persoonsgebonden	15
2.2.3. Werkgebonden	15
2.2.4. Financiering	15
2.2.5. Ambtenaren en zelfstandigen	15
2.3. Naar een sterke Vlaamse economie	15
3. Verandering	16
3.1. Eerst eigen rekening op orde	16
3.2. Een eenvoudiger en rechtvaardig belastingstelsel met lagere tarieven	16
3.2.1. Minder personenbelasting, meer loon	16
3.2.2. Eenvoudiger en rechtvaardiger	17
3.2.3. Minder vennootschapsbelasting, meer concurrentiekracht	17
3.2.4. Correct systeem = minder fiscale fraude	18
3.3. Ondernemen belonen	18
3.4. Moderne loonvorming en lagere loonkosten	19
3.5. Een sociale zekerheid die zeker en sociaal is	19
3.6. Meer mensen aan het werk	20
3.6.1. Werklozen opvangen, stimuleren en activeren	20
3.6.2. Een modern en activerend ontslagrecht	21
3.6.3. Langer werken faciliteren	21
3.7. Een pensioen dat werken beloont	21
3.8. Een gezondheidszorg die snel en efficiënt gezond maakt	22
3.8.1. Verantwoorde en betaalbare gezondheidszorg	22
3.8.2. Een moderne aanpak	22
3.8.3. Geen rechter en partij	23
3.9. Een kindvriendelijk gezinsbeleid	23

<u>Gemeenschap vormen</u>	26
2. Confederalisme	31
2.1. Confederalisme = verantwoordelijkheid	31
2.1.1. Politiediensten op één niveau	31
2.1.2. Justitie: slepende impasse doorbreken	31
2.1.3. Defensie in een confederale context	31
2.2. Confederalisme = duidelijkheid	31
2.2.1. Energie als brandstof voor onze gemeenschap	32
2.2.2. Een coherent mobiliteitsbeleid	32
2.2.3. Voortbouwen op het Vlaams woonbeleid	33
2.2.4. Geïntegreerde brandweer en civiele bescherming	33
2.3. Confederalisme = opbouwen	33
2.3.1. Migratie die de gemeenschap versterkt	33
2.3.2. Verantwoordelijkheid voor ons leefmilieu	33
2.3.3. Een volledig onderwijspakket	33
2.3.4. Cultuur en Wetenschap: verantwoordelijkheid en visie	34
3. Verandering	34
3.1. Veiligheid	34
3.1.1. Lik-op-stuk-beleid voor veilige buurten	34
3.1.2. Integratie van brandweer en civiele bescherming	35
3.1.3. Snelle justitie die effectief straft	35
3.1.4. Inzetbaar leger dat zijn internationale plicht vervult	36
3.2. Actieve migratie en inburgering	37
3.2.1. Asielbeleid dat verantwoordelijkheid opneemt	37
3.2.2. Meer inzetten op actieve migratie: arbeids- en kennismigratie	37
3.2.3. Passieve migratie aanscherpen	37
3.2.4. Goed werkende instellingen en degelijke procedures	37
3.2.5. Sociale zekerheidsmigratie tegengaan	37
3.2.6. Een correct terugkeerbeleid	38
3.2.7. Voldoende kansen, inburgering	38
3.2.8. Nationaliteit na inburgering	38
3.3. Een duurzame gemeenschap	39
3.3.1. Betaalbare en gegarandeerde energie	39
3.3.2. Verandering voor vooruitgang in de file	40
3.3.3. Een eigen woning	41
3.3.4. Een leefbaar Vlaanderen voor onze (klein)kinderen	41
3.4. Onderwijs en cultuur	42
3.4.1. Groeikansen voor elke leerling	42
3.4.2. Culturele en wetenschappelijke instellingen van de 21ste eeuw	43

<u>Onze toekomst kiezen</u>	46
2. Confederalisme	48
2.1. Grondbeginselen	49
2.2. Democratische instellingen	49
2.3. Financiering	50
2.4. Schuldafbouw	51
2.5. Solidariteit	51
2.6. Een toekomst voor Brussel	52
2.6.1. Een eenvoudiger Brussel	52
2.6.2. Een sterker Brussel	53
2.6.3. Een échte hoofdstad	53
3. Verandering	55
3.1. Beleid op maat	55
3.2. Samenwerking in plaats van stilstand en blokkering	56
3.3. Een volwassen confederatie	56
3.4. Een efficiënte en dus ook goedkopere dienstverlening	56
3.5. Uitzicht op schuldafbouw	56
3.6. Responsabiliserende solidariteit	57
3.7. Minder transfers, meer verantwoordelijkheden, meer middelen	57
3.8. Nieuwe toekomst voor de hoofdstad van een volwassen confederatie	57
3.8.1. Stad van de toekomst	57
3.8.2. Beter bestuur voor alle Brusselaars	57
3.8.3. Een werkend en activerend Brussel	57
3.8.4. Veiliger leven en wonen in Brussel	58
3.8.5. Verandering voor vooruitgang in het verkeer	59
3.8.6. Brussel-Hoofdstad	59
Onze toekomst. Europese vlamingen, wereldvlamingen	60
1.1. Europa = België XL	60
1.2. Eurorealist om Europees te kunnen blijven	60
1.2.1. Een confederaal Europa	61
1.2.2. Europa waar nodig	61
1.2.3. Geen Europa à la carte	61
1.2.4. Europese uitbreiding	61
1.2.5. Eenheid in verscheidenheid	62
1.3. Ons Europa	62
1.3.1. Democratische legitimiteit als waakhond	62
1.3.2. Sterke Vlaamse stem in Europa	63
Zelfbewust, open, solidair	64
1.1. Solidariteit in Europa	64
1.2. Een volwaardige Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	65

De teksten die u in uw handen houdt, zijn het resultaat van een historisch N-VA-congres in Antwerpen op 31 januari en 1 en 2 februari 2014. Meer dan 4 000 N-VA-leden bevestigden daar de N-VA als een brede Vlaamse volkspartij.

Een volkspartij die het opneemt voor wie werkt, spaart en onderneemt. Die bouwt aan een (h)echte gemeenschap. Een gemeenschap die niemand laat vallen en waarin nieuwkomers zich kunnen opwerken tot medeburgers.

Met het congres sloegen wij een mijlpaal in de grond. Het is immers niet enkel de basis voor onze verkiezingsprogramma's. Deze teksten bepalen de komende jaren het politiek handelen van onze partij.

Het belang daarvan valt niet onderschatten. Elke hervorming die onze beweging ooit vroeg, is er uiteindelijk gekomen. Altijd zei al de rest neen of jamais ... tot het dan toch gebeurde. Wij hebben op die manier al vaak geschiedenis geschreven. Met deze teksten schrijven wij toekomst.

Een toekomst waarin mensen die werken, sparen en ondernemen niet worden afgestraft met steeds hogere lasten. Een toekomst waar we de overheidsuitgaven niet sneller laten groeien dan de economie kan opbrengen. Een toekomst waar we hervormen in plaats van blijven aanmodderen.

Wij kiezen voor een Vlaanderen waar we de lasten verlagen en de schuld afbouwen. Waar we de sociale zekerheid veilig stellen. Waar we de overheid afslanken en sociaal-economisch eindelijk de hand aan de ploeg slaan.

Wij hebben onze keuze gemaakt, en we gaan die keuze samen uitdragen in alle straten van Vlaanderen. Want het is tijd voor Verandering voor Vooruitgang. En niets kan een idee stoppen, waarvan de tijd gekomen is.

Bart De Wever
Algemeen voorzitter N-VA